

BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

**SITUAȚIA
SOCIAL-ECONOMICĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
în ianuarie-septembrie 2010**

CUPRINS

I. INFORMA IE SUCCINT PRIVIND SITUA IA SOCIAL-ECONOMIC A REPUBLICII MOLDOVA în ianuarie-septembrie 2010	3
1.1. Principalii indicatori macroeconomici ai Republicii Moldova în ianuarie-septembrie 2010.....	5
II. PRODUSUL INTERN BRUT	6
III. PRODUC IA BUNURILOR I SERVICIILOR	11
3.1. Industrie	11
3.2. Agricultur	16
3.3. Investi ii în capital fix.....	18
3.4. Transporturi	22
3.5. Comunica ii	23
3.6. Turism.....	24
3.7. Comer cu am nuntul i servicii cu plat prestate popula iei	26
3.8. Comer exterior	29
IV. PRE URI	41
V. FINAN E.....	44
5.1. Executarea bugetului public na ional.....	44
5.2. Credite, depozite i rulajul de cas	46
5.3. Asigur ri.....	47
5.4. Pia a valorilor mobiliare	48
VI. SITUA IA SOCIAL	49
6.1. Nivelul de trai al popula iei.....	49
6.2. Situa ia demografic	55
6.3. Ocrotirea s n t ii	57
6.4. Infrac iuni	58
VII. INFORMA IE SUCCINT CU PRIVIRE LA SITUA IA SOCIAL-ECONOMIC A UTA G G UZIA.....	60
PRECIZ RI METODOLOGICE	62

I. INFORMAȚIE SUCCINTĂ PRIVIND SITUAȚIA SOCIAL-ECONOMICĂ A REPUBLICII MOLDOVA în ianuarie-septembrie 2010¹

Rezultatele activității economiei naționale se prezintă astfel:

- **Produsul intern brut** în ianuarie-iunie 2010 a însumat 31720 milioane lei, prețuri curente de piață depășind, în termeni reali, cu 5,6% realizările perioadei respective a anului precedent.

- **Întreprinderile industriale** de toate formele de proprietate au fabricat în ianuarie-septembrie 2010 producție în valoare de 18666,6 milioane lei (în prețuri curente). Indicele volumului producției industriale față de ianuarie-septembrie 2009 a constituit 106,3% (în prețuri comparabile). Creșterea volumului producției industriale comparativ cu perioada corespunzătoare a anului 2009, a fost determinată de majorarea volumului producției în întreprinderile din industria prelucrătoare – cu 7,5%, ceea ce a determinat majorarea volumului total de producție cu 6,3%. Totodată, s-a diminuat volumul de producție în industria extractivă cu 2,3%, ceea ce a cauzat reducerea volumului total de producție cu 1,5%.

- **Producția globală agricolă** obținută în toate categoriile de gospodării în ianuarie-septembrie 2010, a însumat circa 11551 milioane lei în prețuri curente, constituind, conform estimărilor, 108,7% în prețuri comparabile față de perioada respectivă a anului precedent. Majorarea producției globale agricole a fost determinată de creșterea atât a producției animale (cu 15,5%), cât și a producției vegetale (cu 4,4%).

- **Investițiile în capital fix** din contul tuturor surselor de finanțare realizate în economia națională în perioada de raport au fost însumate în valoare de 6392,3 milioane lei (în prețuri curente), din care lucrările de construcții-montaj au constituit 3230,8 milioane lei, sau respectiv, 115,8% și 101,8% (în prețuri comparabile) în raport cu ianuarie-septembrie 2009. Darea în folosință a caselor de locuit a constituit 61,0% față de perioada respectivă a anului precedent.

- **Volumul marfurilor transportate** de către întreprinderile de transport feroviar, auto, fluvial și aerian în ianuarie-septembrie 2010 a constituit 5674,1 mii tone, nivel superior celui înregistrat în perioada similară din anul 2009 cu 1,8%, iar **parcursul marfurilor** a totalizat 2133,4 mil. tone-km, cu 11,1% mai mult decât în perioada corespunzătoare din anul precedent.

- **Vânzările de marfuri cu amănuntul**, prin unitățile comerciale, în ianuarie-septembrie 2010 au însumat 17969,9 milioane lei, marcând, în termeni reali, o creștere de 8,2% față de perioada similară din anul 2009.

- **Valoarea serviciilor cu plată prestate populației** de către unitățile oficial înregistrate în ianuarie-septembrie 2010 a constituit 10605,0 milioane lei, înregistrând în condiții comparabile, o creștere de 5,0%, comparativ cu aceeași perioadă din anul 2009.

- **Exporturile** de marfuri realizate în ianuarie-septembrie 2010 s-au cifrat la 1011,4 milioane dolari SUA, nivel superior celui înregistrat în perioada similară din anul 2009 cu 12,9%. **Importurile** de marfuri au evoluat la 2636,6 milioane dolari SUA, cu 15,5% mai mult, comparativ cu ianuarie-septembrie 2009. **Balanșul comercial** s-a soldat cu un **deficit** de 1625,2 milioane dolari SUA, sau cu 238,4 milioane dolari SUA (+17,2%) mai mare față de cel marcat în ianuarie-septembrie 2009.

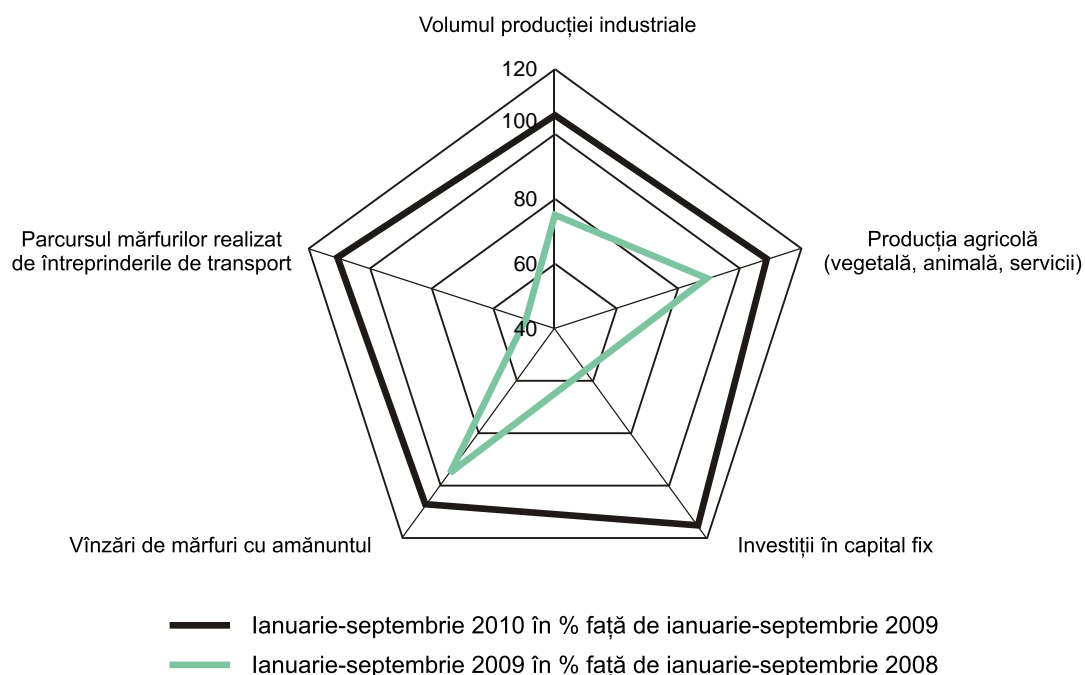
¹ Indicatorii economico-sociali sunt prezentați în funcție de datele întreprinderilor și organizațiilor din partea stângă a Nistrului și municipiul Bender.

- **Salariul mediu lunar** al unui salariat din economia națională în ianuarie-septembrie 2010 a constituit 2909 lei sau cu 7,7% mai mult față de perioada similară a anului precedent. În sfera bugetară salariul mediu a constituit 2532 lei, iar în sectorul real al economiei – 3125 lei, fiind în creștere respectiv cu 8,0% și cu 7,5%.

- **Numărul șomerilor oficial înregistrați**, conform datelor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, la 1 octombrie 2010 a fost de peste 43,3 mii persoane. Numărul șomerilor, determinat conform definiției Biroului Internațional al Muncii, în trimestrul II 2010 a fost de circa 95 mii persoane.

- **Indicele prețurilor de consum (IPC)** în luna septembrie 2010 față de august 2010 a constituit 100,8 la sută, iar față de decembrie 2009 – 104,5 la sută (IPC în luna septembrie 2009 față de august 2009 a constituit 100,6%, iar față de decembrie 2008 – 97,1%).

Evoluția principalilor indicatori ai producției materiei și serviciilor

1.1. Principalii indicatori macroeconomici ai Republicii Moldova în ianuarie-septembrie 2010

	Valoarea în preuri curente	În % fa de ianuarie-sep- tembrie 2009	Septembrie 2010 în % fa de:		Ianuarie-sep- tembrie 2009 în % fa de ianuarie-sep- tembrie 2008
			septembrie 2009	august 2010	
Volumul producției industriale , mil. lei	18666,6	106,3	113,9	122,1	75,7
Producția agricolă , mil. lei	11551	108,7	x	x	89,8
Investiții în capital fix din contul tuturor surselor de finanțare, mil. lei	6392,3	115,8	x	x	57,5
inclusiv lucrări de construcții-montaj	3230,8	101,8	x	x	62,2
Darea în folosință a caselor de locuit (suprafață totală) din contul tuturor surselor de finanțare, mii m ²	191,4	61,0	x	x	82,9
Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport – total , mil. tone-km	2133,4	111,1	111,9	116,4	50,1
din care:					
feroviar	633,0	86,5	94,2	107,8	30,5
auto	1499,0	126,2	121,6	120,6	82,8
Măruri transportate de întreprinderile de transport – total , mii tone	5674,1	101,8	121,4	124,9	41,6
din care:					
feroviar	2580,2	83,7	92,7	113,5	33,7
auto	2997,0	127,7	159,3	136,9	57,3
Vânzări de măruri cu amănuntul prin unitățile comerciale , mil. lei	17969,9	108,2	108,1	99,4	95,3
Stocuri de măruri la unitățile de comerț (la 1 octombrie), mil. lei	6490,3	x	109,0	102,8	x
Servicii cu plată prestate populației prin unitățile oficial înregistrate , mil. lei	10605,0	105,0	103,0	106,5	102,3
Export , mil. dolari SUA	1011,4	112,9	141,0	122,1	74,8
Import , mil. dolari SUA	2636,6	115,5	120,6	114,5	62,2
Deficitul balanței comerciale , mil. dolari SUA	1625,2	117,2	108,6	109,2	56,0
Salariul mediu lunar al unui salariat din economia națională , lei	2908,8	107,7	109,2	98,4	109,9
Salariul real al unui salariat , %	x	100,5	101,1	98,0	109,7
Numărul omorilor oficial înregistrate (la 1 octombrie), mii persoane	43,3	117,2	117,2	93,8	197,4
Indicele prețurilor de consum	x	107,2	108,0	100,8	100,2
produse alimentare	x	105,3	107,1	102,0	94,3
măruri nealimentare	x	107,3	106,8	100,3	99,4
servicii	x	108,8	111,1	100,0	110,1

II. PRODUSUL INTERN BRUT

În ianuarie-iunie 2010 **produsul intern brut** a însumat 31720 mil. lei, preuri curente de piață, în creștere, în termeni reali, cu 5,6% față de ianuarie-iunie 2009 și cu 57,3% față de ianuarie-iunie 2000.

Valoarea adăugată brut produs în sectorul de bunuri a crescut cu 6,7% în raport cu semestrul I 2009, influențând pozitiv (cu 1,3%) indicele de volum al produsului intern brut. Agricultură, economia vinului, silvicultură, pescuitul, piscicultura și industria au înregistrat o creștere a valorii adăugate brute față de perioada analogică a anului precedent respectiv cu 6,4% și 6,9%, influențând creșterea produsului intern brut cu 0,4% și 0,9% respectiv.

Sectorul de bunuri a contribuit la formarea produsului intern brut în proporție de 20,4% față de 19,8% în ianuarie-iunie 2009.

Valoarea adăugată brut produs în sectorul de servicii s-a majorat comparativ cu perioada analogică a anului precedent cu 3,4%, contribuind cu 2,3% la sporirea produsului intern brut. Creșterea a fost condiționată de majorarea valorii adăugate brute din comerț ridicată și cu amănuntul... (cu 4,7%), din transporturi și comunicații (cu 8,2%) și din „alte activități de servicii” (cu 2,4%). Valoarea adăugată brut din construcții s-a diminuat cu 5,9% în raport cu perioada similară a anului precedent. În semestrul I 2010 sectorul de servicii a contribuit la formarea produsului intern brut în proporție de 65,4% față de 66,6% în semestrul I 2009.

În perioada de referință rata valorii adăugate brute (valoarea adăugată brut raportat la volumul de producție), înregistrat în sectorul de bunuri practic s-a menținut la nivelul perioadei similare a anului precedent, pe când cea înregistrată în sectorul de servicii s-a majorat cu 1,1 puncte procentuale comparativ cu ianuarie-iunie 2009.

Rata valorii adăugate brute

	ianuarie-iunie		procente
	2009	2010	
Total pe economie	41,2	41,3	
din care:			
bunuri	27,3	27,4	
servicii	50,1	51,2	

Volumul impozitelor pe produse (inclusiv cel de import) colectate la bugetul public național a depășit nivelul perioadei respective a anului precedent cu 14,8%, influențând cu 2,4% creșterea produsului intern brut. Contribuția volumului impozitelor pe produse (inclusiv cel de import) la formarea produsului intern brut a constituit, în ianuarie-iunie 2010, 17,1% față de 16,1% în ianuarie-iunie 2009.

În ianuarie-iunie 2010 indicele-deflator pentru produsul intern brut a constituit 106,8%; cel pentru valoarea adăugată brut produs în sectoarele de bunuri și servicii, respectiv 108,4% și 107,2% și cel pentru impozitele nete pe produse – 104,5%.

Consumul final total s-a majorat cu 3,6% comparativ cu perioada corespunzătoare a anului precedent, în special pe seama creșterii, cu 4,3% a consumului final al gospodăriilor populației. Formarea brut de capital fix a crescut cu 0,2% față de ianuarie-iunie 2009, contribuind în perioada de referință cu 16,1% la formarea produsului intern brut în raport cu 18,0% în perioada similară a anului anterior.

Exporturile și importurile de bunuri și servicii s-au majorat respectiv cu 4,0% și 10,4% față de perioada analogică a anului anterior.

Volumul total al cererii interne (consumul final și formarea brut de capital) a fost distribuit, în perioada de referință, în proporție de 86,2% pentru consumul final și 13,8% pentru acumulări față de 89,5% și 10,5% în ianuarie-iunie 2009 respectiv. În termeni reali, volumul cererii interne a depășit cu 8,5% nivelul perioadei respective a anului precedent.

Analiza factorilor care au contribuit la creșterea cu 5,6% a produsului intern brut pe elemente de utilizări evidențiază contribuția formării brute de capital (cu 7,2%) și a consumului final total (cu 4,3%).

Resursele și utilizările produsului intern brut

	ianuarie-iunie									
	Preuri curente, mil. lei		Modificări față de perioada respectivă a anului precedent, %		Contribuția activităților/ elementelor de utilizări la formarea PIB, %		Contribuția activităților/ elementelor de utilizări la creșterea (+) / descreșterea (-) PIB, %		Indicii de preț în % față de perioada respectivă a anului precedent	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
RESURSE										
Valoarea adăugată brut	23846	26506	-7,0	3,6	84,8	83,6	-5,8	3,0	106,2	107,3
Bunuri	5587	6467	-16,7	6,7	19,8	20,4	-3,5	1,3	110,3	108,4
Agricultură, economia vinului și silvicultură; pescuit, piscicultură	1978	2317	2,1	6,4	7,0	7,3	0,1	0,4	110,9	110,1

	Ianuarie-iunie									
	Pre uri curente, mil. lei		Modific ri fa de perioada respectiv a anului precedent, %		Contribu ia activit ilor/ elementelor de utiliz ri la formarea PIB, %		Contribu ia activit ilor/ elementelor de utiliz ri la cre terea (+) / descre terea (-) PIB, %		Indicii de pre în % fa de perioada respectiv a anului precedent	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Industria	3609	4150	-24,4	6,9	12,8	13,1	-3,6	0,9	110,0	107,5
Servicii	18710	20749	-3,4	3,4	66,6	65,4	-2,2	2,3	103,3	107,2
Construc ii	1154	1106	-26,5	-5,9	4,1	3,5	-1,6	-0,2	91,4	101,9
Comer cu ridicata i cu am nuntul; repara ia autovehiculelor ...	4207	4688	-3,9	4,7	15,0	14,8	-0,6	0,7	97,7	106,4
Transporturi i comunica ii	3339	3777	-16,2	8,2	11,9	11,9	-2,0	1,0	109,5	104,5
Alte activit i de servicii ¹	10010	11178	6,5	2,4	35,6	35,2	2,0	0,8	105,4	109,1
Serviciile intermediarilor financiari indirect m surate (SIFIM)	-451	-710	²⁾	²⁾	-1,6	-2,2	-0,1	-0,6	63,9	115,5
Impozite nete pe produse (impozite pe produse minus subven ii pe produse)	4271	5214	-11,7	16,8	15,2	16,4	-2,0	2,6	97,9	104,5
din care impozite pe produse (inclusiv cele de import)	4515	5424	-15,1	14,8	16,1	17,1	-2,8	2,4	97,7	104,6
PRODUSUL INTERN BRUT	28117	31720	-7,8	5,6	100,0	100,0	-7,8	5,6	104,9	106,8
UTILIZ RI										
Consumul final – total	33965	38706	-8,2	3,6	120,8	122,0	-10,0	4,3	102,8	110,0
Consumul final al gospod riilor	26705	30448	-10,4	4,3	95,0	96,0	-10,4	4,1	100,5	109,3
Consumul final al administra iei publice (APU) i institu iilor f r scop lucrativ în serviciul gospod riilor popula iei (ILSGP)	7260	8258	1,6	0,9	25,8	26,0	0,4	0,2	112,0	112,8
Formarea brut de capital	3980	6198			14,2	19,5	-20,2	7,2	103,5	103,3
Formarea brut de capital fix	5041	5109	-36,7	0,2	18,0	16,1	-10,5	0,0	100,9	101,1
Varia ia stocurilor	-1061	1089	²⁾	²⁾	-3,8	3,4	-9,7	7,2	91,8	114,8
Exportul net de bunuri i servicii	-9828	-13184	²⁾	²⁾	-35,0	-41,5	22,4	-5,9	97,7	114,9
Exportul de bunuri i servicii	9919	11933	-12,5	4,0	35,3	37,6	-5,4	1,4	90,5	115,6
Importul de bunuri i servicii (-)	19747	25117	-27,7	10,4	70,3	79,1	-27,8	7,3	94,0	115,2

¹ Cuprind activit ile: hoteluri i restaurante, activit i financiare, tranzac ii imobiliare, administra ia public , înv mânt, s n tate i asisten social , alte activit i de servicii colective, sociale i personale i activit i ale personalului angajat în gospod rii particulare.

² În cazul cînd volumul fizic al unui indicator pentru dou perioade comparabile au semne opuse sau negative, indicele volumului fizic este ira ional.

Eficacitatea opera iunilor de comer exterior este reflectat de indicatorii caracteristici comer ului exterior. În perioada de referin efortul la exporturile de bunuri i servicii i rata de penetrare a importurilor de bunuri i servicii pe pia a intern s-au majorat cu 1,4 puncte procentuale i 3,3 puncte procentuale respectiv comparativ cu perioada analogic a anului precedent. Cre tere s-a înregistrat i pentru integrarea de pia a bunurilor i serviciilor, de la 52,8% în ianuarie-iunie 2009 la 58,4% în ianuarie-iunie 2010.

Prevalarea importurilor de bunuri i servicii asupra exporturilor de bunuri i servicii s-a resim it la decalajul export-import (rata de acoperire) care în perioada de referin a fost de 1 la 0,48 fa de 1 la 0,50 în perioada similar a anului precedent. Aceasta înseamn c , în ianuarie-iunie 2010, la fiecare 1 leu importuri de bunuri i servicii s-au exportat bunuri i servicii mai pu in cu 52 bani fa de 50 bani în ianuarie-iunie 2009.

Indicatorii caracteristici comer ului exterior

milioane lei

	Ianuarie-iunie	
	2009	2010
Produc ia	57784	64125
Import	19747	25117
Export	9919	11933

	Ianuarie-iunie	
	2009	2010
Taxe asupra comerului internațional	380	477
Pia intern ¹	67992	77786
Efort la export ² (%)	17,2	18,6
Rata de acoperire ³ (%)	50,2	47,5
Rata de penetrare ⁴ (%)	29,0	32,3
Integrarea de pia ⁵ (%)	52,8	58,4

¹ Pia intern = Producție + Import + Taxe asupra comerului internațional – Export

² Efort la export = Export / Producție

³ Rata de acoperire = Export / Import

⁴ Rata de penetrare = Import / Pia intern

⁵ Integrarea de pia = Media aritmetică a valorii importurilor și exporturilor de bunuri și servicii / PIB

Conform estimărilor, în perioada de referință, elementele economiei neobservate au contribuit la formarea produsului intern brut și a valorii adăugate brute în proporție de 19,4% și 23,6% respectiv față de 20,6% și 25,1% în perioada similară anului precedent.

Contribuția elementelor economiei neobservate la formarea produsului intern brut

procente

	Ianuarie-iunie							
	Sectorul formal		Sectorul informal		Producția gospodăriilor casnice pentru consum propriu		Total	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Agricultura, economia vânatului, silvicultura, pescuitul și piscicultura	0,0	0,0	0,7	0,7	1,8	1,7	2,5	2,4
Industria	1,8	1,5	0,9	0,9	0,7	1,0	3,4	3,4
Construcții	0,5	0,3	1,9	1,6	0,2	0,1	2,6	2,0
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; reparația autovehiculelor ...	2,5	2,4	3,2	2,8	–	–	5,7	5,2
Hoteluri și restaurante	0,6	0,7	0,1	0,1	–	–	0,7	0,8
Transporturi și comunicații	1,0	0,7	0,5	0,5	–	–	1,5	1,2
Alte activități de servicii	1,3	1,3	0,3	0,5	2,6	2,6	4,2	4,4
Total	7,7	6,9	7,6	7,1	5,3	5,4	20,6	19,4

Contribuția elementelor economiei neobservate la formarea valorii adăugate brute a activităților economice respective

procente

	Ianuarie-iunie							
	Sectorul formal		Sectorul informal		Producția gospodăriilor casnice pentru consum propriu		Total	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Agricultura, economia vânatului, silvicultura, pescuitul și piscicultura	0,3	0,4	10,6	9,9	24,6	23,2	35,5	33,5
Industria	14,1	11,2	6,6	6,3	5,7	8,1	26,4	25,6
Construcții	12,0	7,8	45,9	47,0	4,2	2,5	62,1	57,3
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; reparația autovehiculelor ...	16,6	16,0	21,4	18,9	–	–	38,0	34,9
Hoteluri și restaurante	36,6	45,5	6,2	6,9	–	–	42,8	52,4
Transporturi și comunicații	8,6	6,5	4,5	3,9	–	–	13,1	10,4
Alte activități de servicii	4,4	4,4	0,9	1,7	9,0	8,6	14,3	14,7
Total	9,4	8,4	9,2	8,6	6,5	6,6	25,1	23,6

Volumele de activitate din sectoarele proprietății private și proprietății întreprinderilor mixte au contribuit la formarea produsului intern brut în proporție de 49,3%, și 12,6% respectiv, față de 47,7%, și 11,7% în perioada analogică a anului precedent. Aceasta s-a produs în detrimentul volumelor de activitate din sectoarele proprietății publice, proprietății mixte (public și privat) fără participare străină și proprietății

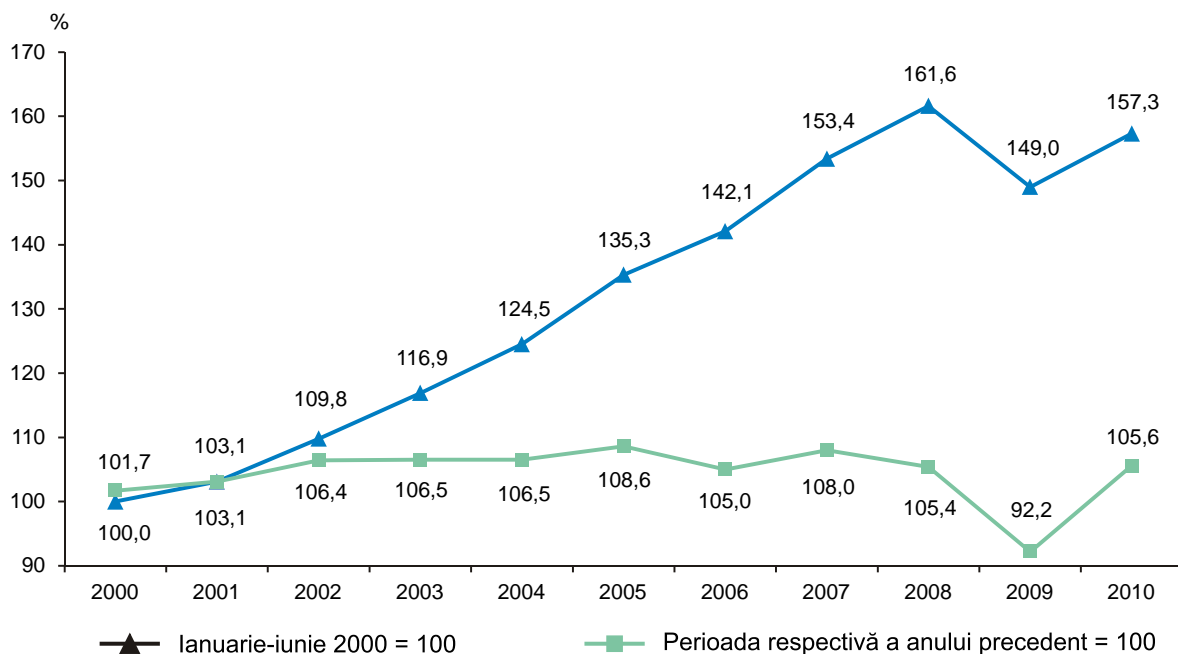
str ine aportul c rora la formarea produsului intern brut s-a redus de la 30,3%, 3,2% i 7,1% în ianuarie-iunie 2009 la 29,4%, 2,2% i 6,5% în ianuarie-iunie 2010 respectiv.

Formarea produsului intern brut pe forme de proprietate

procente

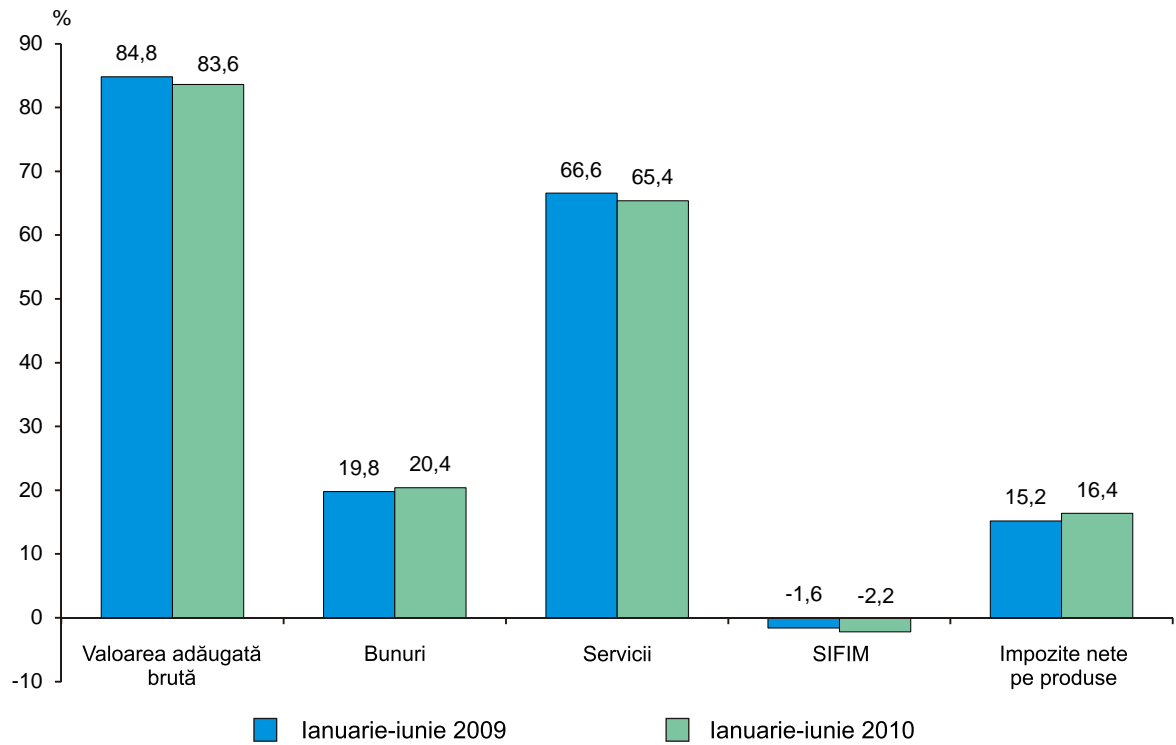
	ianuarie-iunie											
	Public		Privat		Mixt (public i privat), f r participare str in		Str in		A întreprinde-rilor mixte		Total	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Bunuri	1,4	1,4	13,7	14,4	1,1	1,1	1,4	1,3	2,2	2,2	19,8	20,4
Agricultura, economia vînatului, silvicultura, pescuitul i piscicultura	0,2	0,2	6,8	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0	7,3
Industria	1,2	1,2	6,9	7,3	1,1	1,1	1,4	1,3	2,2	2,2	12,8	13,1
Servicii	24,3	23,2	27,4	27,5	1,6	0,8	4,6	4,0	8,7	9,9	66,6	65,4
Construc ii	0,0	0,0	3,6	3,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	4,1	3,5
Comer cu ridicata i cu am nuntul	0,3	0,0	10,7	11,5	0,7	0,1	2,6	1,8	0,7	1,4	15,0	14,8
Transporturi i comunica ii	5,0	4,2	3,1	3,6	0,1	0,0	0,1	0,1	3,6	4,0	11,9	11,9
Alte activit i de servicii	19,0	19,0	10,0	9,3	0,6	0,6	1,8	2,0	4,2	4,3	35,6	35,2
SIFIM			-0,1	-0,1	-0,1	-0,2	-0,1	-0,1	-1,3	-1,8	-1,6	-2,2
Valoarea ad ugat brut – total	25,7	24,6	41,0	41,8	2,6	1,7	5,9	5,2	9,6	10,3	84,8	83,6
Impozite nete pe produse	4,6	4,8	6,7	7,5	0,6	0,5	1,2	1,3	2,1	2,3	15,2	16,4
Produsul intern brut	30,3	29,4	47,7	49,3	3,2	2,2	7,1	6,5	11,7	12,6	100,0	100,0

Indicii de volum ai produsului intern brut în ianuarie-iunie

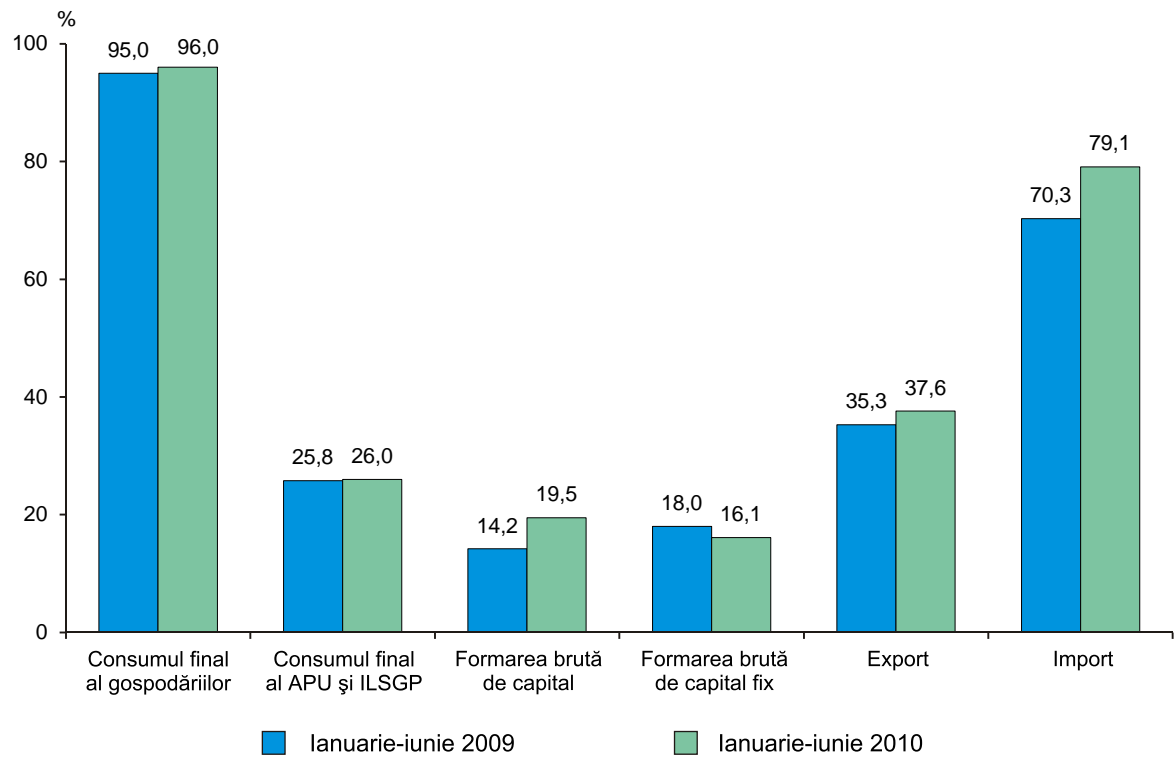

STRUCTURA PRODUSULUI INTERN BRUT

Resurse

Utilizări

III. PRODUC IA BUNURILOR I SERVICIILOR

3.1. Industrie

În ianuarie-septembrie 2010 întreprinderile industriale de toate formele de proprietate au fabricat produc ie în valoare de 18666,6 mil. lei (în pre uri curente). Indicele volumului produc iei industriale în raport cu ianuarie-septembrie 2009 a constituit 106,3% (în pre uri comparabile).

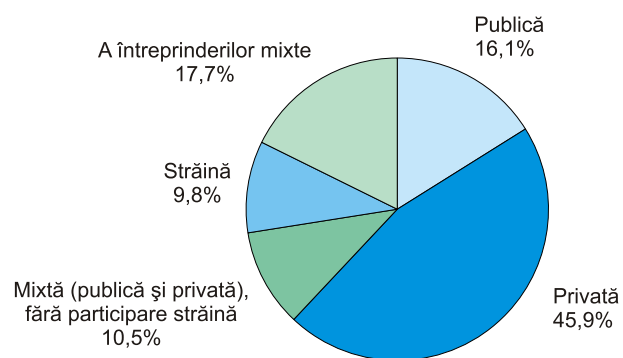
Pe termen scurt produc ia industrial de la începutul anului a evoluat în felul urm tor:

	2009 în % fa de:		2010 în % fa de:	
	luna corespunz toare a anului 2008	perioada cumulată de la începutul anului	luna corespunz toare a anului 2009	perioada cumulată de la începutul anului
Ianuarie	74,9	74,9	105,0	105,0
Februarie	72,9	73,7	103,4	104,1
Martie	79,5	75,8	105,6	104,9
Aprilie	69,9	74,3	106,2	105,5
Mai	76,7	74,7	111,0	106,1
Iunie	76,8	75,1	108,8	106,6
Iulie	76,5	75,3	99,8	105,5
August	76,9	75,4	102,3	105,2
Septembrie	77,5	75,7	113,9	106,3

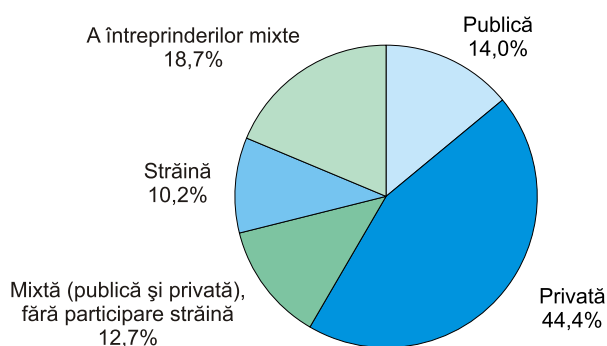
Valoarea i indicii produc iei industriale în întreprinderile cu genul principal de activitate de industrie¹ dup forme de proprietate se prezint în tabelul de mai jos:

	Ianuarie-septembrie 2009		Ianuarie-septembrie 2010	
	în pre uri curente, mil. lei	în % fa de ianuarie-septembrie 2008	în pre uri curente, mil. lei	în % fa de ianuarie-septembrie 2009
Total	12316,3	75,7	14670,9	106,3
Public	1981,4	90,3	2048,6	102,3
Privat	5648,0	78,7	6516,5	101,3
Mixt (public i privat), f r participare str in	1296,2	61,8	1868,1	121,5
Str in	1204,4	74,1	1503,0	106,6
A întreprinderilor mixte	2186,3	71,6	2734,7	113,7

Structura produc iei industriale pe forme de proprietate

Ianuarie-septembrie 2009

Ianuarie-septembrie 2010

¹ Întreprinderile industriale cu num rul personalului industrial de 10 i mai multe persoane, cuprinse în cercetare statistic lunar (vezi preciz rile metodologice)

Nivelul producției în întreprinderile cu genul principal de activitate de industrie după tipuri de activități se prezintă în tabelul ce urmează :

	Valoarea producției în ianuarie-septembrie 2010 (în preuri curente), mil. lei	Ianuarie-sep- tembrie 2010 în % față de ianuarie-septembrie 2009	Ponderea în volumul total de producție în ianuarie-septem- brie 2010 (în preuri com- parabile), %	Gradul de influen- ță creșterii (+) / descreșterii (-) producției asupra indicelui general de producție, %
Industrie – total	14670,9	106,3	100,0	+6,3
Industrie extractiv	248,5	97,7	1,5	-0,0
Industrie prelucrătoare	12190,1	107,5	85,7	+6,3
din care:				
Industria alimentară și a băuturilor	6413,4	107,7	38,6	+2,9
producția, prelucrarea și conserva- rea cerealelor și a produselor din carne	850,8	104,8	5,3	+0,3
prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor	519,0	105,1	3,1	+0,2
fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale	614,8	86,2	3,2	-0,5
fabricarea produselor lactate	986,0	108,8	5,5	+0,5
fabricarea produselor de morărit	65,4	86,4	0,4	-0,1
fabricarea nutreților pentru animale	22,0	109,9	0,2	+0,0
fabricarea pâinii și a produselor de patiserie proaspete	595,8	101,5	3,7	+0,1
fabricarea de cacao, ciocolată și produse zaharoase de cofetărie	301,3	101,0	1,7	+0,0
fabricarea macaroanelor, tăieților și produselor făinoase analoge	10,7	93,1	0,1	-0,0
fabricarea băuturilor alcoolice distilate	335,4	115,3	2,7	+0,4
fabricarea vinului	1101,2	115,0	6,9	+1,0
fabricarea apei minerale și a băuturilor răcoritoare	172,9	100,3	1,1	+0,0
Fabricarea produselor de tutun	401,5	141,4	2,6	+0,8
Fabricarea produselor textile	350,1	99,7	2,2	-0,0
Fabricarea de articole de îmbrăcă- minte; prepararea și vopsirea blănurilor	547,7	109,8	10,4	+1,0
Producția de piei, de articole din piele și fabricarea încălțămintei	210,8	120,2	3,1	+0,5
fabricarea articolelor de voiaj și de marochinărie	51,2	125,1	0,9	+0,2
fabricarea încălțămintei	159,5	121,8	2,2	+0,4
Prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn	31,7	80,1	0,3	-0,1
Fabricarea hârtiei și cartonului	203,1	102,3	1,5	+0,0
Edituri, poligrafie și reproducerea materialelor informative	203,7	107,0	1,4	+0,1
Industria chimică	402,5	124,8	2,4	+0,5
fabricarea lacurilor și vopselelor	210,9	116,8	1,3	+0,2
fabricarea de medicamente și produse farmaceutice	121,1	128,0	0,7	+0,2
Producția de articole din cauciuc și din material plastic	429,6	91,3	2,5	-0,3
Producția altor produse din minerale nemetale	1342,8	95,4	8,2	-0,4
fabricarea sticlei și a articolelor din sticlă	404,6	90,0	2,4	-0,3
fabricarea ceramizilor și iglelor din lut ars	84,6	86,4	0,5	-0,1
fabricarea elementelor din beton, ipsos și ciment	248,7	98,7	1,6	-0,0
Industria metalurgică	121,4	111,5	0,7	+0,1
Fabricarea produselor finite din metal, exclusiv producția de mașini și utilaje	207,3	77,3	1,2	-0,4

	Valoarea produciei în ianuarie-sep- tembrie 2010 (în preuri curente), mil. lei	Ianuarie-sep- tembrie 2010 în % fa de ianuarie-sep- tembrie 2009	Ponderea în volumul total de producție în ianuarie-sep- tembrie 2010 (în preuri com- parabile), %	Gradul de influen- ța creșterii (+) / descreșterii (-) produciei asupra indicelui general de producție, %
Fabricarea de mașini și echipamente	251,0	125,5	1,4	+0,3
fabricarea de pompe,				
compresoare și sisteme hidraulice	73,2	184,6	0,4	+0,2
fabricarea de mașini agricole	60,2	97,8	0,4	-0,0
fabricarea aparatelor de uz casnic	18,9	133,4	0,1	+0,0
Producția de mașini și aparate electrice	141,5	95,8	4,3	-0,2
Producția de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice	95,8	86,1	0,6	-0,1
Producția de mobilier și alte activități industriale	286,3	102,1	1,9	+0,0
producția de mobilier	264,2	100,9	1,8	+0,0
Producția și distribuția de energie electrică și termică	2232,3	100,0	12,8	+0,0
Producția și distribuția energiei electrice	1744,3	100,2	10,6	+0,0
Aprovizionarea cu aburi și apă caldă	488,0	99,1	2,2	-0,0

Situația din sectorul industrial al economiei este determinat preponderent de activitatea întreprinderilor din industria prelucrătoare, căroră în ianuarie-septembrie 2010 le-au revenit 85,7% din valoarea totală a producției (în preuri comparabile), obținută la întreprinderile cu activități principale de industrie cuprinse în cercetare statistic lunară. Nivelul producției realizate de către aceste întreprinderi a crescut cu 7,5% față de ianuarie-septembrie 2009, determinând creșterea producției industriale în ansamblu cu 6,3%.

Industriei alimentare și a băuturilor îi revin 38,6% din valoarea producției industriale în ansamblu și 45,0% din valoarea producției industriei prelucrătoare. Întreprinderile din această ramură au obținut în ianuarie-septembrie 2010 un volum de producție cu 7,7% mai mare decât în ianuarie-septembrie 2009, determinând astfel majorarea producției pe total industrie cu 2,9%.

Întreprinderile de producere a vinului, deținând o pondere de 6,9% în structura producției industriale în ansamblu (în ianuarie-septembrie 2009 – 6,4%) au obținut producție cu 15,0% mai mult decât în ianuarie-septembrie 2009, ceea ce a determinat majorarea volumului total al producției industriale cu 1,0%.

La majorarea volumului producției industriale au contribuit în special întreprinderile cu următoarele activități principale de industrie: fabricarea de articole de îmbrăcăminte, producția căroră a crescut cu 9,8%, fabricarea produselor de tutun – cu 41,4%, fabricarea produselor lactate – cu 8,8%, industria chimică – cu 24,8%, fabricarea băuturilor alcoolice distilate – cu 15,3%, fabricarea încălzimintei – cu 21,8%, fabricarea de mașini și echipamente – cu 25,5%, care, deținând ponderea în total producție industrială, respectiv, de 10,4%, 2,6%, 5,5%, 2,4%, 2,7%, 2,2% și 1,4% au determinat creșterea volumului total de producție, respectiv, cu 1,0%, 0,8%, 0,5%, 0,5%, 0,4%, 0,4% și 0,3%.

Totodată, diminuarea volumului de producție la întreprinderile cu următoarele activități principale: fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale – cu 13,8%, fabricarea produselor din minerale nemetalifere (fabricarea sticlei, elementelor din beton, ipsos și ciment etc.) – cu 4,6%, fabricarea produselor finite din metal, exclusiv producția de mașini și utilaje – cu 22,7%, producția de articole din cauciuc și din material plastic – cu 8,7%, producția de mașini și aparate electrice – cu 4,2%, prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn – cu 19,9%, care, deținând ponderea în total producție industrială, respectiv, de 3,2%, 8,2%, 1,2%, 2,5%, 4,3% și 0,3% a cauzat reducerea volumului total de producție, respectiv, cu 0,5%, 0,4%, 0,4%, 0,3%, 0,2% și 0,1%.

Producția principalelor produse industriale în întreprinderile cu genul principal de activitate de industrie se prezintă în următorul tabel:

	Unitatea de m sur	Septembrie 2010		Ianuarie-septembrie 2010	
		cantitatea	în % fa de septembrie 2009	cantitatea	în % fa de ianuarie-sep- tembrie 2009
Industria extractiv					
pietre calcaroase pentru cioplit sau pentru construc ii	mii m ³	18,1	98,9	123,5	91,0
alte pietre pentru cioplit sau pentru construc ii	- " -	14,1	86,5	105,9	79,8
ghips i anhidrit	mii tone	38,5	144,7	218,3	174,8
piatr de var	- " -	10,6	116,5	41,8	105,8
nisip	mii m ³	73,8	120,8	372,8	91,9
pietri , prundi , bolovani i silex	- " -	149,1	131,6	771,6	102,7

	Unitatea de m sur	Septembrie 2010		Ianuarie-septembrie 2010	
		cantitatea	în % fa de septembrie 2009	cantitatea	în % fa de ianuarie-sep- tembrie 2009
Industria alimentară i a b uturilor					
carne, inclusiv subproduse de categoria I	tone	478,0	157,9	2862,4	156,4
carne de pas re	- " -	720,3	84,8	6263,3	108,8
mezeluri	- " -	1064,5	91,8	8586,0	87,3
conserve din carne	- " -	215,2	226,3	910,7	115,8
sucuri de legume i fructe	- " -	3123,4	72,3	15209,8	105,3
conserve de legume	- " -	2442,5	48,3	24511,1	115,7
fructe prelucrate i conservate	- " -	1400,8	287,7	2623,4	93,7
lapte i fri c cu con inut de gr simi <6%	- " -	6133,1	105,1	50684,5	105,0
unt	- " -	390,2	105,3	3331,0	108,6
ca caval i brânz grase	- " -	204,0	202,4	1376,1	134,1
lapte prins, crem de lapte prins, iaurt, chefir, smântîn i alte produse fermentate	- " -	2099,1	105,0	19046,6	102,1
înghe at	- " -	575,4	110,1	7608,0	120,6
f in	- " -	7637,7	126,4	39280,8	99,3
crupe	- " -	454,7	132,6	2437,3	110,6
nutre uri gata pentru hrana animalelor	- " -	1803,1	234,8	8986,9	133,8
pîine proasp t	- " -	8568,9	101,7	70427,3	95,0
produse de cofet rie f inoase	- " -	2094,3	114,9	15371,7	115,0
zah r	- " -	12461,0	x	12461,0	x
produse de cofet rie zaharoase	- " -	1020,0	79,2	8477,3	101,7
paste f inoase	- " -	234,2	54,0	3368,2	107,7
divin	mii dal	35,8	69,0	292,3	104,2
rachiuri i lichioruri	- " -	121,1	150,6	607,3	100,5
vin spumant	- " -	59,0	55,3	278,2	104,5
vinuri naturale de struguri	- " -	901,3	112,0	6276,0	106,9
vinuri de Porto, Madeira, Sheary, Tokay i alte	- " -	75,6	187,6	720,5	209,8
ape minerale i gazoase	- " -	746,1	86,9	8144,6	103,0
b uturi nealcoolice	- " -	387,8	94,8	3846,7	88,6
Fabricarea produselor de tutun					
tutun fermentat	tone	81,2	126,1	2754,7	173,8
Fabricarea produselor textile					
articole de cior p rie	mii per.	158,0	104,6	818,4	91,3
articole tricotate	mii buc.	1176,5	103,7	14362,0	141,7
Fabricarea de articole de îmbr c minte					
articole de îmbr c minte pentru lucru	mii buc.	433,5	150,6	3517,1	132,5
paltoane, impermeabile, canadiene, pelerine, hanorace	- " -	52,2	57,9	439,3	81,8
costume i completuri	- " -	7,1	58,5	52,9	55,7
sacouri, jachete i blazere	- " -	39,5	119,9	325,1	76,5
pantaloni lungi i scur i, salopete i orturi	- " -	95,9	178,3	742,5	111,6
rochii i sarafane	- " -	49,5	60,4	543,4	110,8
fuste i fuste-pantaloni	- " -	6,2	24,4	164,1	62,6
c m i i bluze pentru femei i fete	- " -	106,5	69,0	1153,7	94,2
Fabricarea de articole de voiaj i de marochin rie					
cuferuri, valize, geamantane i articole similare	mii buc.	8,0	147,8	71,9	85,7
gen i pentru dame	- " -	3,7	45,2	65,6	74,8
Fabricarea înc l mintei					
înc l minte	mii per.	242,1	174,0	1587,5	114,9
Prelucrarea lemnului i fabricarea articolelor din lemn					
cherestea	mii m ³	0,6	94,4	3,5	62,3
ferestre, u i, rame, pervazuri i praguri	mii m ²	1,3	76,9	11,7	86,9
panouri pentru parchete	- " -	—	0,0	2,7	51,9
Fabricarea hîrtiei i cartonului					
hîrtii i cartoane ondulate	mil. m ²	0,4	166,3	2,9	144,0
cutii i l zi din hîrtie sau cartoane ondulate	- " -	2,9	108,8	20,4	105,7
ambalaje din hîrtie sau carton neondulat	tone	128,5	284,3	987,7	111,1

	Unitatea de m sur	Septembrie 2010		Ianuarie-septembrie 2010	
		cantitatea	în % fa de septembrie 2009	cantitatea	în % fa de ianuarie-sep- tembrie 2009
Edituri, poligrafie i reproducerea materialelor informative					
editarea de c r i, bro uri i imprimate similare	mii buc.	236,4	130,8	1825,9	114,9
servicii de tip rire a ziarelor i publica iilor, care apar cel pu in de 4 ori pe sapt mîn	mil. ex.	1,4	100,3	12,1	86,4
caiete	mil. buc.	0,9	124,3	9,4	120,3
Industria chimic					
vopsele i lacuri	tone	1344,3	119,6	9860,2	116,6
oxigen	mii m ³	14,8	39,1	144,2	40,8
dioxid de carbon	tone	146,5	108,9	845,3	64,4
s punuri	- " -	34,1	127,1	268,8	165,8
preparate pentru sp lat i cur at	- " -	11,8	132,7	103,6	224,2
Produc ia de articole din cauciuc i din material plastic					
tuburi i evi	tone	98,6	83,4	888,1	111,5
cutii, l zi, stelaje i articole similare	- " -	23,2	173,3	205,9	50,0
ferestre, u i, vitralii i cadrele acestora	mii m ²	9,1	93,2	45,0	70,2
Produc ia altor produse din minerale nemetalifere					
oglinzi din sticl	mii m ²	0,4	64,4	3,7	84,4
	mil. borc. echiv.				
borcane de sterilizat	0,5 l	6,3	70,8	92,6	120,4
sticle i flacoane din sticl	mil. buc.	16,8	101,7	121,9	82,0
	mil. c r - mizi conv.				
c r mizi din ceramic pentru construc ii	mizi conv.	3,4	77,8	25,4	94,3
ipsos	mii tone	14,2	140,4	88,4	109,2
amestecuri uscate de ghips	- " -	18,4	141,1	106,5	105,8
elemente prefabricate pentru construc ii din ciment, beton sau piatr artificial	mii m ³	14,1	170,2	64,7	122,2
Industria metalurgic					
piese turnate din font cenu ie	tone	106,8	108,8	591,4	114,2
piese turnate din o el	- " -	1,5	42,2	31,1	186,2
piese turnate din metale neferoase u oare	- " -	0,7	160,0	4,4	116,7
Fabricarea produselor finite din metal, exclusiv produc ia de ma ini i utilaje					
u i, ferestre i cadrele lor, praguri, pervazuri, din metale feroase	tone	6,7	171,8	48,2	177,2
u i, ferestre i cadrele lor, praguri, pervazuri, din aluminiu	- " -	77,6	173,6	292,4	105,3
Produc ia i distribu ia de energie electric i termic					
energie electric	mil. kWh	46,3	116,0	685,5	99,9
energie termic	mii Gcal	63,8	190,4	1387,2	104,3

Volumul produc iei industriale divizat pe Principalele Grupe Industriale (conform recomand rilor UE) a evoluat în felul urm tor:

	Valoarea produc iei în ianuarie-septembrie 2010 (în pre uri curente), mil. lei	Ianuarie-septembrie 2010 în % fa de ianuarie-septembrie 2009	Ponderea în total industrie, %
Industrie – total	14670,9	106,3	100,0
Industria bunurilor intermediare (excep ie energie)	3509,5	103,3	23,9
Industria bunurilor de capital	520,0	97,3	3,6
Industria bunurilor de folosin îndelungat	281,7	99,6	1,9
Industria bunurilor de uz curent	8117,3	110,1	55,3
Activit i i bunuri legate de energie	2242,4	99,4	15,3

Datele prezentate atest c cea mai mare pondere în totalul produc iei industriale o de in grupele „Industria bunurilor de uz curent” (55,3%) i „Industria bunurilor intermediare” (23,9%). Aceste grupe au înregistrat cre teri ale volumului de produc ie în raport cu perioada similar a anului precedent, respectiv cu 10,1% i 3,3%, ceea ce a determinat în cea mai mare m sur majorarea produc iei pe ansamblu cu 6,3%.

Grupele „Industria bunurilor de capital”, cu ponderea de 3,6%, „Activități și bunuri legate de energie” cu ponderea de 15,3% și „Industria bunurilor de folosină îndelungată” cu ponderea de 1,9% au înregistrat reducerea volumului de producție, respectiv, cu 2,7%, 0,6% și 0,4%.

Din informația prezentată rezultă că în industria rii prevalează ramurile producătoare a bunurilor de consum curent, iar producția bunurilor investiționale deține o pondere neînsemnată.

Ponderea **producției livrate** pe piața externă de către întreprinderile cu genul principal de activitate de industrie în ianuarie-septembrie 2010 a constituit 29,0% din total producție industrială (în ianuarie-septembrie 2009 – 29,8%) și respectiv pe piața internă – 71,0% (în ianuarie-septembrie 2009 – 70,2%). **Veniturile din vânzări**, realizate în perioada de raport s-au cifrat la 19788,4 mil. lei (în ianuarie-septembrie 2009 – 17521,4 mil. lei).

Producția industrială, fabricată de către întreprinderile cu genul principal de activitate de industrie, pe regiuni de dezvoltare a evoluat în felul următor:

	ianuarie-septembrie 2009			ianuarie-septembrie 2010		
	în preuri curente, mil. lei	în % față de ianuarie-septembrie 2008	ponderea în total industrie, %	în preuri curente, mil. lei	în % față de ianuarie-septembrie 2009	ponderea în total industrie, %
Industrie – total	12316,3	75,7	100,0	14670,9	106,3	100,0
Mun. Chișinău	7073,3	76,8	57,4	8502,0	107,2	58,0
Nord	2898,6	78,6	23,5	3397,5	104,4	23,2
Centru	1578,4	65,6	12,8	1958,5	108,1	13,3
Sud	415,3	74,8	3,4	459,0	113,5	3,1
UTA Găgăuzia	350,7	84,7	2,9	353,9	92,9	2,4

Datele în profil pe regiuni de dezvoltare atestă faptul concentrării activităților industriale în proporție de circa 95 la sută în municipiul Chișinău, regiunile Nord și Centru. Municipiul Chișinău deține partea preponderentă de 58 la sută din totalul producției industriale pe țară. Indicele producției industriale a întreprinderilor din municipiul Chișinău în ianuarie-septembrie 2010 față de ianuarie-septembrie 2009 a constituit 107,2%.

Regiunea Sud și UTA Găgăuzia dețin cele mai mici ponderi în totalul producției pe țară: respectiv, 3,1% și 2,4%.

3.2. Agricultură

Producția globală agricolă în gospodăriile de toate categoriile în ianuarie-septembrie 2010, conform estimărilor preliminare, a constituit în preuri curente circa 11551 mil. lei, constituind 108,7% în preuri comparabile față de perioada respectivă a anului 2009. Majorarea producției globale agricole a fost determinată de creșterea atât a producției animale (cu 15,5%), cât și a producției vegetale (cu 4,4%).

Ritmurile producției globale agricole în ianuarie-septembrie, față de aceeași perioadă a anului precedent, se prezintă astfel:

	procente				
	2006	2007	2008	2009	2010
Total producția globală agricolă	96,0	79,1	127,3	89,8	108,7
din care:					
producția vegetală	91,1	67,6	176,9	83,0	104,4
producția animalieră	105,2	99,5	79,6	108,6	115,5

O influență pozitivă semnificativă asupra ritmului volumului fizic al producției agricole a avut creșterea producției animale. Aadar, de la începutul anului curent s-a observat tendința de majorare a indicilor volumului producției animale față de perioada respectivă a anului trecut de la 111,0% – în ianuarie-martie, 112,7% – în ianuarie-iunie, până la 115,5% – în ianuarie-septembrie 2010.

Fitotehnie. Recolta anului 2010 în întreprinderile agricole și gospodăriile rurale (de fermier) mari¹ se caracterizează prin majorarea producției vegetale. Totodată, recoltarea culturilor agricole în perioada de analiză se caracterizează prin majorarea recoltei medii pe principalele culturi agricole, cu excepția orzului, rapiței și strugurilor.

Roada medie la hectar a culturilor agricole în întreprinderile agricole și gospodăriile rurale (de fermier) mari¹, în perioada de recoltare până la 1 octombrie 2010, se prezintă prin următoarele date:

	Roada medie la hectar, chintale	
	2010	în % față de 2009
Cereale și leguminoase boabe (cu excepția porumbului) – total	21,5	108
din care:		
grâu de toamnă și primăvară	23,6	110
orz de toamnă și primăvară	16,6	94
leguminoase pentru boabe	13,5	117

¹ Întreprinderile agricole cu personalitate juridică și gospodăriile rurale (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 50 ha și peste

	Roada medie la hectar, chintale	
	2010	în % fa de 2009
Porumb pentru boabe	31,4	131
Floarea soarelui	16,2	117
Rapi de toamnă i prim var	10,3	80
Cartofi	130,9	118
Legume de câmp	60,0	117
Porumb pentru siloz u nutre verde	158,9	145
Fructe – total	49,8	116
din care:		
s mîn oase	58,7	102
sîmburoase	39,1	150
Struguri	28,6	74

Recolta medie la hectar a culturilor cerealiere i leguminoase boabe (cu excep ia porumbului) în perioada de referin a constituit 21,5 chintale sau cu 8% mai mult în compara ie cu perioada respectiv a anului 2009, din care a culturilor leguminoase boabe – 13,5 chintale (cu 17%) i a grîului – 23,6 chintale (cu 10%). Recolta medie a porumbului pentru boabe a marcat 31,4 chintale la hectar sau cu 31% mai mult în compara ie cu aceea i perioad a anului precedent, iar recolta medie a floarei soarelui – 16,2 chintale la hectar sau cu 17% mai mult. Este în cre tere recolta medie a porumbului pentru siloz i mas verde – cu 45%, a cartofilor – cu 18% i a legumelor de câmp – cu 17%. Recolta medie a fructelor sîmburoase s-a majorat cu 50%, iar a fructelor s mîn oase – cu 2%.

Conform datelor preliminare, este în descre tere roada medie a strugurilor – cu circa 26%, a rapi ei – cu 20% i a orzului – cu 6%.

Analiza roadei medii a culturilor agricole în întreprinderile agricole, (inclusiv gospod riile r ne ti (de fermier) mari)¹ în profil teritorial arat , c cei mai înal i indici la culturile cerealiere i leguminoase pentru boabe (cu excep ia porumbului) au fost înregistra i în regiunea de dezvoltare Nord – 25,6 chintale la 1 hectar (cu 19% mai mult fa de total pe ar), în restul regiunilor de dezvoltare roada medie a culturilor cerealiere i leguminoase pentru boabe (cu excep ia porumbului) variaza de la 15,9 chintale/ha pîn la 19,6 chintale/ha.

Cea mai înalt , fa de nivelul mediu pe ar , road la un hectar de porumb (cu 28%), rapi , porumb pentru siloz i mas verde, orz (respectiv cu cîte 25%), leguminoase (cu 21%), grîu (cu 15%), fructe s mîn oase (cu 12%), floarea soarelui (cu 9%), cartofi (cu 3%) i soia (cu 2%) a fost înregistrat în regiunea de dezvoltare Nord, iar de fructe sîmburoase (cu 23%), de struguri (cu 20%) i de legume (cu circa 12%) – în regiunea de dezvoltare Sud.

În întreprinderile agricole continu lucr rile de câmp pentru asigurarea recoltei anului viitor. La data de raport în întreprinderile agricole (inclusiv gospod riile r ne ti (de fermier) mari)¹ s-au sem nat culturi de toamnă cu 10,7 mii ha (cu 14%) mai mult fa de data respectiv a anului trecut, suprafa a sem n turilor a constituit 85,5 mii ha. Suprafa a total a aratului de toamnă i aratului pentru sem natul culturilor de toamnă a constituit circa 222 mii ha, sau cu 49 mii ha (cu 18%) mai pu in fa de perioada corespunz toare a anului precedent.

Zootehnie. Conform st rii la 1 octombrie 2010 efectivul de animale pe principalele tipuri în gospod riile de toate categoriile se prezint astfel:

	La 1 octombrie 2010		Ponderea (în % fa de total)
	mii capete	în % fa de 1 octombrie 2009	
Bovine – total	223,6	100,1	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ²	12,0	91,1	5,4
gospod riile popula iei	211,6	100,7	94,6
din acestea, vaci – total	162,2	98,8	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ²	4,6	96,9	2,8
gospod riile popula iei	157,6	99,0	97,2
Porcine – total	468,6	126,4	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ²	132,3	133,3	28,2
gospod riile popula iei	336,3	123,8	71,8
Ovine i caprine – total	906,8	101,0	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ²	24,4	95,9	2,7
gospod riile popula iei	882,4	101,1	97,3
P s ri (întreprinderile agricole²)	3780,0	107,2	x

¹ Întreprinderile agricole cu personalitate juridice i gospod riile r ne ti (de fermier) cu suprafa a terenurilor agricole de 50 ha i peste

² Întreprinderile agricole cu personalitate juridice i gospod riile r ne ti (de fermier) care au la balan a unit ii animale (ferme)

În ianuarie-septembrie 2010, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, în gospodăriile de toate categoriile producția (creșterea) vitelor și păsrilor s-a majorat cu 24,7%, producția oulor – cu 12,4%, laptelui – cu 2,6%.

Producția animală pe principalele tipuri, conform estimărilor, se caracterizează prin următoarele date:

	ianuarie-septembrie 2010		
	total	în % față de ianuarie-septembrie 2009	ponderea (în % față de total)
Producția (creșterea) vitelor și păsrilor (în mase vie) – total, mii tone	117,0	124,7	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	28,9	132,4	24,7
gospodăriile populaiei	88,1	122,4	75,3
Lapte – total, mii tone	442,8	102,6	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	11,6	92,8	2,6
gospodăriile populaiei	431,2	102,9	97,4
Ou – total, mil. buc.	519,0	112,4	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	206,3	109,6	39,8
gospodăriile populaiei	312,7	114,3	60,2

Creșterea producției de carne a fost generată în special de ritmuri mai înalte de creștere a producției în întreprinderile agricole – cu 32% față de ianuarie-septembrie 2009. Majorarea esențială a producției (creșterii) vitelor și păsrilor (în special porcinelor – cu 58%, păsrilor – cu 25%) a fost generată atât de creșterea efectivului mediu, cât și a productivității acestora. Creșterea producției de lapte de toate felurile a avut loc în exclusivitate datorită majorării producției în gospodăriile populaiei cu 2,9%, producția de lapte în întreprinderile agricole fiind în descreștere cu 7,2%. Gospodăriile populaiei se caracterizează de asemenea prin ritmuri mai înalte, în comparație cu întreprinderile agricole, a sporirii producției de ou – cu 14% față de ianuarie-septembrie 2009.

Volumul de creștere a vitelor și păsrilor s-a majorat în întreprinderile agricole din toate regiunile de dezvoltare ale țării: Sud – cu 48%, municipiul Chișinău – cu 36%, Centru – cu 34%, UTA Găgăuzia – cu 26%, Nord – cu 12%. Vânzările animalelor pentru sacrificare în întreprinderile agricole s-au majorat față de perioada corespunzătoare a anului trecut cu 33%. Volumul de vânzare a vitelor și păsrilor a crescut în regiunile de dezvoltare: UTA Găgăuzia – de 8 ori, Sud – cu 57%, municipiul Chișinău – cu 37%, Centru – cu 26%, Nord – cu 8%.

În întreprinderile agricole în ianuarie-septembrie 2010 față de perioada respectivă a anului trecut s-a înregistrat o scădere a efectivului de bovine, nivelul mortalității care a constituit 3,0% (în ianuarie-septembrie 2009 – 1,8%). Nivelul de mortalitate a porcinelor a scăzut, constituind 10,3% (în ianuarie-septembrie 2009 – 10,9%), a ovinelor și caprinelor, corespunzător, 3,5% (4,2%).

Descreșterea producției de lapte s-a înregistrat în întreprinderile agricole din regiunile de dezvoltare: Sud – cu 14%, Nord – cu 9%, Centru – cu 7%. Totodată, s-a majorat producția de lapte în gospodăriile respective din regiunile de dezvoltare: municipiul Chișinău – cu 28%, UTA Găgăuzia – cu 26%.

Creșterea efectivului găinilor ouătoare în întreprinderile agricole cu 7% și productivității lor cu 2% a generat majorarea producției oulor cu 9%.

3.3. Investiții în capital fix

În ianuarie-septembrie 2010 volumul investițiilor în capital fix a constituit 6392,3 mil. lei (în preuri curente), constituind 115,8% (în preuri comparabile) față de perioada respectivă a anului precedent.

Lucrările de construcții-montaj în volumul total al investițiilor în ianuarie-septembrie 2010 au constituit 3230,8 mil. lei sau 50,5%. Comparativ cu ianuarie-septembrie 2009 acest volum s-a micșorat cu 1,8% (în preuri comparabile).

Evoluția indicatorilor principali ai activității investiționale în ianuarie-septembrie 2010 se prezintă astfel:

	Realizări, mil. lei	ianuarie-septembrie 2010 în % față de ianuarie-septembrie 2009
Investiții în capital fix – total	6392,3	115,8
din care, lucrări de construcții-montaj	3230,8	101,8

În structura investițiilor în capital fix 34,0% revin agenților economici cu forma de proprietate publică, cota preponderentă (66%) revenind agenților economici din sectorul nestatal al economiei naționale, care au realizat 66,7% din volumul total al lucrărilor de construcții-montaj și 100,0% din totalul caselor de locuit date în folosință.

¹ Întreprinderile agricole cu personalitate juridică și gospodăriile rurale (de fermier) care au la balanță unități animale (ferme)

Structura investițiilor în capital fix pe forme de proprietate în ianuarie-septembrie 2010 se prezintă după cum urmează :

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-septembrie 2009	total
Investiții în capital fix – total	6392,3	115,8	100,0
din care:			
Public	2173,1	152,2	34,0
Privat	2259,2	96,1	35,4
Mixt (public și privat), fără participare străină	70,5	59,5	1,1
Străin	591,1	103,7	9,2
A întreprinderilor mixte	1298,4	122,7	20,3

În ianuarie-septembrie 2010 sursele principale de finanțare ale activității investiționale rămân a fi mijloacele proprii ale agenților economici și populației (61,1%, fiind în creștere față de perioada similară a anului precedent cu 3,1 puncte procentuale). Mijloacele investitorilor străini s-au micșorat cu 6 puncte procentuale față de perioada respectivă a anului precedent și au constituit 13% din volumul total al investițiilor utilizate.

Din contul mijloacelor bugetare au fost realizate circa 8% din volumul total al investițiilor în capital fix, sau cu 1,9 puncte procentuale mai puțin decât în perioada respectivă a anului precedent.

Structura investițiilor în capital fix pe surse de finanțare în ianuarie-septembrie 2010 se caracterizează prin următoarele date:

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-septembrie 2009	total
Investiții în capital fix – total	6392,3	115,8	100,0
din care, finanțate din contul:			
bugetului de stat	283,2	80,5	4,4
bugetelor unităților administrativ-teritoriale	222,5	118,5	3,5
mijloacelor proprii ale agenților economici și populației	3906,5	122,0	61,1
mijloacelor investitorilor străini	829,7	78,9	13,0
altor surse	1150,4	158,0	18,0

În structura investițiilor în capital fix pe tipuri de mijloace fixe o parte importantă a fost orientată la procurarea utilajului, mașinilor și mijloacelor de transport, care a constituit 43,4% din volumul total al mijloacelor utilizate, fiind în creștere cu 6,8 puncte procentuale în comparație cu perioada respectivă a anului precedent.

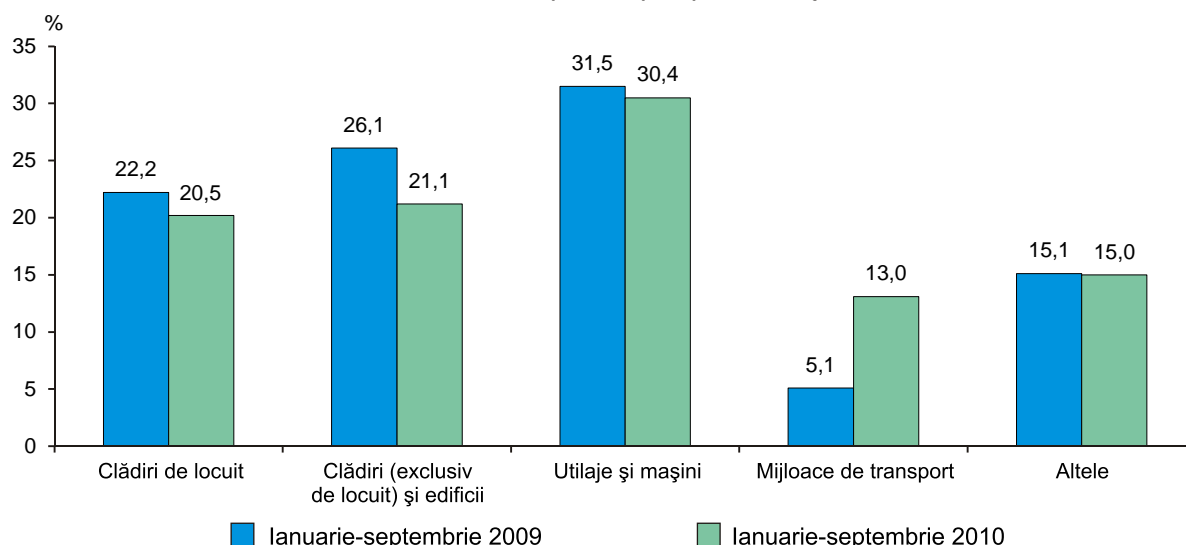
Cota-parte a investițiilor realizate la construcția clădirilor și edificiilor a constituit 41,6% din volumul total al investițiilor însușite (din care 20,5% – clădirilor de locuit și 21,1% – altor clădiri și edificii) sau cu 6,7 puncte procentuale mai puțin decât în perioada respectivă a anului precedent. Cota-parte a investițiilor la construcția clădirilor de locuit s-a micșorat cu 1,7 puncte procentuale, la construcția clădirilor cu altă destinație decât cea de locuit și edificiilor – cu 5 puncte procentuale.

Structura investițiilor în capital fix pe tipuri de mijloace fixe în ianuarie-septembrie 2010 se prezintă astfel:

	Realizări, mil. lei	În % față de:		Informativ: ianuarie-septembrie 2009 în % față de:	
		ianuarie-septembrie 2009	total	ianuarie-septembrie 2008	total
Investiții în capital fix – total	6392,3	115,8	100,0	57,5	100,0
din care:					
clădiri de locuit	1311,0	106,7	20,5	59,3	22,2
clădiri (exclusiv de locuit) și edificii	1348,5	93,7	21,1	49,0	26,1
utilaje și mașini	1945,7	114,0	30,4	53,6	31,5
mijloace de transport	828,7	de 3,0 ori	13,0	46,5	5,1
alte	958,4	114,7	15,0	73,1	15,1

Majorarea indicelui volumului fizic al investițiilor (cu 15,8%) a fost determinată de creșterea cheltuielilor pentru achiziționarea mijloacelor de transport (de 3,0 ori comparativ cu perioada respectivă a anului precedent). Cheltuielile unui singur agent economic, legate de achiziționarea mijloacelor de transport, au permis sporirea ritmului de creștere a investițiilor în total pe ar cu 8,3%.

Structura investițiilor în capital fix pe tipuri ale mijloacelor fixe

Datele privind volumul investițiilor în capital fix și lucrărilor de construcții-montaj realizate în ianuarie-septembrie 2010 pe regiuni de dezvoltare, se prezintă după cum urmează:

	Investiții în capital fix		din care, lucrări de construcții-montaj	
	realizări, mil. lei	în % față de ianuarie-septembrie 2009	realizări, mil. lei	în % față de ianuarie-septembrie 2009
Total¹	6392,3	115,8	3230,8	101,8
din care:				
Mun. Chișinău	3824,6	130,1	1862,6	104,8
Nord	984,2	94,8	417,5	88,5
Centru	851,6	117,2	531,2	116,4
Sud	434,3	83,2	218,7	82,1
UTA Găgăuzia	157,5	90,9	90,1	97,8

În ianuarie-septembrie 2010 din volumul total al investițiilor în capital fix în construcția locativă au fost înscrise 1311,0 mil. lei sau 20,5% din total și 106,7% față de perioada respectivă a anului precedent.

În perioada de raport din contul tuturor surselor de finanțare au fost date în folosință 1441 apartamente cu suprafață totală de 191,4 mii m², ceea ce reprezintă 61,0% față de nivelul ianuarie-septembrie 2009.

Construcția de locuințe a fost realizată de agenți economici din sectorul nestatal al economiei naționale, constituind 100% din volumul total al caselor de locuit date în folosință.

Darea în folosință a locuințelor pe forme de proprietate în ianuarie-septembrie 2010 se caracterizează prin următoarele date:

	Numărul apartamentelor construite, unități	Suprafața totală a apartamentelor date în folosință		
		mii m ²	în % față de:	
			ianuarie-septembrie 2009	total
S-au construit – total	1441	191,4	61,0	100,0
din care:				
Privat	1281	177,4	58,5	92,7
din aceasta, beneficiari individuali	1027	154,5	89,3	80,7
Străin	160	14,0	–	7,3
Din total în:				
mediul urban	1088	147,4	54,7	77,0
mediul rural	353	44,0	100,4	23,0

Cel mai mare volum al construcțiilor de locuințe s-a realizat în municipiul Chișinău, unde au fost date în folosință 836 apartamente cu suprafață totală de 127,4 mii m², ceea ce a constituit 66,6% din volumul total al locuințelor date în folosință în total pe ar și 57,2% față de perioada respectivă a anului precedent.

În ianuarie-septembrie 2010 au fost date în folosință: rețele de gaze naturale cu lungimea de 212,8 km, apeducte cu lungimea de 33,1 km, întreprinderi de comerț cu suprafață comercială de 4,7 mii m² și altele.

¹ Conform calculelor suplimentare fără repartizarea pe regiuni de dezvoltare

Activitatea în antrepriz . În ianuarie-septembrie 2010 volumul lucr rilor, executate de organiza iile de toate formele de proprietate cu tip de activitate „Construc ii” a constituit 2414,7 mil. lei i s-a majorat cu 2,0 % (în pre uri comparabile) fa de nivelul înregistrat în ianuarie-septembrie 2009.

Volumul principal de lucr ri a fost realizat de c tre agen ii economici cu forma de proprietate privat , care au executat lucr ri în antrepriz în sum de 1975,7 mil. lei (81,8% din volumul total al lucr rilor în antrepriz executate) sau 98,0% fa de ianuarie-septembrie 2009.

Evolu ia i structura lucr rilor în antrepriz pe forme de proprietate ale organiza iilor-executante în ianuarie-septembrie 2010 se prezint astfel:

	Num rul organiza ii- lor în antrepriz , unit i	Realiz ri, mil. lei	În % fa de:		Volumul lucr rilor în antrepriz executate în medie pe o organiza ie, mii lei
			ianuarie-septembrie 2009	total	
Total	909	2414,7	102,0	100,0	2655,1
din care:					
Public	32	124,7	106,1	5,2	3896,1
Privat	818	1975,7	98,0	81,8	2415,3
Mixt (public i privat), f r participare str in	45	208,8	128,0	8,6	4639,8
Str in	4	30,5	179,7	1,3	7636,6
A întreprinderilor mixte	10	75,0	136,9	3,1	7500,3

Datele privind structura lucr rilor în antrepriz executate în ianuarie-septembrie 2010 se prezint dup cum urmeaz :

	Realiz ri, mil. lei	În % fa de:	
		ianuarie-septembrie 2009	total
Volumul lucr rilor în antrepriz executate – total	2414,7	102,0	100,0
din care:			
Pe elemente de structur :			
construc ii noi	1476,3	96,6	61,1
repara ii capitale	429,0	85,1	17,8
repara ii curente	424,6	137,4	17,6
alte lucr ri în antrepriz	84,8	de 3,1 ori	3,5
Pe tipuri de obiecte:			
cl diri reziden iale	658,7	100,4	27,3
cl diri nereziden iale	693,8	79,5	28,7
construc ii inginere ti	977,7	120,5	40,5

În structura lucr rilor executate predomin efectuarea lucr rilor la construc ii noi, realizate în volum de 1476,3 mil. lei, ponderea c rora în volumul total al lucr rilor executate a constituit 61,1%, lucr rilor de repara ii capitale i curente le-au revenit 35,4% din volumul total al lucr rilor în antrepriz executate.

Pe tipuri de obiecte s-au înregistrat sc deri la lucr rile în antrepriz executate la cl dirile nereziden iale cu 20,5%, iar la cl dirile reziden iale i construc ii inginere ti major ri, respectiv, cu 0,4% i 20,5% fa de perioada respectiv a anului precedent.

Datele privind volumul lucr rilor în antrepriz realizate în ianuarie-septembrie 2010 pe regiuni de dezvoltare, se prezint dup cum urmeaz :

	Realiz ri, mil. lei	În % fa de:	
		ianuarie-septembrie 2009	total
Total	2414,7	102,0	100,0
din care:			
Mun. Chi in u	1704,5	99,7	70,6
Nord	274,3	105,0	11,4
Centru	276,2	113,8	11,4
Sud	94,8	97,0	3,9
UTA G g uzia	64,9	114,0	2,7

Organiza iile în antrepriz din municipiul Chi in u au executat circ 71% din volumul total al lucr rilor de construc ii-montaj efectuate în total pe ar .

3.4. Transporturi

În ianuarie-septembrie 2010 **întreprinderile de transport feroviar, auto¹, fluvial și aerian au transportat mrfuri** în volum de 5674,1 mii tone, cu 1,8% mai mult față de perioada corespunzătoare din anul 2009. Majorarea volumelor de mrfuri transportate a fost condiționată în principal, de creșterea acestora la întreprinderile de transport aerian (+44,4%) și auto¹ (+27,7%).

Parcursul mrfurilor în perioada de referință a totalizat 2133,4 mil. tone-km, cu 11,1% mai mult față de ianuarie-septembrie 2009. Majorarea parcursului mrfurilor a fost înregistrată în transportul aerian (+50,2%) și auto¹ (+26,2%), pe când în transportul fluvial și feroviar acesta s-a diminuat respectiv, cu 44,1% și 13,5%.

Volumul de mrfuri transportate și parcursul mrfurilor în ianuarie-septembrie 2010, pe moduri de transport, se prezintă după cum urmează:

	Mrfuri transportate		Parcursul mrfurilor	
	mii tone	în % față de ianuarie-septembrie 2009	mil. tone-km	în % față de ianuarie-septembrie 2009
Întreprinderi de transport – total	5674,1	101,8	2133,4	111,1
din care:				
feroviar	2580,2	83,7	633,0	86,5
auto ¹	2997,0	127,7	1499,0	126,2
fluvial	96,1	68,4	0,26	55,9
aerian	0,84	144,4	1,1	150,2

În ianuarie-septembrie 2010 **întreprinderile de transport auto¹** au transportat 2997,0 mii tone de mrfuri, cu 27,7% mai mult față de aceeași perioadă din anul 2009.

Volumul de mrfuri transportate cu transportul auto și parcursul mrfurilor în ianuarie-septembrie 2010, pe regiuni de dezvoltare, se prezintă astfel:

	Mrfuri transportate		Parcursul mrfurilor	
	mii tone	în % față de ianuarie-septembrie 2009	mil. tone-km	în % față de ianuarie-septembrie 2009
Întreprinderi de transport auto¹ – total	2997,0	127,7	1499,0	126,2
din care:				
Mun. Chișinău	1520,5	116,0	906,0	121,7
Nord	731,6	134,1	224,2	141,2
Centru	560,3	149,4	234,9	135,2
Sud	147,7	169,8	111,7	123,0
UTA Găgăuzia	36,9	128,1	22,2	110,6

Ponderi considerabile în volumul total de mrfuri transportate cu transportul auto revin întreprinderilor din municipiul Chișinău (50,7%), regiunile Nord (24,4%) și Centru (18,7%).

Cu mijloacele de transport feroviar în ianuarie-septembrie 2010 au fost transportate 2580,2 mii tone de mrfuri, sau 83,7% din volumul realizat în perioada similară din anul 2009. În structura mrfurilor încercate în vagoane la stațiile de cale ferată din țară, ponderi mai mari s-au înregistrat la următoarele grupe de mrfuri: cereale și produse de panificație – 28,4% (în ianuarie-septembrie 2009 – 41,7%), metale feroase și fier vechi – 24,8% (în ianuarie-septembrie 2009 – 17,4%), materiale de construcție și ciment – 15,1% (în ianuarie-septembrie 2009 – 11,9%).

În transportul feroviar s-a micșorată durata medie de staționare în stațiile tehnice a vagoanelor de marfă în tranzit, de la 79,98 ore în ianuarie-septembrie 2009 la 75,07 ore în ianuarie-septembrie 2010, durata medie de rotație a vagoanelor de marfă, respectiv de la 16,50 zile la 15,41 zile, precum și durata medie de staționare a vagoanelor de marfă la operațiile de încărcare-descărcare – de la 41,18 ore la 37,41 ore.

În ianuarie-septembrie 2010, comparativ cu perioada corespunzătoare din anul 2009, s-au diminuat numărul de **pasageri transportați** cu transportul public (– 26,0%) și **parcursul pasagerilor** (– 3,5%).

Numărul de pasageri transportați și parcursul pasagerilor în ianuarie-septembrie 2010, pe moduri de transport public, se prezintă astfel:

	Pasageri transportați		Parcursul pasagerilor	
	mii pasageri	în % față de ianuarie-septembrie 2009	mil. pasageri-km	în % față de ianuarie-septembrie 2009
Total	170456,3	74,0	2933,5	96,5
din care:				
transportul feroviar	3739,3	94,7	302,1	93,7
autobuze și microbuze	77732,1	98,1	1784,3	101,7
transportul fluvial	91,3	100,7	0,18	100,7
transportul aerian	438,5	122,1	535,3	113,8
taximetre	3097,8	108,2	57,6	104,5
troleibuze	85357,3	59,3	254,0	58,2

¹ Inclusiv întreprinderile cu alte genuri de activitate, care efectuează transporturi auto de mrfuri contra plată și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate

Cu autobuze și microbuze în ianuarie-septembrie 2010 au fost transportați 77,7 mil. pasageri, cu 1,9% mai pu în decât în perioada similară din anul 2009.

Numărul de pasageri transportați cu autobuze și microbuze și parcursul pasagerilor în ianuarie-septembrie 2010, pe regiuni de dezvoltare, se prezintă astfel:

	Pasageri transportați		Parcursul pasagerilor	
	mii pasageri	în % față de ianuarie-septembrie 2009	mil. pasageri-km	în % față de ianuarie-septembrie 2009
Total	77732,1	98,1	1784,3	101,7
din care:				
Mun. Chișinău	48415,8	96,1	990,4	97,7
Nord	11500,5	93,8	279,3	97,9
Centru	11040,2	109,4	343,6	107,7
Sud	5762,6	104,5	125,7	109,5
UTA Găgăuzia	1013,0	106,2	45,3	de 2,1 ori

Ponderi semnificative în numărul total de pasageri transportați cu autobuze și microbuze de în agenții transportatori din municipiul Chișinău (62,3%), regiunile Nord (14,8%) și Centru (14,2%).

3.5. Comunicații

Servicii de comunicații. În ianuarie-septembrie 2010, comparativ cu perioada similară din anul 2009, a sporit numărul de colete expediate (+35,0%), pensii, subvenții și indemnizații plătite prin intermediul oficiilor poștale (+7,8%). Totodată, s-a diminuat numărul de expedieri a telegramelor (-19,7%), ziarelor și revistelor (-8,1%), mandatelor poștale și telegrafice (-4,0%), corespondenței poștale (-1,7%).

Numărul de convorbiri telefonice, realizate prin rețeaua telefonică fixă, în ianuarie-septembrie 2010 s-a redus cu 14,1% față de aceeași perioadă din anul 2009, pe seama diminuării numărului de convorbiri internaționale (-16,9%) și interurbane (-13,8%).

Evoluția volumului de servicii pe tipuri de comunicații se prezintă astfel:

	Ianuarie-septembrie 2010		Informativ: ianuarie-septembrie 2009 în % față de ianuarie-septembrie 2008
	mii unități	în % față de ianuarie-septembrie 2009	
Expedieri (trafic de ieșire):			
ziare și reviste			
(abonamente și vânzare cu bucată)	17418,9	91,9	95,2
corespondență	30452,2	98,3	103,3
colete	32,4	135,0	108,7
mandate poștale și telegrafice	84,2	96,0	99,1
telegrame	32,3	80,3	63,6
Pensii, subvenții și indemnizații plătite	6498,5	107,8	100,7
Convorbiri telefonice prin rețeaua telefonică fixă:			
interurbane (naționale)	161203,0	86,2	83,3
internaționale	20210,0	83,1	67,7
Conectații telefonice prin rețeaua telefonică fixă, mii ore:			
interurbane (naționale)	6076,8	88,9	84,7
internaționale	1047,8	81,5	66,8

Mijloace de telefonie fixă. La 30 septembrie 2010 în rețeaua publică au fost în funcțiune 1118,8 mii posturi telefonice principale, din care 1011,7 mii – la domiciliu (respectiv, cu 1,3% și 1,5% mai mult decât la 30 septembrie 2009).

Numărul posturilor telefonice principale în rețeaua publică se prezintă după cum urmează:

	Existent la 30.09.2010	În % față de 30.09.2009	Informativ: 30.09.2009 în % față de 30.09.2008
Posturi telefonice principale în rețeaua publică – total, mii unități	1118,8	101,3	102,5
din care, în:			
rețeaua urbană	605,9	101,0	101,8
inclusiv la domiciliu	515,7	101,3	102,0
rețeaua rurală	512,9	101,7	103,3
inclusiv la domiciliu	496,0	101,8	103,3

3.6. Turism

3.6.1. FRECVENTAREA STRUCTURILOR DE PRIMIRE TURISTIC COLECTIVE CU FUNC IUNI DE CAZARE

În ianuarie-iunie 2010 capacitatea de cazare turistic în func iune a structurilor de primire turistic colective a constituit 1931,6 mii locuri-zile, majorîndu-se cu 20,2% fa de aceea i perioad a anului 2009. În totalul capacit ii de cazare turistic în func iune hotelurile i motelurile de ineau o pondere de 29,7%, taberele de vacan pentru elevi – 26,4%, structurile de întremare – 16,2%, vilele turistice, satele de vacan i alte structuri de odihn – 14,6%, c minele pentru vizitatori – 6,9%, pensiunile turistice i agroturistice – 6,2%.

Structurile de cazare turistic colective în ianuarie-iunie 2010 au fost frecventate de 93,2 mii de turi ti, din care 64,3 mii de turi ti moldoveni (69,0% din total) i 28,9 mii de turi ti str ini (31,0%). Comparativ cu ianuarie-iunie 2009, s-a diminuat num rul de turi ti caza i în structurile de primire turistic colective (-3,5%), pe seama reducerii acestora la structuri de întremare (-34,0%), hoteluri i moteluri (-7,5%), vile turistice, sate de vacan i alte structuri de odihn (-3,7%). Totodat , s-a majorat num rul de turi ti caza i la pensiuni turistice i agroturistice (+55,2%), c mine pentru vizitatori (+27,7%) i tabere de vacan pentru elevi (+5,5%).

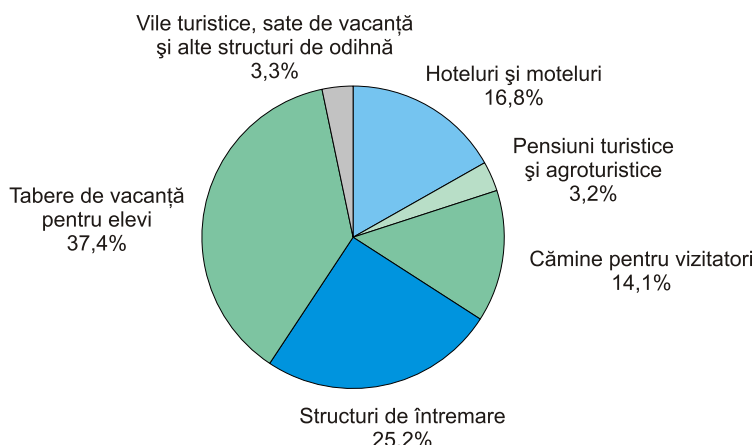
Num rul de turi ti sosi i în structurile de cazare turistic colective se prezint astfel:

	Ianuarie-iunie 2010		Ianuarie-iunie 2010 în % fa de ianuarie-iunie 2009	
	turi ti	din care, nereziden i	turi ti	din care, nereziden i
Total	93236	28914	96,5	101,7
din care:				
Hoteluri i moteluri	42083	25806	92,5	100,5
Pensiuni turistice i agroturistice	6079	1494	155,2	136,3
C mine pentru vizitatori	7570	705	127,7	77,1
Structuri de întremare	9068	201	66,0	157,0
Tabere de vacan pentru elevi	21766	–	105,5	–
Vile turistice, sate de vacan i alte structuri de odihn	6670	708	96,3	121,9

Ponderi mai însemnate în num rul total de turi ti str ini sosi i în structurile de primire turistic colective le-a revenit turi tilor din România (25,1%), Ucraina (10,2%), Federa ia Rus (9,6%), Italia (6,2%), Germania (5,1%), Statele Unite ale Americii (4,6%), Turcia (4,0%), Regatul Unit al Marii Britanii i Irlandei de Nord (2,7%), Israel (2,6%), Fran a (2,2%) i Bulgaria (2,1%).

În structurile de primire turistic colective cu func iuni de cazare în ianuarie-iunie 2010 au fost înregistrate 511,9 mii înnopt ri ale turi tilor, cu 6,8% mai pu in fa de perioada similar din anul 2009. Înnopt rile cet enilor moldoveni, la structurile de primire turistic colective, au de inut 85,6% din num rul total de înnopt ri, în timp ce înnopt rile cet enilor str ini – 14,4%.

Înnopt ri în structurile de primire turistic colective cu func iuni de cazare, pe tipuri de structuri, în ianuarie-iunie 2010 (în % fa de total înnopt ri)

În ianuarie-iunie 2010 indicele total de utilizare net al capacit ii de cazare turistic în func iune a constituit 26,5%, inclusiv la c mine pentru vizitatori – 53,7%, la structuri de întremare – 41,2%, la tabere de vacan pentru elevi – 37,5%, la hoteluri i moteluri – 15,0%, la pensiuni turistice i agroturistice – 13,9%, la vile turistice, sate de vacan i alte structuri de odihn – 5,9%.

3.6.2. TURISMUL ORGANIZAT DE AGENȚIILE DE TURISM ÎN TUROPERATORII

Agenciale de turism și turoperatorii au acordat în ianuarie-iunie 2010 servicii turistice la 61,1 mii turiști și excursioniști, cu 10,1% mai mult decât în perioada similară din anul 2009.

Numărul de turiști și excursioniști participanți la turismul organizat de agențiile de turism și turoperatori, după scopul vizitelor, se prezintă după cum urmează:

	ianuarie-iunie 2010		ianuarie-iunie 2010 în % față de ianuarie-iunie 2009	
	turiști și excursioniști	turiști-zile	turiști și excursioniști	turiști-zile
Total	61070	418222	110,1	103,3
Turism receptor (primirea cetățenilor străini în țară) – total	3184	10225	89,2	95,0
din care, în scopuri:				
de odihnă, recreere și agrement	1481	2847	60,3	51,9
de afaceri și profesionale	1461	4049	154,8	138,1
de tratament	242	3329	169,2	151,5
Turism emitor (deplasarea rezidenților Republicii Moldova în străinătate) – total	44149	322716	126,0	123,2
din care, în scopuri:				
de odihnă, recreere și agrement	43208	315500	125,8	124,0
de afaceri și profesionale	350	1537	166,7	88,7
de tratament	341	4094	80,4	74,7
alte scopuri	250	1585	de 4,0 ori	de 4,3 ori
Turism intern (deplasarea rezidenților Republicii Moldova în interiorul țării, în scop turistic)	13737	85281	81,5	64,6

În ianuarie-iunie 2010 numărul de turiști și excursioniști, participanți la turismul emitor a fost în creștere cu 26,0% față de perioada similară din anul 2009, în același timp la turismul intern și receptor numărul acestora s-a redus, respectiv cu 18,5% și 10,8%.

Din cei 3184 turiști și excursioniști străini, care au vizitat Republica Moldova în ianuarie-iunie 2010 și au beneficiat de serviciile agențiilor de turism și turoperatorilor 46,5% au sosit în scopuri de odihnă, recreere și agrement, 45,9% – de afaceri și profesionale și 7,6% – de tratament.

Prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor în ianuarie-iunie 2010 au plecat în străinătate 44149 turiști și excursioniști, cu 26,0% mai mult comparativ cu perioada corespunzătoare din anul 2009. Majoritatea cetățenilor moldoveni au plecat în străinătate în scopuri de odihnă, recreere și agrement (97,9%).

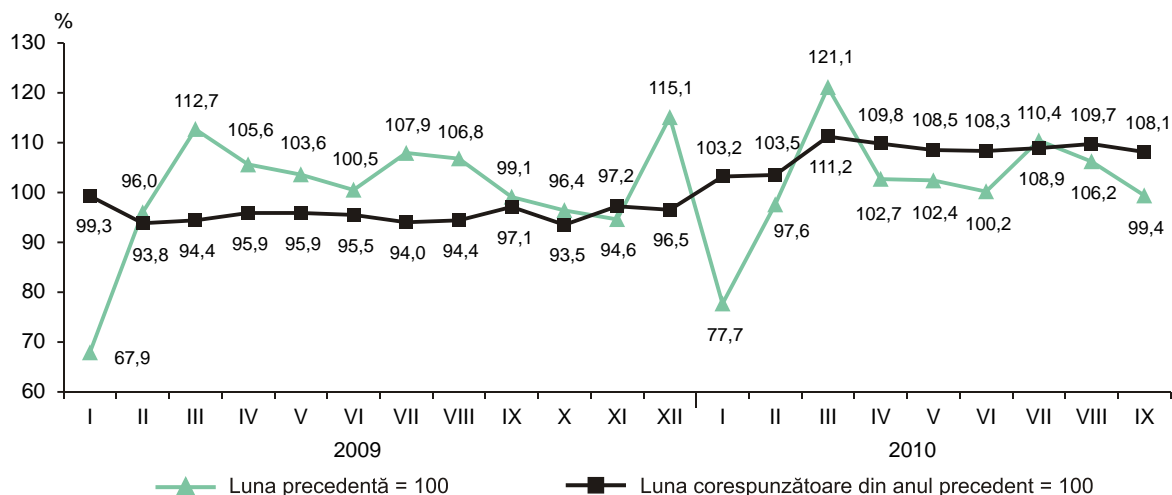
Numărul de turiști și excursioniști străini care au vizitat Republica Moldova și turiști și excursioniști moldoveni care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, în ianuarie-iunie 2010, se prezintă astfel:

	Turiști și excursioniști străini sosiți în țară		Turiști și excursioniști moldoveni plecați în străinătate	
	total	în % față de total	total	în % față de total
TOTAL	3184	100,0	44149	100,0
din care:				
România	670	21,0	2872	6,5
Federația Rusă	542	17,0	1185	2,7
Ucraina	242	7,6	2687	6,1
Statele Unite ale Americii	236	7,4	22	0,1
Turcia	169	5,3	20520	46,5
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	160	5,0	29	0,1
Israel	128	4,0	127	0,3
Italia	126	4,0	223	0,5
Fransa	109	3,4	285	0,6
Germania	104	3,3	132	0,3
Bulgaria	98	3,1	10474	23,7
Olanda	59	1,9	15	0,0
Suedia	57	1,8	8	0,0
Belarus	54	1,7	1	0,0
Letonia	49	1,5	21	0,0
Slovenia	43	1,4	25	0,1
Austria	38	1,2	380	0,9
Japonia	31	1,0	4	0,0
Azerbaidjan	26	0,8	–	–
Elveția	25	0,8	44	0,1
Alte țări	218	6,8	5095	11,5

3.7. Comer cu am nuntul i servicii cu plat prestate populaiei

În luna septembrie 2010 vânz rile de m rfuri cu am nuntul prin unit ile comerciale au însumat 2317,8 mil. lei, marcînd, în termeni reali, o sc dere de 0,6% fa de luna precedent i o cre tere de 8,1% comparativ cu luna septembrie 2009.

Evolu ia indicilor lunari ai volumului de vânz ri cu am nuntul, prin unit ile comerciale

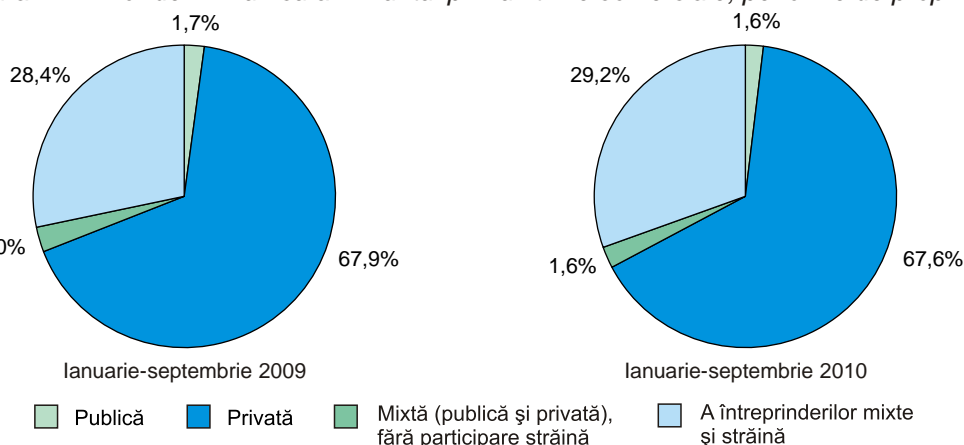
Evolu ia vânz rilor de m rfuri cu am nuntul prin unit ile comerciale

	Septembrie 2010			Ianuarie-septembrie 2010		Structura, %		Informativ: ianuarie-septembrie 2009 în % fa de ianuarie-septembrie 2008 ¹
	mil. lei	în % fa de:		mil. lei	în % fa de ianuarie-septembrie 2009 ¹	ianuarie-septembrie		
		august 2010 ¹	septembrie 2009 ¹			2009	2010	
Valoarea vânz rilor de m rfuri cu am nuntul – total	2317,8	99,4	108,1	17969,9	108,2	100,0	100,0	95,3
din care:								
produse alimentare	691,9	96,2	104,8	5794,4	103,5	34,0	32,2	106,0
m rfuri nealimentare	1625,9	101,4	109,6	12175,5	110,1	66,0	67,8	89,6

În ianuarie-septembrie 2010 unit ile comerciale au comercializat populaiei m rfuri de consum în valoare de 17969,9 mil. lei, înregistrînd, în termeni reali, o cre tere de 8,2% fa de perioada similar din anul 2009, care a fost determinat de sporirea vânz rilor de m rfuri nealimentare (+10,1%) i produse alimentare (+3,5%).

Cre terea volumului de vânz ri cu am nuntul s-a înregistrat la unit ile comerciale cu form de proprietate mixt (cu participarea capitalului str in) (+11,2%), privat (+7,6%) i public (+3,7%). Totodat , s-au redus volumele de vânz ri la unit ile comerciale cu form de proprietate mixt (public +privat) (-10,6%). Aceast situa ie a determinat modificarea ponderii sectoarelor în totalul vânz rilor cu am nuntul, care este prezentat în urm toarea diagram :

Structura vânz rilor de m rfuri cu am nuntul prin unit ile comerciale, pe forme de proprietate

Stocurile de m rfuri existente în unit ile comerciale la 1 octombrie 2010 s-au cifrat la 6490,3 mil. lei, fiind în cre tere cu 9,0% comparativ cu 1 octombrie 2009.

¹ În pre uri comparabile

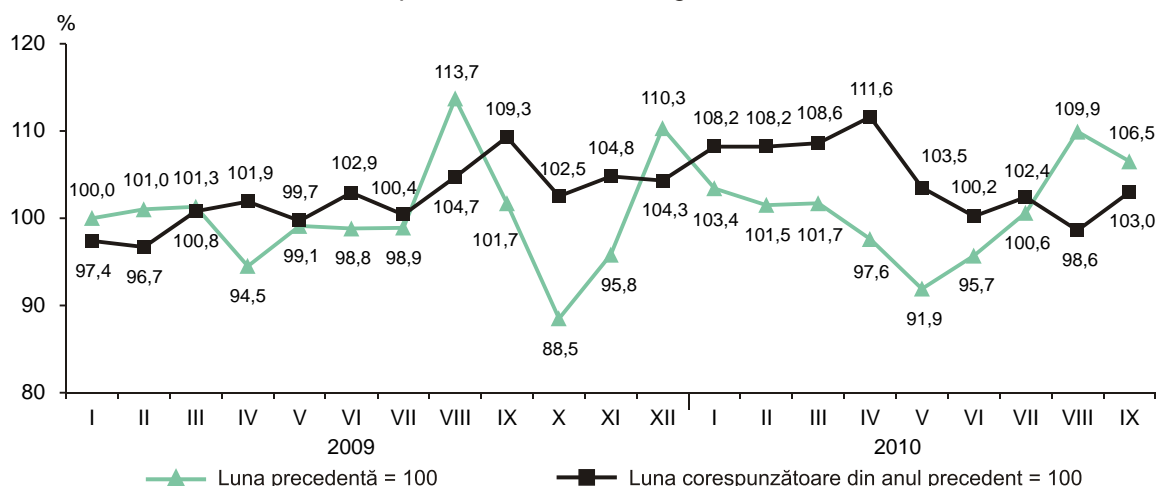
Vînzările de mărfuri cu amănuntul prin unitățile comerciale, pe regiuni de dezvoltare

	Ianuarie-septembrie 2010		Structura, %		Informativ: ianuarie-septembrie 2009 în % fa de ianuarie-septembrie 2008 ¹
	mil. lei	în % fa de ianuarie-septembrie 2009 ¹	ianuarie-septembrie		
			2009	2010	
Valoarea vânz rilor de m rfuri cu am nuntul – total	17969,9	108,2	100,0	100,0	95,3
din care:					
Mun. Chi in u	10381,0	106,3	55,5	57,8	95,0
Nord	3602,3	111,8	21,0	20,0	96,9
inclusiv:					
Mun. B l i	1423,4	105,3	8,8	7,9	98,3
Edine	318,0	114,2	1,8	1,8	103,0
Drochia	310,3	120,7	1,7	1,7	97,4
Soroca	303,4	116,9	1,7	1,7	104,7
Centru	2309,1	110,2	13,7	12,8	93,5
inclusiv:					
Orhei	341,6	99,9	2,2	1,9	109,0
Ungheni	315,2	113,0	1,8	1,7	84,3
Sud	1142,5	109,2	6,7	6,4	96,8
inclusiv:					
Cahul	368,7	109,0	2,1	2,0	95,9
Cau eni	205,5	105,9	1,3	1,1	95,1
UTA G g uzia	535,0	112,5	3,1	3,0	94,5

Ponderi semnificative în totalul valoric al vânzărilor de mărfuri cu amănuntul revin municipiilor Chișinău – 57,8% și Bălți – 7,9%, UTA Gagauzia – 3,0%, raioanelor: Cahul – 2,0%, Orhei – 1,9%, Edineț – 1,8%, Soroca, Drochia și Ungheni – câte 1,7%.

Valoarea serviciilor cu plată prestate populației de către unitățile oficial înregistrate în luna septembrie 2010 a însumat 1283,0 mil. lei, fiind mai mare cu 6,5% (în preuri comparabile) față de luna precedentă și cu 3,0% comparativ cu luna septembrie 2009.

Evoluția indicilor lunari ai volumului de servicii cu plată prestate populației, prin unitățile oficial înregistrate

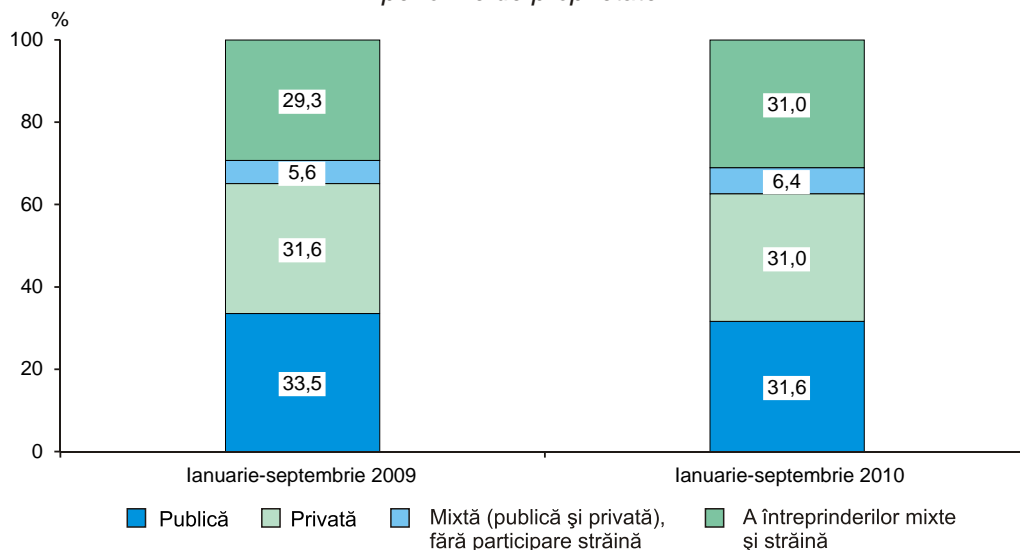

În ianuarie-septembrie 2010 unitățile oficial înregistrate au acordat populației servicii cu plată în sumă de 10605,0 mil. lei, marcând în condiții comparabile de preuri, o creștere de 5,0%, față de perioada corespunzătoare din anul 2009.

Agenții economici cu formă de proprietate mixtă (public + privat), mixtă (cu participarea capitalului străin) și privat au sporit volumele de servicii cu plată prestate populației, respectiv cu 20,0%, 11,2% și 3,0%. Totodată, la agenții economici din sectorul public s-a înregistrat o diminuare a volumului de servicii prestate (-1,0%).

¹ În preuri comparabile

Structura serviciilor cu plată prestate populației, prin unitățile oficial înregistrate, pe forme de proprietate

Serviciile cu plată prestate populației, prin unitățile oficial înregistrate, pe regiuni de dezvoltare

	ianuarie-septembrie 2010		Structura, %		Informativ: ianuarie-septembrie 2009 în % fa de ianuarie-septembrie 2008 ¹
	mil. lei	în % fa de ianuarie-septembrie 2009 ¹	ianuarie-septembrie		
			2009	2010	
Valoarea serviciilor cu plat prestate popula iei – total	10605,0	105,0	100,0	100,0	102,3
din care:					
Mun. Chi in u	5282,6	106,3	48,3	49,8	86,2
Nord	1509,7	101,6	14,8	14,2	85,7
inclusiv:					
Mun. B l i	569,3	106,5	5,3	5,4	77,3
Soroca	112,6	92,4	1,2	1,1	86,2
Briceni	104,7	97,3	1,1	1,0	85,3
Centru	1147,0	98,9	11,5	10,8	92,5
inclusiv:					
Orhei	152,2	99,5	1,5	1,4	89,1
Anenii Noi	139,6	98,5	1,4	1,3	100,8
Ungheni	130,3	99,0	1,3	1,2	88,7
Sud	594,4	100,9	5,9	5,6	89,7
inclusiv:					
Cahul	190,6	100,3	1,9	1,8	88,9
Cau eni	100,6	99,2	1,0	0,9	96,0
UTA G g uzia	278,6	105,1	2,6	2,6	87,2

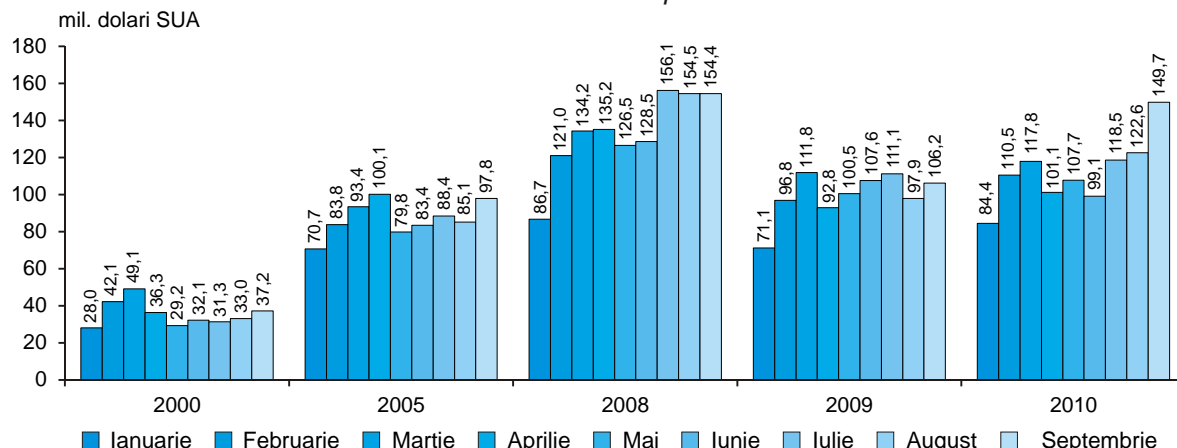
Ponderi semnificative în totalul valoric al serviciilor cu plată prestate populației de în municipiile Chișinău și Bălți, respectiv 49,8% și 5,4%, UTA Găgăuzia – 2,6%, raioanele: Cahul – 1,8%, Orhei – 1,4%, Anenii Noi – 1,3% și Ungheni – 1,2%.

¹ În prețuri comparabile

3.8. Comer exterior

Exporturile de mrfuri realizate în luna septembrie 2010 s-au cifrat la 149,7 mil. dolari SUA, cu 22,1% mai mult fa de luna precedent i cu 41,0% – comparativ cu luna septembrie 2009.

Evolu ia lunar a exporturilor

În ianuarie-septembrie 2010 **exporturile** au totalizat 1011,4 mil. dolari SUA, volum superior celui realizat în perioada corespunz toare din anul 2009 cu 12,9%.

	Ianuarie-septembrie 2010		Structura, %		Gradul de influen a grupei- lor de ri la cre terea (+), sc derea (-) exporturilor i importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % fa de ianuarie- septembrie 2009	ianuarie-septembrie		ianuarie-septembrie	
			2009	2010	2009	2010
Export – total	1011,4	112,9	100,0	100,0	-25,2	12,9
din care:						
rile Uniunii Europene (UE-27)	487,7	102,1	53,3	48,2	-12,2	1,1
rile CSI	390,7	119,4	36,6	38,6	-10,8	7,1
alte ri	133,0	146,6	10,1	13,2	-2,2	4,7
Import – total	2636,6	115,5	100,0	100,0	-37,8	15,5
din care:						
rile Uniunii Europene (UE-27)	1189,0	119,2	43,7	45,1	-17,0	8,4
rile CSI	833,9	102,7	35,6	31,6	-12,6	1,0
alte ri	613,7	129,7	20,7	23,3	-8,2	6,1
Balan a comercial – total	-1625,2	117,2	100,0	100,0	x	x
din care:						
rile Uniunii Europene (UE-27)	-701,3	134,9	37,5	43,1	x	x
rile CSI	-443,2	91,5	34,9	27,3	x	x
alte ri	-480,7	125,6	27,6	29,6	x	x

Exporturile de mrfuri destinate **rilor Uniunii Europene (UE-27)** au însumat 487,7 mil. dolari SUA (cu 2,1% mai mult fa de ianuarie-septembrie 2009), de îinnd o cot de 48,2% în total exporturi (53,3% în ianuarie-septembrie 2009).

rile CSI au fost prezente în **exporturile** Moldovei cu o pondere de 38,6% (în ianuarie-septembrie 2009 – 36,6%), ce corespunde unei valori de 390,7 mil. dolari SUA. Exporturile de mrfuri c tre aceste ri s-au majorat cu 19,4%, comparativ cu ianuarie-septembrie 2009.

Primele 29 de ri-partenere în derularea exporturilor, care de ineau 96,6% din volumul total, au fost:

	Ianuarie-septembrie 2010		Ponderea, %		Gradul de influen a rilor la cre terea (+), sc derea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % fa de ianuarie- septembrie 2009	ianuarie-septembrie		ianuarie-septembrie	
			2009	2010	2009	2010
EXPORT – total	1011,4	112,9	100,0	100,0	-25,2	12,9
din care:						
Federa ia Rus	247,8	131,4	21,0	24,5	-3,8	6,6
România	168,2	94,1	19,9	16,6	-6,7	-1,2
Italia	103,8	105,8	11,0	10,3	-2,6	0,6

	Ianuarie-septembrie 2010		Pondere, %		Gradul de influență a rilor la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-septembrie 2009	ianuarie-septembrie		ianuarie-septembrie	
			2009	2010	2009	2010
Ucraina	58,9	106,5	6,2	5,8	-4,2	0,4
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	57,8	137,9	4,7	5,7	0,4	1,8
Turcia	55,0	de 2,6 ori	2,4	5,4	-0,3	3,7
Belarus	54,0	98,8	6,1	5,3	-1,2	-0,1
Germania	48,5	89,0	6,1	4,8	0,1	-0,7
Polonia	29,9	120,2	2,8	3,0	-1,6	0,6
Kazahstan	18,9	107,4	2,0	1,9	-1,3	0,1
Statele Unite ale Americii	15,6	188,0	0,9	1,5	-0,3	0,8
Grecia	15,5	177,3	1,0	1,5	0,4	0,8
Elveția	13,5	75,4	2,0	1,3	-0,5	-0,5
Bulgaria	11,0	104,0	1,2	1,1	-0,7	0,0
Fransa	10,0	76,6	1,5	1,0	-0,2	-0,3
Georgia	9,3	147,0	0,7	0,9	0,2	0,3
Olanda	7,3	111,9	0,7	0,7	-0,2	0,1
Lituania	6,5	91,1	0,8	0,6	0,2	-0,1
Republica Cehă	5,6	163,7	0,4	0,6	0,0	0,2
Belgia	5,3	130,2	0,5	0,5	-0,3	0,1
Irak	5,2	175,2	0,3	0,5	0,0	0,2
Siria	5,2	151,6	0,4	0,5	0,0	0,2
Austria	4,4	105,7	0,5	0,4	-0,3	0,0
Ungaria	4,2	45,6	1,0	0,4	-0,2	-0,6
Slovacia	4,0	84,5	0,5	0,4	-0,1	-0,1
Azerbaidjan	4,0	150,9	0,3	0,4	-0,2	0,2
Uzbekistan	3,6	72,7	0,6	0,4	0,0	-0,2
Libia	3,4	de 10,1 ori	0,0	0,3	—	0,3
Egipt	3,3	de 3,5 ori	0,1	0,3	0,1	0,3

Analiza evoluției exporturilor pe țări relevă, cu majorarea livrărilor către Federația Rusă (+31,4%), Turcia (de 2,6 ori), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (+37,9%), Statele Unite ale Americii (+88,0%), Grecia (+77,3%), Italia (+5,8%), Polonia (+20,2%), Ucraina (+6,5%), Georgia (+47,0%), Libia (de 10,1 ori), Egipt (de 3,5 ori), Republica Cehă (+63,7%), Irak (+75,2%), Siria (+51,6%) și Azerbaidjan (+50,9%) a contribuit la creșterea pe total exporturi cu 17,0%. Totodată, s-au diminuat exporturile către România (-5,9%), Germania (-11,0%), Ungaria (-54,4%), Elveția (-24,6%), Franța (-23,4%), Uzbekistan (-27,3%), Belarus (-1,2%) Lituania (-8,9%), și Slovacia (-15,5%) atenuând astfel creșterea pe total exporturi cu 3,8%.

Exporturile de mărfuri structurate, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, se prezintă astfel:

	Ianuarie-septembrie 2010		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-septembrie 2009	ianuarie-septembrie		ianuarie-septembrie	
			2009	2010	2009	2010
EXPORT – total	1011,4	112,9	100,0	100,0	-25,2	12,9
din care:						
Produse alimentare și animale vii	227,7	110,5	23,0	22,5	3,4	2,4
Animale vii	6,1	de 4,0 ori	0,2	0,6	0,1	0,5
Carne și preparate din carne	5,1	de 5,4 ori	0,1	0,5	-0,1	0,5
Produse lactate și ouă de păsări	6,0	115,2	0,6	0,6	-0,3	0,1
Cereale și preparate pe bază de cereale	67,5	120,6	6,2	6,7	1,6	1,3
Legume și fructe	122,7	122,6	11,2	12,1	1,2	2,5
Zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere	9,7	28,8	3,8	1,0	1,7	-2,7
Cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora	1,8	112,8	0,2	0,2	0,0	0,0
Hrană destinată animalelor (exclusiv cereale nemăcinate)	7,6	128,7	0,6	0,7	-0,8	0,2

	Ianuarie-septembrie 2010		Structura, %		Gradul de influen a grupelor de m rfuri la cre terea (+), sc derea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % fa de ianuarie-septembrie 2009	ianuarie-septembrie		ianuarie-septembrie	
			2009	2010	2009	2010
B uturi i tutun	140,9	117,5	13,4	13,9	-3,7	2,3
B uturi	117,7	110,3	11,9	11,6	-3,5	1,2
Tutun brut i prelucrat	23,2	175,5	1,5	2,3	-0,2	1,1
Materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili	94,6	141,6	7,5	9,3	-4,3	3,1
Piei crude, piei t b cite i bl nuri brute	3,1	de 2,5 ori	0,1	0,3	-0,1	0,2
Semin e i fructe oleaginoase	59,3	117,6	5,6	5,9	1,0	1,0
Cauciuc brut (inclusiv cauciuc sintetic i regenerat)	1,5	160,6	0,1	0,1	0,0	0,1
Past de hîrtie i de euri de hîrtie	1,1	172,3	0,1	0,1	0,0	0,0
Îngr mînte naturale i minerale naturale (exclusiv c rbune, petrol i pietre pre ioase)	7,9	104,7	0,8	0,8	-4,0	0,0
Minereuri metalifere i de euri de metale	18,5	de 4,4 ori	0,5	1,8	-1,0	1,6
Alte materii brute de origine animal sau vegetal	2,1	de 2,4 ori	0,1	0,2	-0,1	0,1
Combustibili minerali, lubrifian i i materiale derivate	4,5	140,2	0,4	0,4	0,0	0,1
Petrol, produse petroliere i produse înrudite	3,5	117,4	0,3	0,3	0,0	0,1
Uleiuri, gr simi i ceruri de origine animal sau vegetal	24,7	73,0	3,8	2,4	-0,7	-1,0
Gr simi i uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau frac ionate	24,5	73,0	3,8	2,4	-0,7	-1,0
Produse chimice i produse derivate nespecificate în alt parte	55,1	137,3	4,5	5,4	0,8	1,7
Produse chimice organice	1,0	72,8	0,2	0,1	0,1	0,0
Produse medicinale i farmaceutice	41,1	149,5	3,1	4,1	1,3	1,5
Uleiuri esen iale, rezinoide i substan e parfumate, preparate pentru toalet , produse pentru înfrumuse are	7,6	124,4	0,7	0,8	-0,3	0,2
Materiale plastice sub forme primare	1,0	64,1	0,2	0,1	-0,1	-0,1
Materiale plastice prelucrate	2,6	125,6	0,2	0,3	-0,1	0,1
M rfuri manufacturate, clasificate mai ales dup materia prima	81,5	115,9	7,9	8,1	-10,2	1,2
Piele, alt piele i blan prelucrate	0,7	15,9	0,5	0,1	-0,1	-0,4
Cauciuc prelucrat	4,6	123,7	0,4	0,5	-0,5	0,1
Articole din lemn (exclusiv mobil)	3,2	137,8	0,3	0,3	0,0	0,1
Hîrtie, carton i articole din past de celuloz , din hîrtie sau din carton	5,4	de 2,5 ori	0,2	0,5	-0,7	0,3
Fire, es turi, articole textile necuprinse în alt parte i produse conexe	25,6	116,5	2,5	2,5	-1,3	0,4
Articole din minerale nemetalice	24,7	128,8	2,1	2,4	-2,0	0,6
Fier i o el	2,2	114,7	0,2	0,2	-4,0	0,0
Articole prelucrate din metal	14,9	107,2	1,6	1,5	-1,5	0,1
Ma ini i echipamente pentru transport	129,7	118,3	12,2	12,8	-2,5	2,3
Ma ini generatoare de putere i echipamentele lor	4,8	de 2,3 ori	0,2	0,5	-0,1	0,3
Ma ini i aparate specializate pentru industriile specifice	10,5	196,0	0,6	1,0	-0,6	0,6
Ma ini i aparate pentru prelucrarea metalelor	1,9	97,8	0,2	0,2	-0,1	0,0
Ma ini i aparate industriale cu aplica ii generale; p ri i piese deta ate ale acestor ma ini	18,5	141,4	1,5	1,8	-0,4	0,6

	Ianuarie-septembrie 2010		Structura, %		Gradul de influen a grupelor de m rfuri la cre terea (+), sc derea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % fa de ianuarie-septembrie 2009	ianuarie-septembrie		ianuarie-septembrie	
			2009	2010	2009	2010
Aparate i echipamente de telecomunica ii i pentru înregistrarea i reproducerea sunetului i imaginii	2,8	159,3	0,2	0,3	0,0	0,1
Ma ini i aparate electrice i p ri ale acestora (inclusiv echivalente neelectrice ale ma inilor i aparatelor de uz casnic)	75,7	100,9	8,4	7,5	-1,1	0,1
Vehicule rutiere (inclusiv vehicule cu pern de aer)	11,3	149,8	0,8	1,1	-0,2	0,4
Alte echipamente de transport	3,7	185,0	0,2	0,4	0,0	0,2
Articole manufacturate diverse	252,6	102,7	27,5	25,0	-8,0	0,7
Construc ii prefabricate; alte instala ii i accesorii pentru instala ii sanitare, de înc lzure i de iluminat	1,5	77,9	0,2	0,1	-0,2	0,0
Mobil i p r ile ei	22,7	132,1	1,9	2,2	-1,2	0,6
Articole de voiaj; saco e i similare	10,4	104,9	1,1	1,0	-0,6	0,0
Îmbr c minte i accesorii	168,7	100,9	18,7	16,7	-3,1	0,2
Înc l minte	22,5	111,2	2,3	2,2	-1,6	0,2
Instrumente aparate profesionale, tiin ifice i de control	7,5	95,3	0,9	0,7	-1,1	0,0
Alte articole diverse	19,0	88,8	2,4	1,9	-0,2	-0,3

Structura exporturilor de m rfuri, conform Clasific rii Standard de Comer Interna ional, indic o continu cre tere a activit ilor tradi ionale pentru economia rii noastre.

Exporturile de articole manufacturate diverse s-au situat pe primul loc, reprezentînd 25,0% din total exporturi. În cadrul acestei sec iuni de m rfuri ponderi însemnate au de inut exporturile de îmbr c minte i accesorii (66,8% din total sec iune i 16,7% din total exporturi), mobil (9,0% din total sec iune i 2,2% din total exporturi) i înc l minte (8,9% din total sec iune i 2,2% din total exporturi).

Exporturile de produse alimentare i animale vii s-au clasat pe locul doi, cu o pondere de 22,5% în totalul valoric al exporturilor. În cadrul acestei sec iuni de m rfuri ponderi importante au avut exporturile de legume i fructe (53,9% din total sec iune i 12,1% din total exporturi), cereale i preparate pe baz de cereale (29,7% din total sec iune i 6,7% din total exporturi).

Exporturile de b uturi i tutun s-au situat pe locul trei, de înînd o cot de 13,9% în total exporturi. În cadrul acestei sec iuni de m rfuri preponderente r mîn a fi exporturile de b uturi alcoolice i nealcoolice (83,6% din total sec iune i 11,6% din total exporturi).

Exporturile de ma ini i echipamente pentru transport s-au clasat pe locul patru, reprezentînd 12,8% din total exporturi. În cadrul acestei sec iuni de m rfuri ma inile i aparatele electrice au de inut o pondere de 58,4% din total sec iune i 7,5% din total exporturi.

Exporturile de materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili s-au situat pe locul cinci, cu o pondere de 9,3% în total exporturi. În cadrul acestei sec iuni de m rfuri semin elor i fructelor oleaginoase le-au revenit 62,7% din total sec iune i 5,9% din total exporturi.

Exporturile de m rfuri manufacturate, clasificate mai ales dup materia prim s-au clasat pe locul ase, cu o pondere de 8,1% în totalul valoric al exporturilor. În cadrul acestei sec iuni de m rfuri ponderi importante au avut exporturile de fire, es turi i articole textile (31,4% din total sec iune i 2,5% din total exporturi), articole din minerale nemetalice (30,3% din total sec iune i 2,4% din total exporturi).

Exporturile de produse chimice i produse derivate s-au clasat pe locul apte, de înînd o cot de 5,4% în total exporturi. În cadrul acestei sec iuni de m rfuri produsele medicinale i farmaceutice reprezint 74,5% din total sec iune i 4,1% din total exporturi. Cea mai mare parte din produsele medicinale i farmaceutice exportate au constituit reexporturile (80,8%).

În continuare urmeaz sec iunea „Uleiuri, gr simi i ceruri de origine animal sau vegetal ”, cu o pondere de 2,4% în total exporturi.

Pe grupe de m rfuri cre teri substan iale s-au marcat la exporturile de materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili (+41,6%), produse alimentare i animale vii (+10,5%), b uturi i tutun (+17,5%), ma ini i echipamente pentru transport (+18,3%), produse chimice i produse derivate (+37,3%), îndeosebi produse medicinale i farmaceutice (+49,5%), m rfuri manufacturate, clasificate mai ales dup materia prim (+15,9%), articole manufacturate diverse (+2,7%), contribuind astfel la cre terea pe total exporturi cu 13,6%.

Totodat , s-au redus exporturile de zah r i preparate pe baz de zah r (-71,2%), materiale plastice sub forme primare (-35,9%), produse chimice organice (-27,2%), gr simi i uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau frac ionate (-27,0%), construc ii prefabricate; alte instala ii i accesorii pentru instala ii sanitare, de înc lzure i de iluminat (-22,1%), instrumente i aparate profesionale, tiin ifice i de control (-4,7%), ma ini i aparate pentru prelucrarea metalelor (-2,2%).

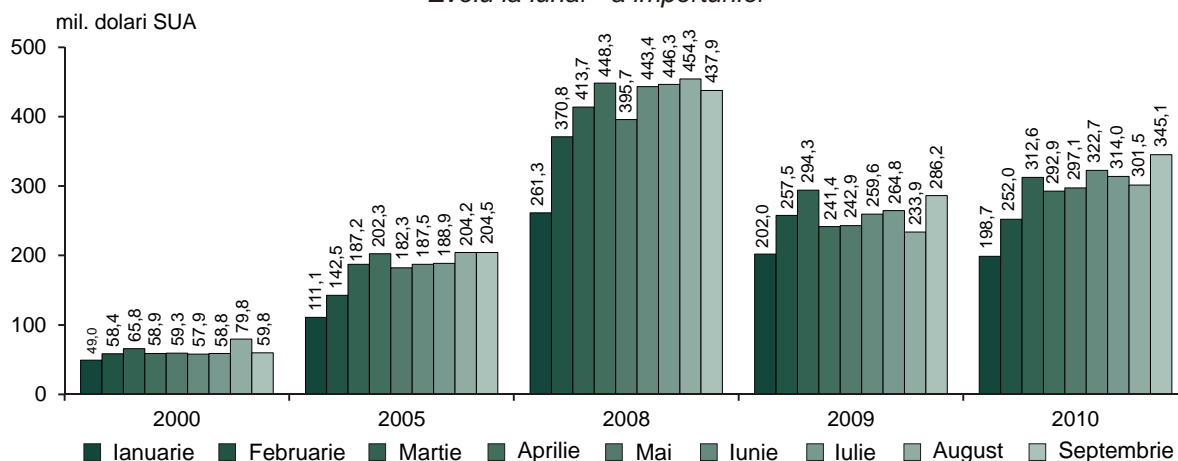
Importurile de mrfuri realizate în luna septembrie 2010 au însumat 345,1 mil. dolari SUA, cu 14,5% mai mult fa de luna anterioar i cu 20,6% – comparativ cu luna septembrie 2009.

În ianuarie-septembrie 2010 **importurile** au totalizat 2636,6 mil. dolari SUA, volum superior celui realizat în perioada similar din anul 2009 cu 15,5%.

Importurile din **rile Uniunii Europene** (UE-27) s-au cifrat la 1189,0 mil. dolari SUA (cu 19,2% mai mult decît în ianuarie-septembrie 2009), de inînd o pondere de 45,1% în total importuri (43,7% în ianuarie-septembrie 2009).

Importurile de mrfuri provenite din **rile CSI** au avut o valoare de 833,9 mil. dolari SUA (cu 2,7% mai mult decît în ianuarie-septembrie 2009), care echivaleaz cu o cot de 31,6% în total importuri (35,6% în ianuarie-septembrie 2009).

Evolu ia lunar a importurilor

Primele 36 de ri-partenere în derularea importurilor, care de ineau 96,8% din volumul total, au fost:

	ianuarie-septembrie 2010		Ponderea, %		Gradul de influen a rilor la cre terea (+), sc derea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % fa de ianuarie-septembrie 2009	ianuarie-septembrie		ianuarie-septembrie	
			2009	2010	2009	2010
IMPORT– total	2636,6	115,5	100,0	100,0	-37,8	15,5
din care:						
Ucraina	374,2	116,1	14,1	14,2	-8,7	2,3
Federa ia Rus	372,5	162,4	10,1	14,1	-5,9	6,3
România	268,7	123,0	9,6	10,2	-7,0	2,2
China	211,8	133,5	6,9	8,0	-1,9	2,3
Germania	203,7	115,6	7,7	7,7	-2,8	1,2
Italia	186,4	118,2	6,9	7,1	-2,0	1,3
Turcia	138,0	114,2	5,3	5,2	-1,5	0,7
Polonia	73,9	122,4	2,6	2,8	-0,8	0,6
Belarus	73,2	80,0	4,0	2,8	-1,8	-0,8
Grecia	68,7	186,1	1,6	2,6	0,4	1,4
Frana	49,2	111,3	1,9	1,9	-1,1	0,2
Statele Unite ale Americii	47,2	157,1	1,3	1,8	-1,2	0,8
Ungaria	45,8	119,0	1,7	1,7	-0,4	0,3
Austria	44,1	109,2	1,8	1,7	-0,4	0,2
Brazilia	43,4	de 3,7 ori	0,5	1,6	-0,2	1,4
Regatul Unit al Marii Britanii i Irlandei de Nord	38,4	107,8	1,6	1,5	-0,3	0,1
Bulgaria	34,1	118,6	1,3	1,3	-0,1	0,2
Olanda	29,6	129,5	1,0	1,1	-0,4	0,3
Republica Ceh	28,7	103,7	1,2	1,1	-0,4	0,0
Japonia	22,7	117,9	0,8	0,9	-1,2	0,2
Belgia	21,8	141,2	0,7	0,8	-0,3	0,3
India	18,5	143,6	0,6	0,7	-0,1	0,2

	Ianuarie-septembrie 2010		Ponderea, %		Gradul de influență a rilor la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % fa de ianuarie- septembrie 2009	ianuarie-septembrie		ianuarie-septembrie	
			2009	2010	2009	2010
Spania	17,1	80,9	0,9	0,6	-0,1	-0,2
Elveția	15,6	108,0	0,6	0,6	-0,1	0,1
Coreea de Sud	14,8	120,3	0,5	0,6	-0,5	0,1
Suedia	13,3	112,3	0,5	0,5	-0,5	0,1
Lituania	12,5	104,0	0,5	0,5	-0,1	0,0
Slovacia	10,8	115,2	0,4	0,4	-0,3	0,1
Kazahstan	10,6	6,4	7,3	0,4	4,0	-6,8
Slovenia	10,2	102,8	0,4	0,4	0,0	0,0
Vietnam	10,1	100,9	0,4	0,4	0,0	0,0
Finlanda	9,3	91,5	0,4	0,4	-0,1	0,0
Israel	8,8	81,6	0,5	0,3	-0,6	-0,1
Danemarca	8,4	104,0	0,4	0,3	-0,1	0,0
Taiwan, provincie a Chinei	7,7	114,7	0,3	0,3	-0,1	0,0
Egipt	6,7	143,7	0,2	0,3	-0,1	0,1

Analiza evoluției importurilor pe țări relevă, cu majorarea livrărilor din Ucraina (+16,1%), China (+33,5%), România (+23,0%), Grecia (+86,1%), Brazilia (de 3,7 ori), Italia (+18,2%), Germania (+15,6%), Statele Unite ale Americii (+57,1%), Turcia (+14,2%) și Polonia (+22,4%) a contribuit la creșterea pe total importuri cu 14,2%. Sporirea importurilor din Federația Rusă (+62,4%) a fost condiționată, în principal, de reluarea din luna aprilie 2009 a livrărilor de gaze naturale de origine rusească (în ianuarie-martie 2009 ara de origine a gazelor naturale importate a fost declarat Kazahstanul).

Importurile de mărfuri structurate, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, se prezintă astfel:

	Ianuarie-septembrie 2010		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % fa de ianuarie- septembrie 2009	ianuarie-septembrie		ianuarie-septembrie	
			2009	2010	2009	2010
IMPORT – total	2636,6	115,5	100,0	100,0	-37,8	15,5
din care:						
Produse alimentare și animale vii	280,1	119,1	10,3	10,6	-2,1	2,0
Animale vii	4,8	64,1	0,3	0,2	0,1	-0,1
Carne și preparate din carne	18,3	150,7	0,5	0,7	-0,3	0,3
Produse lactate și ouă de păsări	18,4	122,9	0,7	0,7	0,0	0,2
Pește, crustacee, moluște	26,2	118,2	1,0	1,0	-0,3	0,2
Cereale și preparate pe bază de cereale	38,5	96,5	1,8	1,4	-0,8	-0,1
Legume și fructe	83,1	137,9	2,6	3,1	-0,1	1,0
Zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere	9,9	150,7	0,3	0,4	-0,2	0,1
Cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora	28,3	120,2	1,0	1,1	-0,1	0,2
Hrană destinată animalelor (exclusiv cereale nemăcinate)	12,2	108,3	0,5	0,5	-0,2	0,0
Produse și preparate alimentare diverse	40,4	109,4	1,6	1,5	-0,2	0,2
Bătăturii și tutun	95,3	105,8	3,9	3,6	-0,8	0,2
Bătăturii	32,5	88,6	1,6	1,2	-0,7	-0,2
Tutun brut și prelucrat	62,8	117,6	2,3	2,4	-0,1	0,4

	Ianuarie-septembrie 2010		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % fa de ianuarie-septembrie 2009	ianuarie-septembrie		ianuarie-septembrie	
			2009	2010	2009	2010
Materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili	64,3	136,2	2,1	2,4	-0,8	0,7
Semințe și fructe oleaginoase	18,7	de 3,5 ori	0,2	0,7	-0,1	0,6
Cauciuc brut (inclusiv cauciuc sintetic și regenerat)	1,7	115,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Lemn și plut	15,2	89,3	0,7	0,6	-0,1	-0,1
Fibre textile (cu excepția lînii în fuior și a lînii pieptănate) și deșeurile lor (neprelucrate în fire sau esuri)	6,0	109,8	0,2	0,2	0,0	0,0
Îngrășăminte naturale și minerale naturale (exclusiv carbune, petrol și pietre prețioase)	6,6	120,3	0,2	0,2	-0,2	0,0
Minereuri metalifere și deșeuri de metale	2,7	de 5,2 ori	0,0	0,1	0,0	0,1
Alte materii brute de origine animală sau vegetală	13,3	113,7	0,5	0,5	-0,2	0,1
Combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate	526,4	106,5	21,7	20,0	-8,5	1,4
Carbune, cocs și brichete	12,8	148,7	0,4	0,5	-0,2	0,2
Petrol, produse petroliere și produse înrudite	294,4	119,2	10,8	11,2	-6,5	2,1
Gaze și produse industriale obținute din gaz	218,1	91,5	10,4	8,3	0,8	-0,9
Energie electrică	1,1	de 4,4 ori	0,0	0,0	-2,6	0,0
Uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală	5,8	114,6	0,2	0,2	-0,1	0,0
Uleiuri și grăsimi de origine animală	0,9	de 2,7 ori	0,0	0,0	0,0	0,0
Grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate	3,4	93,9	0,2	0,1	0,0	0,0
Alte uleiuri și grăsimi animale sau vegetale prelucrate; ceară de origine animală sau vegetală, amestecuri sau preparate necomestibile din uleiuri animale sau vegetale	1,5	134,0	0,0	0,1	0,1	0,0
Produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte	368,5	116,3	13,9	14,0	-3,1	2,3
Produse chimice organice	6,6	102,0	0,3	0,2	-0,1	0,0
Produse chimice anorganice	8,3	95,7	0,4	0,3	-0,1	0,0
Produse tanante și colorante	18,6	111,6	0,7	0,7	-0,2	0,1
Produse medicinale și farmaceutice	123,9	119,7	4,5	4,7	0,0	0,9
Uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare	62,2	108,0	2,5	2,4	-0,4	0,2
Îngrășăminte minerale sau chimice	12,1	118,5	0,5	0,5	-0,4	0,1
Materiale plastice sub formă primare	32,8	118,8	1,2	1,2	-0,6	0,2
Materiale plastice prelucrate	52,5	117,2	2,0	2,0	-0,6	0,3
Alte materiale și produse chimice	51,5	124,6	1,8	2,0	-0,7	0,5
Mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă	508,5	119,5	18,7	19,3	-8,0	3,6
Piele, altă piele și blană prelucrate	14,7	104,8	0,6	0,6	-0,1	0,0
Cauciuc prelucrat	34,4	128,9	1,2	1,3	-0,5	0,4
Articole din lemn (exclusiv mobil)	33,5	117,2	1,3	1,3	-0,5	0,2
Hârtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hârtie sau din carton	57,4	126,7	2,0	2,2	-0,6	0,5

	Ianuarie-septembrie 2010		Structura, %		Gradul de influen a grupelor de m rfuri la cre terea (+), sc derea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % fa de ianuarie-septembrie 2009	ianuarie-septembrie		ianuarie-septembrie	
			2009	2010	2009	2010
Fire, es turi, articole textile necuprinse în alt parte i produse conexe	139,8	123,2	5,0	5,3	-1,0	1,2
Articole din minerale nemetalice	71,5	103,9	3,0	2,7	-1,1	0,1
Fier i o el	67,3	122,0	2,4	2,5	-2,4	0,5
Metale neferoase	12,2	99,2	0,5	0,5	-0,2	0,0
Articole prelucrate din metal	77,7	126,8	2,7	2,9	-1,6	0,7
Ma ini i echipamente pentru transport	544,4	126,3	18,9	20,6	-11,9	5,0
Ma ini generatoare de putere i echipamentele lor	8,4	158,9	0,2	0,3	-0,3	0,2
Ma ini i aparate specializate pentru industriile specifice	70,2	136,1	2,3	2,7	-2,1	0,8
Ma ini i aparate pentru prelucrarea metalelor	3,1	63,8	0,2	0,1	0,0	-0,1
Ma ini i aparate industriale cu aplica ii generale; p ri i piese deta ate ale acestor ma ini	76,8	135,3	2,5	2,9	-2,3	0,9
Ma ini i aparate de birou sau pentru prelucrarea automat a datelor	21,3	147,2	0,6	0,8	-0,4	0,3
Aparate i echipamente de telecomunica ii i pentru înregistrarea i reproducerea sunetului i imaginii	68,6	125,8	2,4	2,6	-0,5	0,6
Ma ini i aparate electrice i p ri ale acestora (inclusiv echivalente neelectrice ale ma inilor i aparatelor de uz casnic)	143,3	104,2	6,0	5,4	-1,5	0,3
Vehicule rutiere (inclusiv vehicule cu pern de aer)	115,5	114,0	4,5	4,4	-4,7	0,6
Alte echipamente de transport	37,2	de 8,2 ori	0,2	1,4	-0,1	1,4
Articole manufacturate diverse	243,3	102,5	10,4	9,2	-2,5	0,3
Construc ii prefabricate; alte instala ii i accesorii pentru instala ii sanitare, de înc lzure i de iluminat	22,4	123,4	0,8	0,8	-0,5	0,2
Mobil i p r ile ei	33,3	107,0	1,4	1,3	-0,6	0,1
Articole de voiaj; saco e i similare	2,3	85,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Îmbr c minte i accesorii	55,9	100,2	2,4	2,1	-0,1	0,0
Înc l minte	15,1	95,5	0,7	0,6	-0,1	0,0
Instrumente i aparate, profesionale, tiin ifice i de control	25,1	95,4	1,2	0,9	-0,4	-0,1
Aparate fotografice, echipamente i furnituri de optic ; ceasuri i orologii	4,8	99,0	0,2	0,2	-0,1	0,0
Alte articole diverse	84,4	102,2	3,6	3,2	-0,7	0,1

Structura importurilor de m rfuri, conform Clasific rii Standard de Comer Interna ional, indic dominarea în continuare a produselor necesare pentru func ionarea economiei, precum i celor destinate consumului popula iei.

Importurile de ma ini i echipamente pentru transport au avut o cot de 20,6% în total importuri. În cadrul acestei sec iuni de m rfuri ponderi importante au de inut importurile de ma ini i aparate electrice (26,3% din total sec iune i 5,4% din total importuri), vehicule rutiere (21,2% din total sec iune i 4,4% din total importuri), ma ini i aparate industriale cu aplica ii generale (14,1% din total sec iune i 2,9% din total importuri), ma ini i aparate specializate pentru industriile specifice (12,9% din total sec iune i 2,7% din total importuri), aparate i echipamente de telecomunica ii i pentru înregistrarea i reproducerea sunetului i imaginii (12,6% din total sec iune i 2,6% din total importuri).

Importurile de combustibili minerali, lubrifian i i materiale derivate au de inut 20,0% din total importuri. În cadrul acestei sec iuni de m rfuri petrolul i produsele petroliere reprezint 55,9% din total sec iune i 11,2%, din total importuri, iar gazul i produsele industriale ob inute din gaz respectiv 41,4% i 8,3%.

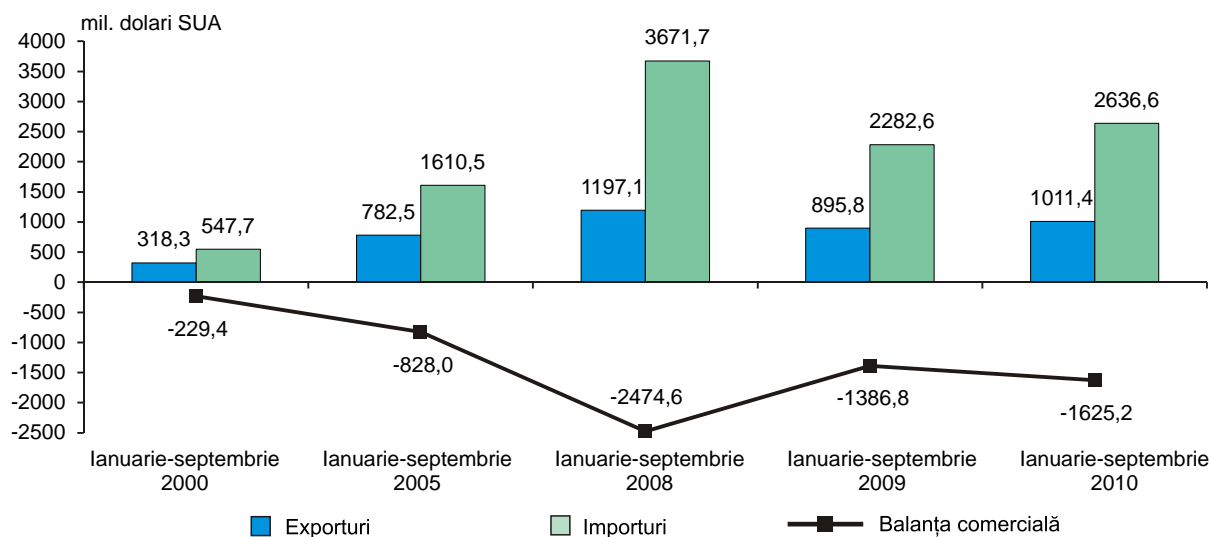
Importurile de mrfuri manufacturate, clasificate mai ales dup materia prim au de inut o pondere de 19,3% în total importuri, preponderente fiind firele, es-urile i articolele textile (27,5% din total sec iune i 5,3% din total importuri), articolele prelucrate din metal (15,3% din total sec iune i 2,9% din total importuri), articolele din minerale nemetalice (14,1% din total sec iune i 2,7% din total importuri), fierul i o elul (13,2% din total sec iune i 2,6% din total importuri), hîrtia, cartonul i articolele din past de celuloz , din hîrtie sau din carton (11,3% din total sec iune i 2,2% din total importuri).

Importurile de produse chimice i produse derivate au reprezentat 14,0% din total importuri. În cadrul acestei sec iuni de mrfuri ponderi însemnate au de inut produsele medicinale i farmaceutice (33,6% din total sec iune i 4,7% din total importuri), uleiurile esen iale, rezinoidele i substan ele parfumate, preparatele pentru toalet , produsele pentru înfrumuse are (16,9% din total sec iune i 2,4% din total importuri).

Importurile de produse alimentare i animale vii au înregistrat o pondere de 10,6% în total importuri. În cadrul acestei sec iuni de mrfuri legumele i fructele reprezint 29,7% din total sec iune i 3,2% din total importuri, iar cerealele i preparatele pe baz de cereale, respectiv 13,8% i 1,5%.

Pe grupe de mrfuri au sporit importurile de materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili (+36,2%), ma ini i echipamente pentru transport (+26,3%), mrfuri manufacturate, clasificate mai ales dup materia prim (+19,5%), produse alimentare i animale vii (+19,1%), produse chimice i produse derivate (+16,3%), combustibili minerali, lubrifian i i materiale derivate (+6,5%), b uturi i tutun (+5,8%), articole manufacturate diverse (+2,5%) favorizînd astfel cre terea pe total importuri cu 15,5%.

Tendin ele comer ului exterior

Decalajul considerabil în evolu ia exporturilor i importurilor a determinat acumularea în ianuarie-septembrie 2010 a unui **deficit al balan ei comerciale** în valoare de 1625,2 mil. dolari SUA, cu 238,4 mil. dolari SUA (+17,2%) mai mare fa de cel înregistrat în perioada corespunz toare din anul 2009. Cu rile Uniunii Europene (UE-27) balan a comercial s-a încheiat cu un deficit de 701,3 mil. dolari SUA (în ianuarie-septembrie 2009 – 519,7 mil. dolari SUA), iar cu rile CSI – de 443,2 mil. dolari SUA (în ianuarie-septembrie 2009 – 484,4 mil. dolari SUA).

Balan a comercial cu principalele ri-partenere se prezint astfel:

	Ianuarie-septembrie		Ianuarie-septembrie 2010 în % fa de ianuarie-septembrie 2009
	2009	2010	
BALAN A COMERCIAL – total, mil. dolari SUA	-1386,8	-1625,2	117,2
din care:			
Ucraina	-266,9	-315,3	118,1
China	-157,9	-210,9	133,6
Germania	-121,5	-155,2	127,6
Federa ia Rus	-40,9	-124,7	de 3,0 ori
România	-39,9	-100,5	de 2,5 ori
Turcia	-99,4	-83,0	83,5
Italia	-59,6	-82,6	138,7
Grecia	-28,1	-53,2	188,8
Polonia	-35,5	-44,0	123,8
Brazilia	-11,5	-43,3	de 3,8 ori
Ungaria	-29,3	-41,6	142,0
Austria	-36,2	-39,7	109,6

	Ianuarie-septembrie		Ianuarie-septembrie 2010 în % fa de ianuarie-septembrie 2009
	2009	2010	
Fran a	-31,1	-39,2	125,9
Statele Unite ale Americii	-21,8	-31,6	145,3
Bulgaria	-18,2	-23,1	127,0
Republica Ceh	-24,3	-23,1	95,3
Olanda	-16,4	-22,3	136,6
Japonia	-18,7	-22,3	119,1
Belarus	-36,8	-19,2	52,0
India	-12,4	-16,8	134,9
Spania	-20,0	-16,6	82,6
Belgia	-11,4	-16,5	145,0
Coreea de Sud	-12,2	-14,8	120,8
Suedia	-9,2	-12,8	137,4
Slovenia	-9,4	-10,1	107,4
Vietnam	-10,1	-9,7	97,2
Finlanda	-9,6	-8,7	91,4
Danemarca	-8,0	-8,3	103,6
Taiwan, provincie a Chinei	-6,6	-7,6	114,5
Slovacia	-4,7	-6,8	146,5
Israel	-8,0	-6,5	81,7
Lituania	-4,8	-6,0	123,0
Egipt	-3,8	-3,4	91,6
Elve ia	3,5	-2,1	x
Uzbekistan	3,9	1,6	43,2
Libia	0,3	3,4	de 10,1 ori
Siria	1,1	3,8	de 3,2 ori
Azerbaidjan	2,4	3,9	158,0
Irak	2,9	5,2	175,2
Kazahstan	-148,9	8,3	x
Georgia	6,1	9,0	147,1
Regatul Unit al Marii Britanii i Irlandei de Nord	6,3	19,4	de 3,1 ori

Balan a comercial pe principalele grupe de m rfuri, conform Clasific rii Standard de Comer Interna ional, se prezint astfel:

	Ianuarie-septembrie		Ianuarie-septembrie 2010 în % fa de ianuarie-septembrie 2009
	2009	2010	
Balan a comercial – total, mil. dolari SUA	-1386,8	-1625,2	117,2
din care:			
Produse alimentare i animale vii	-29,1	-52,4	180,1
Animale vii	-5,9	1,4	x
Carne i preparate din carne	-11,2	-13,2	117,9
Produse lactate i ou de p s ri	-9,8	-12,4	127,0
Pe te, crustacee, molu te	-22,0	-26,2	119,0
Cereale i preparate pe baz de cereale	16,0	29,0	180,5
Legume i fructe	39,7	39,6	99,6
Zah r, preparate pe baz de zah r; miere	27,1	-0,2	x
Cafea, ceai, cacao, condimente i înlocuitori ai acestora	-21,9	-26,5	120,8
Hran destinat animalelor (exclusiv cereale nem cinate)	-5,4	-4,6	86,0
Produse i preparate alimentare diverse	-35,7	-39,3	109,3
B uturi i tutun	29,7	45,5	153,2
B uturi	69,9	85,2	121,8
Tutun brut i prelucrat	-40,2	-39,6	98,6

	Ianuarie-septembrie		Ianuarie-septembrie 2010 în % fa de ianuarie-septembrie 2009
	2009	2010	
Materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili	19,6	30,3	154,7
Piei crude, piei t b cite i bl nuri brute	1,2	3,1	de 2,6 ori
Semin e i fructe oleaginoase	45,0	40,6	90,1
Cauciuc brut (inclusiv cauciuc sintetic i regenerat)	-0,6	-0,2	41,0
Lemn i plut	-16,2	-14,2	87,6
Fibre textile (cu excep ia lînii în fuior i a lînii piept nate) i de eurile lor (neprelucrate în fire sau es turi)	-5,4	-5,8	108,1
Îngr mînte naturale i minerale naturale (exclusiv c rbune, petrol i pietre pre ioase)	2,1	1,3	63,2
Minereuri metalifere i de euri de metale	3,7	15,8	de 4,3 ori
Alte materii brute de origine animal sau vegetal	-10,8	-11,2	103,7
Combustibili minerali, lubrifianti i materiale derivate	-491,1	-521,9	106,3
C rbune, cocs i brichete	-8,6	-12,7	147,3
Petrol, produse petroliere i produse înrudite	-244,0	-290,9	119,2
Gaz i produse industriale ob inute din gaz	-238,2	-217,2	91,2
Energie electric	-0,3	-1,1	de 4,5 ori
Uleiuri, gr simi i ceruri de origine animal sau vegetal	28,7	18,9	65,7
Uleiuri i gr simi de origine animal	-0,3	-0,8	de 2,7 ori
Gr simi i uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau frac ionate	30,0	21,1	70,4
Alte uleiuri i gr simi animale sau vegetale prelucrate; cear de origine animal sau vegetal , amestecuri sau preparate necomestibile din uleiuri animale sau vegetale	-1,0	-1,4	140,6
Produse chimice i produse derivate nespecificate în alt parte	-276,6	-313,4	113,3
Produse chimice organice	-5,1	-5,6	109,7
Produse chimice anorganice	-8,5	-8,2	95,8
Produse tanante i colorante	-16,2	-17,9	110,9
Produse medicinale i farmaceutice	-76,0	-82,8	109,0
Uleiuri esen iale, rezinoide i substan e parfumate, preparate pentru toalet , produse pentru înfrumuse are	-51,5	-54,6	106,1
Îngr mînte minerale sau chimice	-10,1	-12,1	119,4
Materiale plastice sub forme primare	-26,0	-31,8	122,2
Materiale plastice prelucrate	-42,7	-49,8	116,8
Alte materiale i produse chimice	-40,5	-50,6	124,5
M rfuri manufacturate, clasificate mai ales dup materia prim	-355,4	-427,0	120,2
Piele, alt piele i blan prelucrate	-9,5	-14,0	147,8
Cauciuc prelucrat	-22,9	-29,7	129,7
Articole din lemn (exclusiv mobil)	-26,2	-30,3	115,4
Hîrtie, carton i articole din past de celuloz , din hîrtie sau din carton	-43,1	-52,0	120,6
Fire, es turi, articole textile necuprinse în alt parte i produse conexe	-91,6	-114,2	124,8
Articole din minerale nemetalice	-49,6	-46,8	94,3
Fier i o el	-53,2	-65,1	122,2
Metale neferoase	-11,9	-12,0	102,5
Articole prelucrate din metal	-47,4	-62,9	132,5
Ma ini i echipamente pentru transport	-321,3	-414,7	129,1
Ma ini generatoare de putere i echipamentele lor	-3,2	-3,6	114,6
Ma ini i aparate specializate pentru industriile specifice	-46,2	-59,7	129,1

	ianuarie-septembrie		ianuarie-septembrie 2010 în % fa de ianuarie-septembrie 2009
	2009	2010	
Ma ini i aparate pentru prelucrarea metalelor	-2,9	-1,2	40,3
Ma ini i aparate industriale cu aplica ii generale; p r i i piese deta ate ale acestor ma ini	-43,6	-58,2	133,5
Ma ini i aparate de birou sau pentru prelucrarea automat a datelor	-13,7	-20,9	150,8
Aparate i echipamente de telecomunica ii i pentru înregistrarea i reproducerea sunetului i imaginii	-52,8	-65,8	124,7
Ma ini i aparate electrice i p r i ale acestora (inclusiv echivalente neelectrice ale ma inilor i aparator de uz casnic)	-62,5	-67,6	108,2
Vehicule rutiere (inclusiv vehicule cu pern de aer)	-93,8	-104,2	111,1
Alte echipamente de transport	-2,6	-33,5	de 13,0 ori
Articole manufacturate diverse	8,8	9,3	106,5
Construc ii prefabricate; alte instala ii i accesorii pentru instala ii sanitare, de înc lzure i de iluminat	-16,2	-20,9	128,8
Mobil i p r ile ei	-14,0	-10,6	76,1
Articole de voiaj; saco e i similare	7,2	8,1	112,2
Îmbr c minte i accesorii	111,4	112,8	101,3
Înc l minte	4,4	7,4	167,3
Instrumente i aparate, profesionale, tiin ifice i de control	-18,5	-17,6	95,5
Aparate fotografice, echipamente i furnituri de optic ; ceasuri i orologii	-4,4	-4,5	99,3
Alte articole diverse	-61,1	-65,4	106,9

Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi în ianuarie-septembrie 2010 a fost de 38,4% fa de 39,2% în perioada similar din anul 2009.

IV. PRE URI

Evoluția preurilor în economia națională în ianuarie-septembrie 2010 și a ultimilor 4 ani în comparație cu perioadele corespunzătoare ale anilor precedenți se prezintă astfel:

	Ianuarie-septembrie în % față de aceeași perioadă a anului precedent				
	2006	2007	2008	2009	2010
Indicele preurilor de consum	112,2	111,9	114,2	100,2	107,2
Indicele preurilor producției industriale	112,0	112,7	112,5	96,3	108,3
Indicele preurilor de vânzare a produselor agricole	99,4	138,4	104,0	68,7	132,4
Indicele preurilor în construcții montaj ¹	119,5	120,5	121,0	88,8	100,4

Preurile de consum în luna septembrie 2010 față de luna decembrie 2009 au crescut cu 4,5 la sută (în septembrie 2009 față de decembrie 2008 a fost o scădere de 2,9 la sută).

Pe parcursul perioadei de raport preurile la produsele alimentare au crescut în medie cu 0,7 la sută, iar mai accentuat la: zahăr – cu 24,7 la sută, produse de cofetărie – cu 14,6 la sută, grâsimi – cu 10,0 la sută (inclusiv: ulei vegetal – cu 14,3%, unt – cu 11,1%), fructe proaspete – cu 7,6 la sută (inclusiv: citrice – cu 37,4%, banane – cu 25%), produse de moritură și panificație – cu 5,0 la sută (inclusiv: crupe – cu 22,6%, făină de grâu – cu 5,3%), lapte și produse lactate – cu 4,3 la sută.

La mărfurile nealimentare preurile au crescut cu 4,6 la sută. Creșteri mai mari de preuri s-au înregistrat la: articole de tutungerie – cu 19,7 la sută, combustibili – cu 14,7 la sută (inclusiv: la carburanți pentru autoturisme – cu 19,7 la sută, gaz lichiefiat ambalat în butelii – cu 18,9 la sută), articole de bijuterie din aur – cu 9,0 la sută, detergenți – 6,8 la sută, medicamente – cu 5,4 la sută și televizoare – cu 5,1 la sută.

În perioada de referință preurile și tarifele la serviciile prestate populației s-au majorat cu 9,4 la sută. Creșteri mai mari în perioada de raport au fost înregistrate la: biletele pentru spectacolele teatrale și concerte – cu 52,0 la sută, serviciile prestate populației pentru aprovizionarea cu gaze naturale prin rețele centralizate – cu 26,2 la sută, pentru încălzirea centralizată – cu 25,3 la sută, energia electrică – cu 20,4 la sută, pentru întreținerea și instruirea în instituțiile precolare a copiilor – cu 13,3 la sută.

În perioada de raport au scăzut preurile la unele produse și servicii: la cartofi – cu 24,8 la sută, legume proaspete – cu 21,6 la sută, carne, preparate și conserve din carne – cu 1,6 la sută și pentru transportarea pasagerilor cu transportul aerian – cu 7,4 la sută.

Nivelul inflației în ianuarie-septembrie 2010

	Lunar + / - fa de luna precedent (%)				În % fa de luna decembrie 2009
	Total	Produse		Servicii	
		alimentare	nealimentare		
Ianuarie	2,4	3,4	1,4	2,7	2,4
Februarie	2,3	2,6	1,3	3,2	4,8
Martie	0,7	0,9	0,9	0,1	5,5
Aprilie	0,3	0,1	0,5	0,2	5,8
Mai	0,1	-1,0	0,3	1,2	5,9
Iunie	-0,5	-2,5	0,0	1,3	5,4
Iulie	-0,6	-1,9	-0,1	0,3	4,7
August	-0,9	-2,6	-0,1	0,1	3,7
Septembrie	0,8	2,0	0,3	0,0	4,5

Preurile producătorului în industrie în ianuarie-septembrie 2010 pe ansamblul activităților industriale s-au majorat cu 8,3% față de ianuarie-septembrie 2009, motivul fiind creșterea preurilor de livrare pe piața internă cu 8,8% și pe piața externă – cu 7,3%.

În raport cu luna decembrie 2009 preurile producției industriale s-au majorat cu 5,5%, iar față de septembrie 2009 – cu 7,2%.

¹ Trimestrul III față de trimestrul III al anului precedent

Evoluția indicilor preurilor producției industriale pe principalele tipuri de activități și pe destinațiile de livrări se prezintă astfel:

	Septembrie 2010 în % față de			ianuarie-septembrie 2010 în % față de ianuarie-septembrie 2009
	august 2010	decembrie 2009	septembrie 2009	
Industrie – total	99,7	105,5	107,2	108,3
inclusiv livrat pe piața:				
intern	99,9	107,9	109,3	108,8
extern	99,2	101,6	103,7	107,3
Industrie extractiv – total	100,1	101,4	99,5	100,0
inclusiv livrat pe piața:				
intern	98,8	99,2	96,9	97,7
extern	111,7	123,8	124,8	120,6
Industrie prelucrătoare – total	99,6	103,4	105,2	106,7
inclusiv livrat pe piața:				
intern	99,9	104,9	106,4	106,3
extern	99,2	101,5	103,6	107,3
din care: industria alimentară și a băuturilor	99,2	104,5	106,1	107,9
inclusiv livrat pe piața:				
intern	99,8	107,2	109,0	109,4
extern	98,6	102,0	103,3	106,5
Producția și distribuția de energie electrică și termică	100,0	118,4	118,2	115,3
din care:				
producția și distribuția energiei electrice	100,0	117,6	117,6	115,8
aprovizionarea cu aburi și apă caldă	100,0	122,9	122,6	113,8

În *industria extractivă*, total în ianuarie-septembrie 2010 preurile de livrare au rămas la nivelul celor din ianuarie-septembrie 2009, marcând o diminuare a preurilor pe piața internă cu 2,3% și creșterea acestora pe piața externă cu 20,6%.

Industria prelucrătoare în ansamblu a marcat creșterea preurilor cu 6,7% față de ianuarie-septembrie 2009. În special, în industria alimentară și a băuturilor preurile s-au majorat cu 7,9%, iar în activitățile componente: fabricarea zahărului – de 1,5 ori, fabricarea produselor de morărit – cu 13,7%, fabricarea de cacao, ciocolată și produselor zaharoase de cofetărie – cu 10,4%, fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale – cu 8,7%, fabricarea băuturilor alcoolice distilate – cu 7,3%, fabricarea vinului – cu 6,2% etc.

S-au majorat preurile și în alte activități ale industriei prelucrătoare: fabricarea produselor textile (cu 20,4%), fabricarea articolelor de voiaj și de marochinărie (cu 17,3%), edituri, poligrafie și reproducerea materialelor informative (cu 16,5%), fabricarea produselor de tutun (cu 12,6%), fabricarea încălțăminte (cu 10,9%), fabricarea bijuteriilor (cu 9,4%), fabricarea de articole de îmbrăcăminte (cu 7,9%), producția de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice (cu 7,6%), fabricarea ipsosului (cu 6,4%), fabricarea de medicamente și produse farmaceutice (cu 6,3%), prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn (cu 6,0%), fabricarea lacurilor și vopselelor (cu 4,2%), fabricarea hârtiei și cartonului (cu 4,0%) etc.

Totodată, în perioada de raport s-a înregistrat diminuarea preurilor, comparativ cu ianuarie-septembrie 2009, în următoarele activități: fabricarea săpunurilor, detergenților, a produselor de întreținere, de parfumerie și cosmetice (cu 9,7%), producția de mașini și aparate electrice (cu 4,5%), fabricarea elementelor din beton, ipsos și ciment (cu 3,6%), fabricarea de mașini și echipamente (cu 2,9%), fabricarea pâinii și a produselor de patiserie proaspete (cu 1,3%) etc.

În *sectorul energetic* pe parcursul a 9 luni ale anului curent preurile au crescut în medie cu circa 15,3%, inclusiv la producția și distribuția energiei electrice și aprovizionarea cu aburi și apă caldă, respectiv cu 15,8% și 13,8%.

Cu referință la Principalele Grupe Industriale (conform recomandărilor UE) preurile au evoluat în felul următor.

În luna septembrie curent, comparativ cu decembrie 2009, s-au înregistrat majorări ale preurilor în grupele: activități și bunuri legate de energie – cu 18,4%, în industria bunurilor de uz curent – cu 4,6%, în industria bunurilor de capital – cu 3,3% și în industria bunurilor de folosință îndelungată – cu 2,8%; în industria bunurilor intermediare (exclusiv sectorul energetic) preurile s-au diminuat cu 0,7%.

Față de luna august curent preurile au crescut în industria bunurilor intermediare (exclusiv sectorul energetic) cu 1,5%, în industria bunurilor de folosință îndelungată – cu 0,8%; în industria bunurilor de capital și în industria bunurilor de uz curent preurile s-au diminuat, respectiv cu 1,0% și 0,9%, iar la activități și bunuri legate de energie s-a păstrat nivelul preurilor din luna august curent.

Indicii preurilor produselor industriale pe Principalele Grupe Industriale în detaliu se prezintă în tabelul următor:

	Septembrie 2010 în % față de:	
	august 2010	decembrie 2009
Industrie – total	99,7	105,5
inclusiv livrat pe piață:		
intern	99,9	107,9
extern	99,2	101,6
Industria bunurilor intermediare (excepție energie)	101,5	99,3
inclusiv livrat pe piață:		
intern	100,4	98,9
extern	105,5	100,9
Industria bunurilor de capital	99,0	103,3
inclusiv livrat pe piață:		
intern	98,6	102,2
extern	99,4	104,2
Industria bunurilor de folosință îndelungată	100,8	102,8
inclusiv livrat pe piață:		
intern	101,0	101,8
extern	100,2	106,0
Industria bunurilor de uz curent	99,1	104,6
inclusiv livrat pe piață:		
intern	99,8	107,8
extern	98,4	101,5
Activități și bunuri legate de energie	100,0	118,4

Indicele preurilor de vânzare a produselor agricole de către întreprinderile agricole¹ se caracterizează prin următoarele date:

	ianuarie-septembrie în % față de aceeași perioadă din anul precedent				
	2006	2007	2008	2009	2010
Total produse agricole	99,4	138,4	104,0	68,7	132,4
din care:					
produse vegetale	104,0	149,7	94,3	62,0	154,6
produse animaliere	88,0	110,9	140,3	88,0	100,6

În ianuarie-septembrie 2010 preurile medii de vânzare a produselor agricole de către întreprinderile agricole¹ s-au majorat cu 32,4% față de ianuarie-septembrie 2009. Considerabil au crescut preurile la produsele vegetale (cu 54,6%), iar la produsele animaliere au marcat o creștere moderată (cu 0,6%).

Comparativ cu perioada respectivă a anului precedent s-au majorat mai esențial preurile la floarea soarelui (exclusiv semințe de soia) – cu 82,7%, culturile cerealiere și leguminoase – cu 67,4% (în special la grâu (exclusiv semințe de soia) – cu 79,5%, porumb (exclusiv semințe de soia) – cu 53,2%), struguri – cu 86,6%, legume – cu 24,6%, lapte – cu 9,9%, păsări (în masă vie) – cu 4,5%.

Totodată, s-au micșorat preurile de vânzare a bovinelor și a porcinelor în masă vie, respectiv cu 17,3% și cu 3,2%.

Preurile în construcții. În trimestrul III 2010 preurile la lucrările de construcții-montaj s-au mărit cu 0,4% față de perioada respectivă a anului precedent. În profil pe sectoarele economiei naționale creșterea preurilor în trimestrul de referință față de perioada respectivă a anului 2009 a fost marcată în construcția de locuințe (cu 1,4%), construcția obiectelor de menire social-culturală (cu 2,6%), telecomunicații (cu 12,8%).

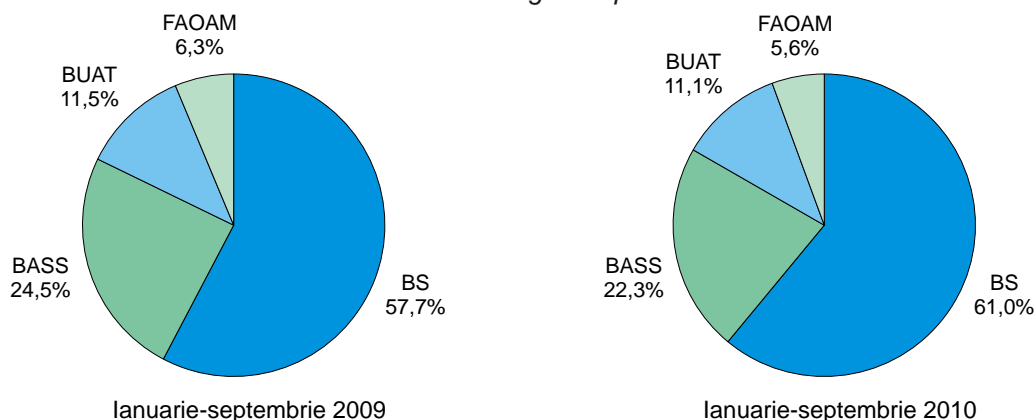
¹ Întreprinderile agricole cu personalitate juridică și gospodăriile rurale (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 50 ha și peste

V. FINAN E

5.1. Executarea bugetului public na ional¹

În ianuarie-septembrie 2010, la bugetul public na ional au fost acumulate venituri în sum de 19111,7 mil. lei, dep ind cu 2,2% prevederile perioadei de gestiune i cu 14,7% veniturile acumulate în ianuarie-septembrie 2009. Din suma total a veniturilor bugetului public na ional 61,0% revin veniturilor administrate de bugetul de stat (BS), 22,3% – veniturilor administrate de bugetul asigur rilor sociale de stat (BASS), 11,1% – veniturilor administrate de bugetele unit ilor administrativ-teritoriale (BUAT) i 5,6% – veniturilor administrate de fondurile de asigurare obligatorie de asisten medical (FAOAM), fa de 57,7%, 24,5%, 11,5% i 6,3% în ianuarie-septembrie 2009 respectiv.

Structura veniturilor bugetului public na ional

Veniturile fiscale au fost realizate în sum de 16089,3 mil. lei, fiind în cre tere cu 3,1% fa de prevederile perioadei de gestiune i cu 14,6% fa de realiz rile în perioada analogic a anului precedent. Încas rile impozitelor pe proprietate i a impozitelor pe venit, în mod deosebit au dep it prevederile perioadei de gestiune respectiv cu 15,2% i 9,7%. Nivelul prognozat nu a fost atins la colectarea primelor de asigur ri obligatorii de asisten medical (99,5%). Comparativ cu realiz rile perioadei similare a anului 2009, semnificativ s-au majorat încas rile impozitelor interne pe m rfuri i servicii (cu 23,0%), impozitelor asupra comer ului interna ional i opera iunilor externe (cu 22,3%) i impozitelor pe proprietate (cu 20,6%).

Încas rile nefiscale au constituit 1152,6 mil. lei, dep ind cu 7,7% nivelul prev zut i cu 81,3% realiz rile perioadei respective ale anului anterior. Majorarea, atît fa de nivelul prev zut, cît i fa de realiz rile perioadei respective ale anului 2009, s-a produs pe seama cre terii încas rilor altor venituri din activitatea de antreprenoriat i din proprietate respectiv cu 7,9% i de 2,8 ori i cre terii încas rilor taxelor i pl ilor administrative respectiv cu 7,8% i 35,1%.

La colectarea altor venituri nu a fost atins atît nivelul prognozat (92,2%), cît i nivelul executat în ianuarie-septembrie 2009 (94,3%).

Cheltuielile bugetului public na ional în ianuarie-septembrie 2010 au însumat 20608,1 mil. lei reprezentînd 87,9 la sut în raport cu prevederile perioadei de gestiune, devieri semnificative fiind înregistrate pentru cheltuielile bugetului de stat (81,5 la sut) i bugetelor unit ilor administrativ-teritoriale (82,0 la sut).

Cheltuielile publice pe tipuri de bugete

milioane lei

	ianuarie-septembrie 2010			
	prev zut	executat	devieri	în % fa de prev zut
Cheltuieli – total	23449,7	20608,1	-2841,6	87,9
Bugetul de stat	8304,8	6772,5	-1532,3	81,5
Bugetele unit ilor administrativ-teritoriale	6284,4	5155,3	-1129,1	82,0
Bugetul asigur rilor sociale de stat	6356,6	6330,1	-26,5	99,6
Fondurile de asigurare obligatorie de asisten medical	2503,9	2350,2	-153,7	93,9

Cheltuielile publice efective au fost sub nivelul preconizat pentru toate tipurile de cheltuieli. Totodat , nivelul perioadei respective a anului precedent a fost dep it cu 6,2% pe seama cheltuielilor pentru economie (cu 25,5%), cheltuielilor pentru ac iunile social-culturale (cu 11,4%) i a cheltuielilor pentru activitatea economic extern (cu 4,7%).

Pentru realizarea ac iunilor social-culturale au fost direc ionate 74,1% din cheltuielile publice, pentru domeniile economiei na ionale – 9,9%, pentru ap rarea na ional , organele juridice, men inerea ordinii publice i protec ia civil – 6,5%, pentru serviciile de stat cu destina ie general – 4,7%; în ianuarie-septembrie 2009 distribuie a constituit respectiv 70,6%, 8,3%, 7,3% i 5,3%.

Dep irea cheltuielilor asupra veniturilor în perioada de referin s-a soldat cu formarea deficitului bugetar în sum de 1496,4 mil. lei fa de 4753,7 mil. lei deficit prev zut.

¹ Conform datelor Ministerului Finan elor

Veniturile i cheltuielile bugetului public na ional n ianuarie-septembrie

	Prev zut 2010, mil. lei	Executat, mil. lei		Executat 2010 n % fa de:		Structura, %		
		2009	2010	prev zut 2010	executat 2009	prev zut 2010	executat	
							2009	2010
Venituri – total	18696,0	16656,7	19111,7	102,2	114,7	100,0	100,0	100,0
din care:								
Venituri fiscale	15598,3	14037,2	16089,3	103,1	114,6	83,4	84,3	84,2
impozite pe venit	1334,8	1409,5	1463,7	109,7	103,8	7,1	8,5	7,6
contribu ii de asigur ri sociale obligatorii de stat	4155,1	4059,3	4258,6	102,5	104,9	22,2	24,4	22,3
prime de asigur ri obliga- torii de asisten medical	1073,0	1000,1	1067,8	99,5	106,8	5,7	6,0	5,6
impozite pe proprietate	178,7	170,7	205,9	115,2	120,6	1,0	1,0	1,1
impozite interne pe m r- furi i servicii	8099,4	6774,3	8331,1	102,9	123,0	43,3	40,7	43,6
impozite asupra comer u- lui interna ional i opera- iuni externe	757,3	623,3	762,2	100,6	122,3	4,1	3,7	4,0
Încas ri nefiscale	1070,0	635,8	1152,6	107,7	181,3	5,7	3,8	6,0
alte venituri din activitatea de antreprenoriat i din proprietate	636,2	247,6	686,4	107,9	de 2,8 ori	3,4	1,5	3,6
taxe i pl i administrative	344,4	274,7	371,1	107,8	135,1	1,8	1,6	1,9
amenzi i sanc iuni administrative	89,4	113,0	94,9	106,2	84,0	0,5	0,7	0,5
alte încas ri	–	0,5	0,2	–	40,0	–	0,0	0,0
Alte venituri	2027,7	1983,7	1869,8	92,2	94,3	10,9	11,9	9,8
Cheltuieli – total	23449,7	19406,9	20608,1	87,9	106,2	100,0	100,0	100,0
din care:								
pentru economie	2970,6	1618,8	2031,2	68,4	125,5	12,7	8,3	9,9
pentru ac iunile social-cul- turale – total	16517,1	13709,5	15271,9	92,5	111,4	70,4	70,6	74,1
inclusiv pentru:								
înv mînt	5332,0	3913,8	4615,3	86,6	117,9	22,7	20,1	22,4
ocrotirea s n t ii	3036,9	2675,6	2779,9	91,5	103,9	12,9	13,8	13,5
asigurare i asisten social	7639,5	6710,4	7467,7	97,8	111,3	32,6	34,6	36,2
cultur , art , sport i ac iuni pentru tineret	508,7	409,7	409,0	80,4	99,8	2,2	2,1	2,0
pentru ap rarea na ional , organele judiciare, men inerea ordinii publice, protec ia civil	1474,9	1407,9	1350,0	91,5	95,9	6,3	7,3	6,5
pentru servicii de stat cu destina ie general	1134,8	1029,4	959,6	84,6	93,2	4,8	5,3	4,7
pentru activitatea economic extern	180,6	146,6	153,5	85,0	104,7	0,8	0,8	0,7
pentru deservirea datoriei de stat	477,2	683,6	411,3	86,2	60,2	2,0	3,5	2,0
alte cheltuieli	694,5	811,1	430,6	62,0	53,1	3,0	4,2	2,1
Deficit (-), excedent (+)	-4753,7	-2750,2	-1496,4	x	x	x	x	x

5.2. Credite, depozite și rulajul de cas ¹

Credite. Soldul total al creditelor în economie la 30 septembrie 2010 a însumat 25896,4 mil. lei, depășind cu 10,2% nivelul soldului creat la 30 septembrie 2009. Majorarea a fost condiționată de creșterea semnificativă a soldului creditelor pe termen mediu și lung (cu 12,8%).

Depozite. Soldul depozitelor persoanelor fizice la 30 septembrie 2010 a constituit 17522,3 mil. lei, fiind în creștere cu 11,6% față de soldul înregistrat la 30 septembrie 2009. Creșterea a fost generată atât de majorarea soldului depozitelor în monedă națională (cu 17,9%), cât și a soldului depozitelor în valută străină (cu 6,4%).

	Situația la 30 septembrie				
	milioane lei		structura, %		2010 în % față de 2009
	2009	2010	2009	2010	
Soldul creditelor – total	23505,5	25896,4	100,0	100,0	110,2
din care:					
credite pe termen scurt	5510,9	5595,7	23,4	21,6	101,5
credite pe termen mediu și lung	17994,6	20300,7	76,6	78,4	112,8
Soldul depozitelor persoanelor fizice – total	15697,1	17522,3	100,0	100,0	111,6
în monedă națională	7154,8	8436,4	45,6	48,1	117,9
în valută străină	8542,3	9085,9	54,4	51,9	106,4

Rulajul de cas. În ianuarie-septembrie 2010 încasările în numerar în instituțiile financiare au însumat 45755,1 mil. lei, depășind cu 4,6 % încasările perioadei respective a anului precedent. În mod deosebit s-au majorat încasările din plățile pentru chirie și servicii comunale (cu 26,6%), încasările de la întreprinderile care prestează alte servicii (cu 16,7%) și încasările de la comercializarea mărfurilor de consum, indiferent de canalul de desfacere (cu 10,4%).

În numerar s-au eliberat mijloace bănești în sumă de 45209,7 mil. lei fiind în creștere cu 4,9% față de eliberările din ianuarie-septembrie 2009. Semnificativ s-au majorat eliberările pentru achiziționarea produselor agricole (cu 26,3%) urmate de eliberările pentru cumpărarea valutei străine de la persoane fizice (cu 16,9%) și de eliberările pentru salarii, burse, plăți sociale, plata pensiilor, indemnizațiilor și despăgubirilor de asigurare (cu 8,2%).

	Ianuarie-septembrie				
	milioane lei		structura, %		2010 în % față de 2009
	2009	2010	2009	2010	
Încasări – total	43738,5	45755,1	100,0	100,0	104,6
de la comercializarea mărfurilor de consum, indiferent de canalul de desfacere	22716,5	25081,1	51,9	54,8	110,4
din plățile pentru chirie și servicii comunale	1346,2	1703,9	3,1	3,7	126,6
de la transportul de pasageri	1116,2	1089,7	2,6	2,4	97,6
de la vânzarea valutei străine persoanelor fizice	5210,3	3263,3	11,9	7,1	62,6
din impozite și taxe	904,0	959,9	2,1	2,1	106,2
de la întreprinderile care prestează alte servicii	2033,2	2373,7	4,6	5,2	116,7
alte	10412,1	11283,5	23,8	24,7	108,4
Eliberări – total	43114,5	45209,7	100,0	100,0	104,9
pentru salarii, burse, plăți sociale, plata pensiilor, indemnizațiilor și despăgubirilor de asigurare	6415,4	6940,8	14,9	15,4	108,2
pentru achiziționarea produselor agricole	904,9	1142,9	2,1	2,5	126,3
pentru cumpărarea valutei străine de la persoane fizice	17914,2	20938,4	41,6	46,3	116,9
din conturi de depuneri ale cetățenilor	10227,2	8220,0	23,7	18,2	80,4
pentru alte scopuri	7652,8	7967,6	17,7	17,6	104,1

¹ Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

5.3. Asigurări

În ianuarie-iunie 2010 primele brute subscrise au constituit 438,9 mil. lei, fiind în creștere cu 16,8% față de primele brute subscrise în perioada respectivă a anului precedent.

Despăgubirile și indemnizațiile de asigurare plătite au însumat 155,0 mil. lei, depășind cu 13,6% achităriile perioadei corespunzătoare ale anului 2009.

Prime brute subscrise, despăgubiri și indemnizații de asigurare plătite în ianuarie-iunie

	Prime brute subscrise					Despăgubiri și indemnizații de asigurare plătite				
	mil. lei		structura, %		2010 în % față de 2009	mil. lei		structura, %		2010 în % față de 2009
	2009	2010	2009	2010		2009	2010	2009	2010	
Total	375,7	438,9	100,0	100,0	116,8	136,5	155,0	100,0	100,0	113,6
inclusiv:										
Asigurări generale										
din care:	351,5	414,9	93,6	94,5	118,0	129,3	147,8	94,7	95,4	114,3
asigurări de vehicule terestre (altele decât feroviare) (CASCO)	76,2	81,1	20,3	18,5	106,4	66,4	67,0	48,6	43,3	100,9
asigurări de răspundere civilă auto	170,7	207,9	45,4	47,3	121,8	47,0	64,2	34,4	41,4	136,6
alte asigurări generale	104,6	125,9	27,9	28,7	120,4	15,9	16,6	11,7	10,7	104,4
Asigurări de via										
din care:	24,2	24,0	6,4	5,5	99,2	7,2	7,2	5,3	4,6	100,0
asigurări de via (fără asigurarea cu pensii și fără anuități)	22,5	22,3	6,0	5,1	99,1	3,7	3,0	2,7	1,9	81,1
alte asigurări de via	1,7	1,7	0,4	0,4	100,0	3,5	4,2	2,6	2,7	120,0

În ianuarie-iunie 2010 veniturile și cheltuielile societăților de asigurare au crescut în raport cu perioada respectivă a anului precedent cu 5,0% și cu 2,7% respectiv. Profitul acumulat până la impozitare a însumat 70,4 mil. lei, depășind cu 28,0% profitul înregistrat în ianuarie-iunie 2009.

În perioada de raport 10 societăți de asigurare au suportat pierderi în sumă de 5,7 mil. lei.

Rezultatele financiare ale societăților de asigurare

milioane lei

	ianuarie-iunie		
	2009	2010	2010 în % față de 2009
Venituri – total	601,5	631,7	105,0
Venituri din activitatea operațională	539,5	545,4	101,1
din care, din activitatea de asigurare	533,9	540,5	101,2
Cheltuieli – total	546,5	561,3	102,7
Cheltuieli ale activității operaționale	532,7	546,4	102,6
din care, din activitatea de asigurare	413,4	423,9	102,5
Profitul până la impozitare	55,0	70,4	128,0

5.4. Pia a valorilor mobiliare¹

În ianuarie-septembrie 2010, în Registrul de stat al valorilor mobiliare (RSVM) au fost înregistrate 4 emisiuni de constituire a societăți pe acțiuni în volum de 5,2 mil. lei și 54 emisiuni suplimentare de acțiuni în volum de 578,2 mil. lei. În aceeași perioadă din RSVM au fost excluse valorile mobiliare a 30 societăți pe acțiuni.

În perioada de referință au fost efectuate tranzacții cu valori mobiliare corporative (pia a bursier și extrabursier) în sumă de 384,7 mil. lei fiind cu 138,4 mil. lei (-26,5%) inferioare tranzacțiilor efectuate în ianuarie-septembrie 2009.

Tranzacții cu valori mobiliare corporative

	Ianuarie-septembrie			
	Volumul total al valorilor mobiliare tranzacționate, mil. lei		Modificări față de perioada respectivă a anului precedent (+) / (-)	
	2009	2010	mil. lei	%
Pia a bursier	126,8	195,2	68,4	53,9
Pia a extrabursier	396,3	189,5	-206,8	-52,2
Total	523,1	384,7	-138,4	-26,5

Pentru desfășurarea activităților profesionale pe piața valorilor mobiliare în ianuarie-septembrie 2010, au fost eliberate 24 licențe, din care 23 licențe noi și o licență reperfectată. Din licențele noi 11 licențe au fost eliberate pentru activitatea de bază de dealer, cu activități conexe de brokeraj, de underwriting și consulting investițional; 4 licențe – pentru activitatea de bază de brokeraj, cu activitate conexă de consulting investițional; 4 licențe – pentru activitatea de bază de înregistrare a registrului, cu activitate conexă de consulting; 2 licențe – pentru înregistrarea registrului de sine stătător; 1 licență – pentru activitățile de bază de depozitare, de clearing și decontare, de înregistrare a registrului, cu activitate conexă de consulting; 1 licență – pentru activitatea de bază de administrare fiduciară a investițiilor, cu activitate conexă de consulting. Licența reperfectată a fost eliberată pentru activitatea de bază de înregistrare a registrului, cu activitate conexă de consulting.

¹ Conform datelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare

VI. SITUAȚIA SOCIALĂ

6.1. Nivelul de trai al populației

Veniturile disponibile ale populației. Conform datelor Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice, veniturile disponibile ale populației în trimestrul II 2010 au constituit în medie pe o persoană 1259,8 lei, fiind în creștere cu 10,8% față de aceeași perioadă a anului 2009. În termeni reali (cu ajustarea la indicii prețurilor de consum) veniturile au înregistrat o creștere de 2,7%¹.

Veniturile disponibile ale populației

	Trimestrul II 2009	Trimestrul II 2010
Venituri disponibile – total (medii lunare pe o persoană), lei	1136,8	1259,8
inclusiv în % pe surse de formare:		
Activitatea salariată	44,6	42,2
Activitatea individuală agricolă	8,6	11,3
Activitatea individuală non-agricolă	6,9	6,4
Venituri din proprietate	0,0	0,2
Prestații sociale	18,3	18,7
din care:		
pensii	15,6	15,3
indemnizații pentru copii	0,5	0,7
compensații	0,8	0,7
ajutor social	0,1	0,4
Alte venituri	21,5	21,2
din care, remitențe	17,2	15,8

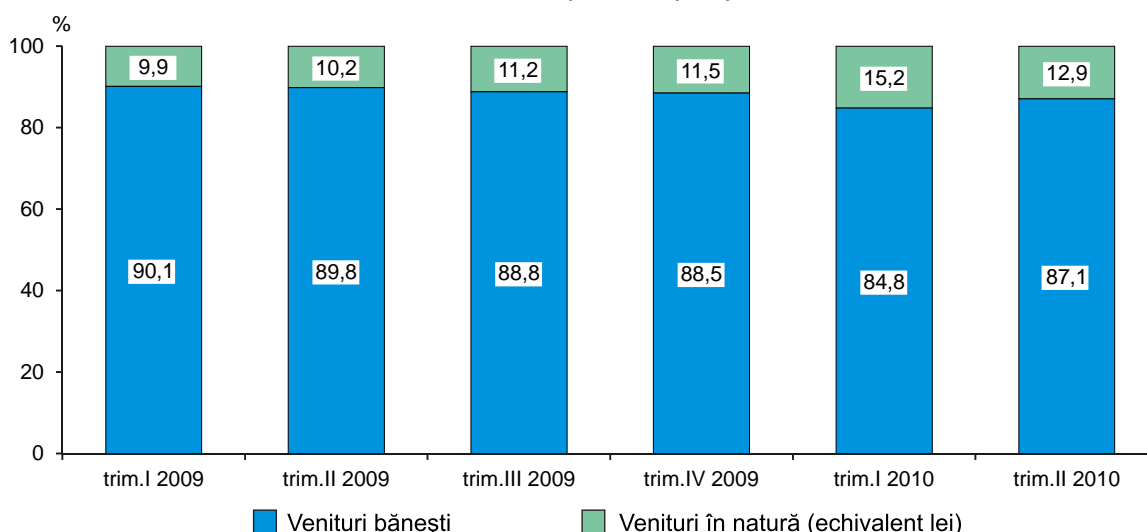
Plățile salariale reprezintă cea mai importantă sursă de venit, 42,2% din veniturile totale disponibile, contribuția acestora fiind în descreștere față de trimestrul II 2009 cu 2,4 puncte procentuale.

Veniturile din prestații sociale sunt a doua sursă de venit după importanță și au contribuit la formarea veniturilor populației în proporție de 18,7% sau cu 0,4 puncte procentuale mai mult față de aceeași perioadă a anului 2009.

Veniturile din activitatea individuală agricolă au înregistrat o pondere de 11,3% (+2,7 puncte procentuale), iar cele din activitatea individuală non-agricolă – 6,4% (-0,5 puncte procentuale). O sursă importantă în formarea veniturilor gospodăriilor rămân a fi transferurile bănești din afara riilor (remitențele), contribuția acestora fiind de 15,8% sau cu 1,4 puncte procentuale mai puțin față de trimestrul II 2009.

În structura veniturilor disponibile predominante sunt *veniturile bănești*, ponderea lor a constituit 87,1%, iar cele în natură – 12,9%. În termeni absoluți, valoarea veniturilor bănești a însumat 1096,7 lei lunar în medie pe o persoană, iar cele în natură au constituit 163,0 lei.

Structura veniturilor disponibile, pe tipuri de venit

Veniturile bănești reprezintă 95,0% din veniturile populației din mediul urban, iar în cazul mediului rural contribuția acestora în formarea veniturilor disponibile a fost de 78,7%.

Cheltuielile medii lunare de consum ale populației în trimestrul II 2010 au constituit în medie pe o persoană lunar 1325,3 lei, fiind în creștere față de aceeași perioadă a anului precedent cu 10,6%. În termeni reali însă, cheltuielile totale de consum s-au majorat cu 2,5%.

¹ Indicii prețurilor de consum în aprilie-iunie 2010 față de aprilie-iunie 2009 a constituit 107,9%

Cheltuielile de consum ale populaiei

	Trimestrul II 2009	Trimestrul II 2010
Cheltuieli de consum – total (medii lunare pe o persoan), lei	1198,1	1325,3
inclusiv în % pentru:		
Produse alimentare	41,2	40,6
B uturi alcoolice, tutun	1,8	1,8
Îmbr c minte, înc l minte	12,0	10,0
Între inerea locuin ei	17,3	18,7
Dotarea locuin ei	3,8	4,0
S n tate	5,6	6,5
Transport	4,3	5,9
Comunica ii	5,0	4,5
Agrement	1,7	1,0
Educa ie	0,3	1,2
Hotel, restaurant, cantin etc.	2,8	2,2
Diverse	4,0	3,6

Cea mai mare parte a cheltuielilor a fost destinat acoperirii necesarului de consum alimentar – 40,6% (cu 0,6 puncte procentuale mai pu in fa de trimestrul II 2009). Pentru între inerea locuin ei o persoan în medie a alocat 18,7% din cheltuielile totale de consum (+1,4 puncte procentuale), iar pentru îmbr c minte i înc l minte – 10,0% (-2,0 puncte procentuale). Celelalte cheltuieli au avut drept destina ie s n tate (6,5% fa de 5,6% în trimestrul II 2009), transport (5,9% fa de 4,3%), comunica ii (4,5% fa de 5,0%), dotarea locuin ei (4,0% fa de 3,8%), înv mînt (1,2% fa de 0,3%), etc.

Minimul de existen . M rimea minimului de existen ¹ în trimestrul II 2010 a constituit în medie pe o persoan 1385,8 lei, fiind în cre tere fa de trimestrul II 2009 cu 11,9%, iar fa de trimestrul I 2010 – cu 3,2%.

Valoarea minimului de existen pe categorii de popula ie

medii lunare pe o persoană, lei									
	Total populație	Populația în vîrstă aptă de muncă	Bărbați în vîrstă aptă de muncă	Femei în vîrstă aptă de muncă	Pensionari	Copii	inclusiv în vîrstă de:		
							pînă la 1 an	1-6 ani	7-16 ani
Total									
Trimestrul II 2009	1238,4	1310,6	1392,1	1225,9	1059,6	1144,5	454,5	997,2	1262,6
Trimestrul II 2010	1385,8	1470,1	1550,9	1385,3	1197,2	1255,1	503,0	1106,0	1379,2
Urban									
Trimestrul II 2009	1364,7	1421,5	1509,5	1336,3	1159,8	1290,8	512,9	1125,5	1431,4
Trimestrul II 2010	1551,5	1625,2	1711,5	1540,9	1328,0	1434,0	575,5	1265,1	1608,9
Rural									
Trimestrul II 2009	1149,7	1218,9	1297,7	1132,2	1002,3	1065,3	421,2	924,4	1175,6
Trimestrul II 2010	1268,6	1347,1	1431,4	1253,6	1117,0	1158,8	461,5	1014,6	1260,4

Pe categorii de popula ie, valoarea maxim a minimului de existen revine popula iei în vîrst apt de munc – 1470,1 lei, i în special b rba ilor – 1550,9 lei. Pentru pensionari minimul de existen a constituit 1197,2 lei i reprezint 86,4% din valoarea medie pentru total popula ie.

Minimul de existen pentru copii reprezint în medie 1255,1 lei lunar, cu o diferen iere a acestui indicator în dependen de vîrsta copilului, de la 503,0 lei pentru un copil în vîrst de pîn la 1 an pîn la 1379,2 lei pentru un copil în vîrst de 7-16 ani.

Remunerarea muncii. În ianuarie-septembrie 2010 *salariul mediu lunar* al unui lucr tor din economia na ional a constituit 2908,8 lei i s-a m rit cu 7,7% fa de perioada similar a anului precedent, salariul real fiind practic la nivelul anului trecut (100,5%). În sfera bugetar salariul mediu a constituit 2532,1 lei i a crescut fa de aceea i perioad a anului trecut cu 8,0%, în sectorul real al economiei – 3125,1 lei majorîndu-se cu 7,5% fa de perioada similar a anului precedent.

În luna septembrie 2010 salariul mediu a constituit 2993,2 lei, cu 9,2 la sut mai mult fa de septembrie 2009. Salariului real, comparativ cu anul precedent, a crescut cu 1,1%. În sectorul bugetar salariul mediu a fost de 2544,2 lei, în sectorul real – 3245,8 lei, cre terea fa de aceea i perioad a anului trecut constituind respectiv 7,0% i 10,1%.

¹ Valoarea minimului de existen este calculat în baza Regulamentului „Cu privire la modul de calculare a minimului de existen ”, aprobat prin Hot rîrea Guvernului Republicii Moldova nr.902, din 28 august 2000.

Evoluția salariului mediu lunar

	Salariul mediu lunar al unui salariat în economia națională, lei	În % față de:	
		perioada similară a anului precedent	perioada precedentă
2009			
Ianuarie	2555,0	112,8	85,2
Februarie	2532,0	113,0	99,1
Martie	2643,7	111,5	104,4
Trimestrul I	2569,1	112,4	93,5
Aprilie	2787,1	113,2	105,4
Mai	2745,8	108,2	98,5
Iunie	2844,5	103,4	103,6
Trimestrul II	2792,5	108,1	108,7
Semestrul I	2673,5	110,1	x
Iulie	2814,8	104,1	99,0
August	2757,2	105,6	98,0
Septembrie	2740,3	109,9	99,4
Trimestrul III	2770,9	106,5	99,2
Ianuarie-septembrie	2701,5	109,9	x
Octombrie	2686,2	102,9	98,0
Noiembrie	2750,5	104,3	102,4
Decembrie	3322,3	110,7	120,8
Trimestrul IV	2917,1	106,2	105,3
Anual	2747,6	108,6	x
2010			
Ianuarie	2699,5	105,6	81,3
Februarie	2683,5	106,0	99,4
Martie	2857,5	108,1	106,5
Trimestrul I	2740,2	106,7	93,9
Aprilie	2860,2	102,6	100,1
Mai	2957,7	107,7	103,4
Iunie	3080,1	108,3	104,1
Trimestrul II	2966,0	106,2	108,2
Semestrul I	2850,2	106,6	x
Iulie	3054,3	108,5	99,2
August	3042,7	110,4	99,6
Septembrie	2993,2	109,2	98,4
Trimestrul III	3030,1	109,4	102,2
Ianuarie-septembrie	2908,8	107,7	x

Salariul mediu pe activități, în luna septembrie 2010

	Lei	În % față de:		În % față de salariul mediu pe economie în septembrie 2010
		septembrie 2009	august 2010	
Total	2993,2	109,2	98,4	100,0
inclusiv:				
Agricultură, economia vânatului și silvicultură	1839,0	113,4	111,8	61,4
Piscicultură	1793,0	129,2	124,6	59,9
Industria	3537,1	109,7	96,4	118,2
industria extractivă	3557,2	94,0	89,4	118,8
industria prelucrătoare	3148,1	110,6	96,5	105,1
energie electrică și termică, gaze și apă caldă	5159,9	108,7	97,0	172,4
Construcții	3533,7	106,0	106,2	118,1
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor, motocicletelor, a bunurilor casnice și personale	2834,8	111,2	98,3	94,7
Hoteluri și restaurante	2468,1	113,9	97,6	82,5

	Lei	În % fa de:		În % fa de salariul mediu pe economie în septembrie 2010
		septembrie 2009	august 2010	
Transporturi și comunicații	3884,8	106,6	85,9	129,8
Activități financiare	5610,7	112,5	81,3	187,4
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate întreprinderilor	3989,0	113,3	100,4	133,3
Administrație publică	3149,3	102,5	98,5	105,2
Învățământ	2371,1	110,7	109,7	79,2
Sănătate și asistență socială	2721,9	104,5	95,3	90,9
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	2398,9	104,8	106,4	80,1
Activități recreative, culturale și sportive	2094,8	104,5	107,4	70,0

Salariul mediu în profil teritorial, în luna septembrie 2010

	Lei	În % fa de:		În % fa de salariul mediu pe economie în septembrie 2010
		septembrie 2009	august 2010	
Total	2993,2	109,2	98,4	100,0
din care:				
Mun. Chișinău	3702,5	107,9	96,1	123,7
Nord	2520,2	109,3	98,3	84,2
Mun. Bălți	3252,6	112,3	93,6	108,7
Briceni	2067,0	92,1	108,2	69,1
Dondușeni	2474,1	111,1	104,1	82,7
Drochia	2498,0	103,5	87,9	83,5
Edineț	2199,6	96,3	98,0	73,5
Fălciu	1996,5	112,8	105,9	66,7
Florești	2322,2	108,2	93,7	77,6
Glodeni	2083,5	109,4	111,6	69,6
Ocniștea	2174,4	101,2	98,7	72,6
Rîșcani	2101,2	115,6	107,3	70,2
Sîngerei	1988,2	115,2	104,2	66,4
Soroca	2476,9	116,8	108,1	82,8
Centru	2386,9	109,5	105,0	79,7
Anenii Noi	2413,2	108,2	105,0	80,6
Călărași	2271,2	104,7	101,9	75,9
Criuleni	2085,4	110,8	103,2	69,7
Dubăsari	2251,1	111,1	98,8	75,2
Hîncești	2207,9	113,5	102,4	73,8
Ialoveni	2655,1	103,7	105,7	88,7
Nisporeni	2155,0	106,9	108,9	72,0
Orhei	2743,1	112,0	112,0	91,6
Rezina	2780,5	107,6	92,0	92,9
Strășeni	2314,1	106,3	108,3	77,3
Șoldanușeni	1975,3	114,0	111,6	66,0
Telenești	1942,0	112,9	106,9	64,9
Ungheni	2560,6	111,6	104,7	85,5
Sud	2180,3	112,4	102,6	72,8
Basarabeasca	2570,6	107,1	98,5	85,9
Cahul	2371,3	113,7	102,7	79,2
Cantemir	1905,8	108,6	105,9	63,7
Căușeni	2137,7	113,1	107,8	71,4
Cimișlia	2184,1	114,0	104,1	73,0
Leova	2085,5	118,2	93,5	69,7
Mădăraș Vodă	1935,4	108,2	97,0	64,7
Taraclia	2150,3	114,4	108,9	71,8
UTA Găgăuzia	2158,8	114,7	101,1	72,1

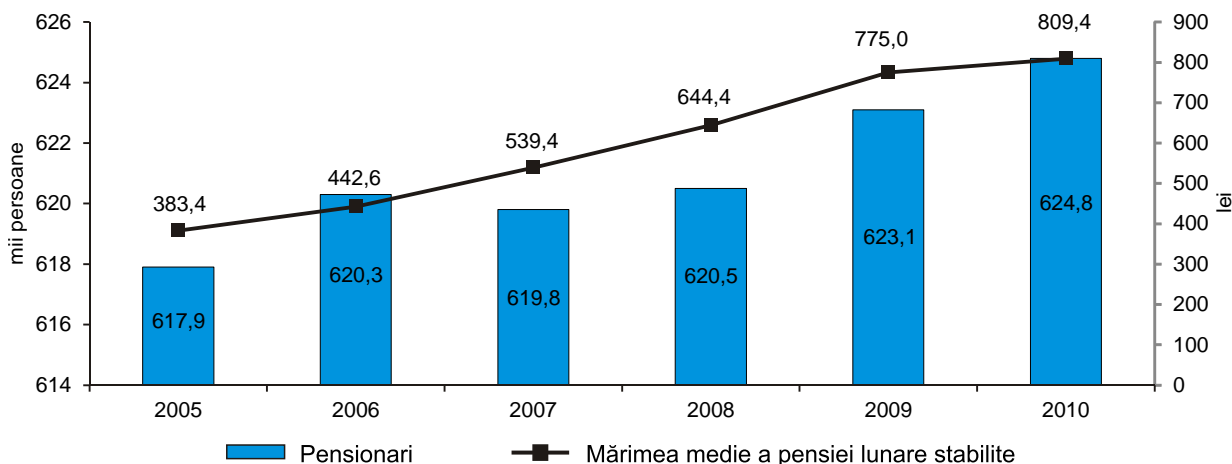
*Salariul mediu lunar al unui lucrător pe tipuri de activități economice și forme de proprietate
în ianuarie-septembrie 2010*

lei

	Total	din care, pe forme de proprietate:				
		public	privat	mixt (public și privat), fără participare străină	străin	mixt (investițiile Republicii Moldova + investiții străine)
Total	2908,8	2872,0	2372,3	3576,4	4424,1	4453,3
inclusiv:						
Agricultură, economia vânatului și silvicultură	1508,1	1874,1	1389,7	2380,8	3202,7	2017,9
Pescicultură	1495,3	1266,3	1612,3	1593,4	—	—
Industria	3337,5	4288,4	2891,9	4000,2	3247,4	3395,8
industria extractivă	3233,7	3179,1	3243,6	3225,2	—	—
industria prelucrătoare	2985,2	4107,1	2658,7	3951,8	2705,8	3301,9
energie electrică și termică, gaze și apă	4780,4	4388,6	4834,8	4328,1	7886,0	7850,1
Construcții	3065,4	3208,0	3032,0	2912,9	8039,3	2903,0
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor, motocicletelor, a bunurilor casnice și personale	2673,1	3765,0	2129,6	3687,8	4576,5	3090,9
Hoteluri și restaurante	2387,2	2485,6	1991,3	1544,4	4006,6	3147,7
Transporturi și comunicații	3885,9	4216,9	2153,4	2345,5	4706,3	9794,1
Activități financiare	6144,5	7569,8	5395,8	3485,2	7971,6	6583,3
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate întreprinderilor	3721,2	3747,5	2918,2	2884,1	8179,7	3270,3
Administrație publică	3150,0	3150,0	—	—	—	—
Învățământ	2355,0	2332,3	3562,3	—	—	2472,3
Sănătate și asistență socială	2814,3	2801,3	3362,9	—	4368,3	2337,0
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	2303,4	2030,0	3409,9	—	6124,8	2337,6
activități recreative, culturale și sportive	2046,2	1911,6	2787,6	—	5979,9	2384,8

Pensii. Conform datelor Casei Naționale de Asigurări Sociale, numărul pensionarilor aflați la evidența organelor de protecție socială la 1 octombrie 2010 a constituit 624,8 mii persoane sau cu 1,7 mii persoane mai mult comparativ cu 1 octombrie 2009.

Evoluția numărului pensionarilor și a mărimei medii a pensiei lunare stabilite, la 1 octombrie

Mărimea medie a pensiei (indexate) lunare stabilite a constituit 809,4 lei, fiind în creștere cu 4,4% față de 1 octombrie 2009.

Pia a for ei de munc . Conform datelor Anchetei For ei de Munc , în trimestrul II 2010 popula ia economic activ a Republicii Moldova a constituit circa 1350 mii persoane.

Rata de activitate a popula iei de 15 ani i peste (propor ia popula iei active de 15 ani i peste în popula ia total în vîrst de 15 ani i peste) a constituit 45,5%, atîngînd valori mai înalte în rîndul popula iei masculine – 49,9%, în compara ie cu rata pentru femei – 41,5%. Ratele de activitate pe medii au înregistrat urm toarele valori: urban – 48,3%, rural – 43,3%. Cea mai înalt rat de activitate (67,5%) s-a înregistrat în categoria de vîrst 50-54 ani.

Popula ia ocupat a fost de circa 1255 mii persoane. Reparti ia pe sexe relev c ponderea b rba ilor în total popula ie ocupat (50,7%) a fost practic egal cu cea a femeilor (49,3%). Mediului rural i-au revenit 56,0% i celui urban – 44,0%.

Rata de ocupare a popula iei de 15 ani i peste (propor ia popula iei ocupate în popula ia de 15 ani i peste) a fost de 42,3%. La b rba i ea a fost mai înalt decît la femei (respectiv 45,6% i 39,3%). Rata de ocupare în mediul rural (41,4%) a fost mic decît cea din mediul urban (43,5%). Cea mai înalt rat de ocupare (64,8%) s-a înregistrat la persoanele de 50-54 ani.

Num rul omerilor conform defini iei Biroului Interna ional al Muncii (BIM) a fost de circa 95 mii persoane.

Rata omajului (propor ia omerilor BIM în popula ia activ) a înregistrat la nivel de ar valoarea de 7,0%. La b rba i ea a atins valoarea de 8,7% i la femei – 5,2%. Continu s se men in disparit i semnificative între rata omajului în mediul urban (10,0%) i cel rural (4,5%).

Raportul de dependen economic , exprimat prin num rul persoanelor neocupate (inactive sau în omaj) ce revin la 1000 persoane ocupate a fost de 1839‰.

Popula ia dup participarea la activitatea economic , pe sexe i medii

procente

	Trimestrul I 2009	Trimestrul II 2009	Anual 2009	Trimestrul I 2010	Trimestrul II 2010
Total					
Rata de activitate ¹	39,9	45,9	42,8	37,9	45,5
Rata de ocupare ²	36,8	43,1	40,0	34,4	42,3
Rata omajului ³	7,7	6,1	6,4	9,1	7,0
Masculin					
Rata de activitate ¹	43,1	49,7	46,2	41,0	49,9
Rata de ocupare ²	39,0	46,1	42,6	36,1	45,6
Rata omajului ³	9,6	7,3	7,8	11,9	8,7
Feminin					
Rata de activitate ¹	37,0	42,5	39,7	35,1	41,5
Rata de ocupare ²	34,9	40,4	37,7	33,0	39,3
Rata omajului ³	5,7	4,9	4,9	6,1	5,2
Urban					
Rata de activitate ¹	46,7	47,9	47,4	45,6	48,3
Rata de ocupare ²	42,7	44	43,6	40,6	43,5
Rata omajului ³	8,6	8,0	8,0	11,0	10,0
Rural					
Rata de activitate ¹	34,8	44,5	39,3	32,2	43,3
Rata de ocupare ²	32,5	42,4	37,4	29,9	41,4
Rata omajului ³	6,8	4,6	5,0	7,1	4,5

*Popula ia dup situa ia economic , pe sexe, medii i grupe de vîrst
în trimestrul II 2010*

Sexe, medii, grupe de vîrst	Persoane active			Rata de activitate, %	Rata de ocupare, %	Rata omajului BIM, %
	total	din care:				
		ocupate	omeri BIM			
Total	1349,6	1255,1	94,5	45,5	42,3	7,0
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	11,6	10,7	24,3	24,0	20,5	14,6
25-34 ani	24,1	23,8	28,9	55,5	50,8	8,4
35-49 ani	35,6	35,9	31,6	65,5	61,5	6,2
50 ani i peste	28,6	29,7	15,2	38,9	37,4	3,7

¹ Propor ia popula iei active de 15 ani i peste în popula ia total de 15 ani i peste

² Propor ia popula iei ocupate de 15 ani i peste în popula ia total de 15 ani i peste

³ Propor ia omerilor BIM în popula ia activ

Sexe, medii, grupe de vîrst	Persoane active			Rata de activitate, %	Rata de ocupare, %	Rata omajului BIM, %
	total	din care:				
		ocupate	omeri BIM			
Masculin	697,4	636,9	60,5	49,9	45,6	8,7
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	13,8	12,6	26,4	28,2	23,5	16,6
25-34 ani	25,6	24,9	32,5	60,9	54,2	11,0
35-49 ani	31,4	31,9	25,9	64,0	59,4	7,2
50 ani i peste	29,2	30,5	15,2	48,4	46,2	4,5
Feminin	652,2	618,2	34,0	41,5	39,3	5,2
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	9,3	8,6	20,6	19,4	17,1	11,6
25-34 ani	22,6	22,6	22,4	50,0	47,4	5,2
35-49 ani	40,1	40,0	41,6	66,9	63,2	5,4
50 ani i peste	28,1	28,8	15,4	31,9	31,0	2,9
Urban	613,3	552,1	61,2	48,3	43,5	10,0
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	11,0	9,9	21,5	25,4	20,4	19,5
25-34 ani	28,6	28,7	27,8	62,1	56,1	9,7
35-49 ani	34,8	34,9	34,0	69,4	62,6	9,8
50 ani i peste	25,5	26,5	16,6	38,0	35,6	6,5
Rural	736,3	703,1	33,3	43,3	41,4	4,5
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	12,1	11,3	29,4	23,0	20,5	11,0
25-34 ani	20,4	19,9	30,8	49,3	46,0	6,8
35-49 ani	36,2	36,7	27,1	62,7	60,6	3,4
50 ani i peste	31,2	32,1	12,7	39,5	38,8	1,8

omajul înregistrat. Conform datelor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, la 1 octombrie 2010 în căutarea unui loc de muncă se aflau peste 43,3 mii omeri înregistrați, fiecare al nou-lea fiind disponibilizat de la unitățile economice. Din numărul total de omeri, 56 la sută constituie femeile. Circa 12% din omerii înregistrați beneficiază de ajutor de omaj, mărimea medie a căruia a fost în luna septembrie 2010 de 918,2 lei. La un loc liber de muncă, anunțat de către întreprinderi, reveneau în medie 8 omeri.

6.2. Situația demografică

Evoluția proceselor demografice în ianuarie-septembrie 2010 se caracterizează prin următorii indicatori principali ai mișcării naturale a populației¹:

	ianuarie-septembrie 2009	ianuarie-septembrie 2010	ianuarie-septembrie 2010 în % față de ianuarie-septembrie 2009
Născuți-vii, persoane	31133	30535	98,1
Decedați, persoane	30916	33198	107,4
din care, copii sub 1 an	363	369	101,7
Sporul natural	217	-2663	x
Numărul căsătoriilor	19109	18777	98,3
Numărul divorțurilor	8652	8133	94,0

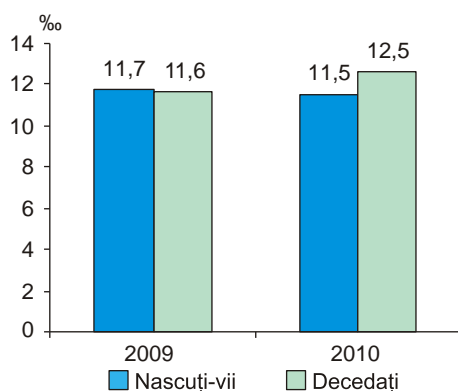
Conform datelor preliminare, în ianuarie-septembrie 2010 numărul născuților-vii s-a micșorat cu 1,9%, comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, rata natalității constituind 11,5 născuți-vii la 1000 locuitori. Mortalitatea generală înregistrată crește de 7,4%, comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, rata mortalității generale a constituit 12,5 decedați la 1000 locuitori. Prin urmare, sporul natural pozitiv (0,1‰), înregistrat în ianuarie-septembrie 2009, s-a schimbat în scădere naturală în mărime de 1,0 persoane la 1000 locuitori.

¹ Inclusiv unele cazuri de înregistrare a actelor de stare civilă din partea stîngă a Nistrului în municipiul Bender

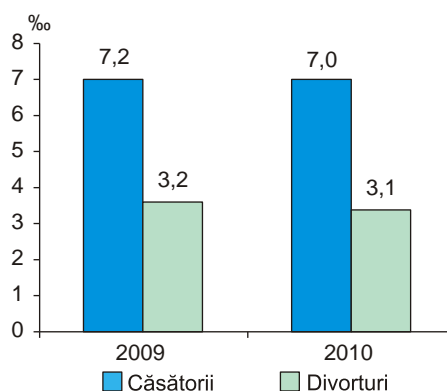
Numărul copiilor decedați în vârstă sub 1 an în această perioadă s-a micșorat cu 6, rata mortalității infantile constituind 12,1 decedați în vârstă sub 1 an la 1000 născuți i-vii.

Rata nupțialității a constituit 7,0 căsătorii la 1000 locuitori, numărul căsătoriilor fiind în descreștere cu 1,7%, iar rata divorțialității a alcătuit 3,1 divorțuri la 1000 locuitori, numărul divorțurilor înregistrând o scădere cu 6,0% față de perioada similară a anului trecut.

Născuți i-vii și decedați la 1000 locuitori în ianuarie-septembrie

Căsătorii și divorțuri la 1000 locuitori în ianuarie-septembrie

Structura mortalității pe clase ale cauzelor de deces relevă, că cele mai multe decese (56,7%) au drept cauză bolile aparatului circulator, tumorile maligne constituie 12,5%, bolile aparatului digestiv – 9,6%, accidentele, intoxicațiile și traumele – 8,3%, bolile aparatului respirator – 5,8%, alte clase – 7,1%.

Conform datelor preliminare, evoluția proceselor demografice pe regiuni de dezvoltare în ianuarie-septembrie 2010 se prezintă astfel:

	Mun. Chișinău	Nord	Centru	Sud	UTA Găgăuzia
<i>Date absolute</i>					
Născuți i-vii, persoane	6974	8011	9443	4457	1537
Decedați, persoane	4793	10697	10952	5293	1442
din care, copii sub 1 an	84	92	126	48	17
Sporul natural	2181	-2686	-1509	-836	95
Numărul căsătoriilor	5177	4659	5541	2511	861
Numărul divorțurilor	2177	1896	2402	1131	368
<i>Rate la 1000 locuitori</i>					
Născuți i-vii	11,8	10,6	11,9	11,0	12,8
Decedați	8,1	14,2	13,8	13,1	12,0
Sporul natural	3,7	-3,6	-1,9	-2,1	0,8
Căsătorii	8,8	6,2	7,0	6,2	7,2
Divorțuri	3,7	2,5	3,0	2,8	3,1

Migrațiunea populației. Potrivit informației prezentate de Ministerul Afacerilor Interne, în ianuarie-septembrie 2010 în țară au sosit 1272 imigranți, dintre care 89 persoane au obținut permis de reședință permanentă, iar 1183 persoane – permis cu termen fixat.

De la începutul anului s-au repatriat 1251 persoane.

Caracteristica imigranților după țara de emigrare și scopul sosirii în ianuarie-septembrie 2010

	Numărul imigranților	Inclusiv sosiți la:					
		muncă		studii		imigrația de familie	
		persoane	%	persoane	%	persoane	%
Ucraina	237	35	14,8	12	5,1	190	80,1
Federația Rusă	215	40	18,6	7	3,3	168	78,1
România	199	132	66,3	3	1,5	64	32,2
Turcia	180	121	67,2	1	0,6	58	32,2
Italia	61	35	57,4	6	9,8	20	32,8
Statele Unite ale Americii	38	26	68,4	3	7,9	9	23,7
Armenia	26	8	30,8	3	11,5	15	57,7
Germania	22	9	40,9	8	36,4	5	22,7
Azerbaidjan	20	8	40,0	–	–	12	60,0
Israel	16	4	25,0	5	31,2	7	43,8
Belarus	14	5	35,7	–	–	9	64,3
Fransa	14	9	64,3	4	28,6	1	7,1
Polonia	14	5	35,7	7	50,0	2	14,3
Alte țări	216	114	52,8	34	15,7	68	31,5
Total	1272	551	43,3	93	7,3	628	49,4

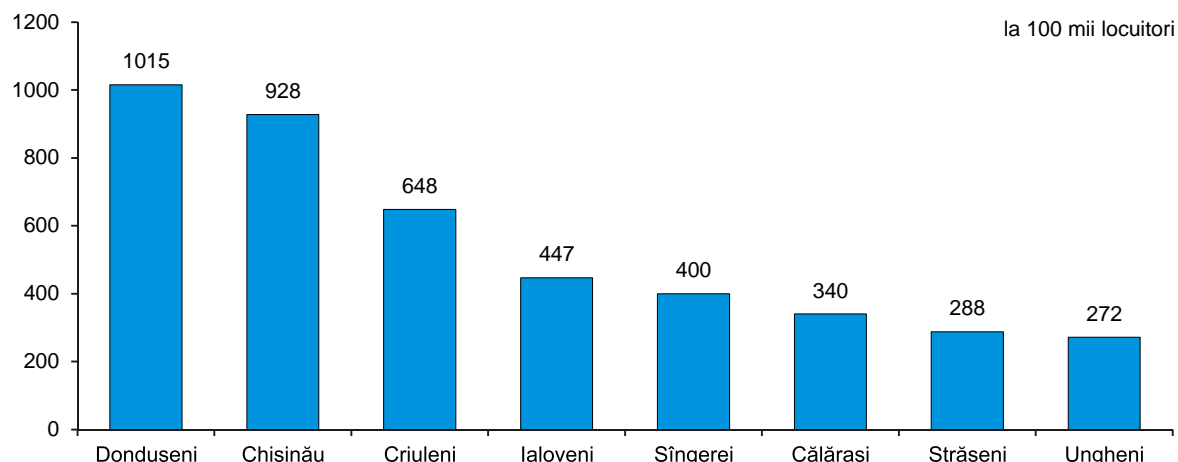
6.3. Ocrotirea s n t ii

Conform informa iei preliminare a Ministerului S n t ii, morbiditatea popula iei de unele boli infec ioase în ianuarie-septembrie 2010 se caracterizeaz prin majorarea cazurilor de îmboln viri prin grip – 12,5 mii cazuri fa de 1,4 mii cazuri în ianuarie-septembrie 2009. Un nivel înalt al acestei morbidit i s-a înregistrat în municipiul Chi in u – 7295 cazuri, în raioanele Criuleni – 473, Dondu eni – 463, Ialoveni – 441, Singerei – 375, Ungheni – 319, C l ra i – 269, Str eni – 264 cazuri.

În cazul copiilor morbiditatea prin grip s-a m rit de la 1,0 mii cazuri în ianuarie-septembrie 2009 pîn la 3,2 mii în ianuarie-septembrie 2010. Cele mai multe cazuri de îmboln viri au fost înregistrate în municipiul Chi in u – 1921 cazuri, raioanele Dondu eni – 146, Ialoveni – 118, Ungheni – 119, Criuleni – 102 cazuri.

La 100 mii locuitori în medie revin 351 cazuri de grip , cea mai mare rat fiind înregistrat în raionul Dondu eni – 1015 cazuri la 100 mii locuitori, municipiul Chi in u – 928 cazuri la 100 mii locuitori, raionul Criuleni – 648 cazuri la 100 mii locuitori. Raioanele cu cel mai mare nivel al morbidit ii prin grip la 100 mii locuitori se prezint în graficul de mai jos:

Morbiditatea popula iei prin grip în ianuarie-septembrie 2010

În cazul celorlalte boli infec ioase pentru majoritatea bolilor se constat o tendin a de reducere a cazurilor de îmboln vire, cu excep ia dizenteriei bacteriene i a cazurilor de hepatit C.

Morbiditatea popula iei, pe principalele boli infec ioase

	ianuarie-sep- tembrie 2009, cazuri	ianuarie-septembrie 2010		Cazuri la 100000 locuitori	
		total, cazuri	în % fa de ianuarie-septembrie 2009	ianuarie-sep- tembrie 2009	ianuarie-sep- tembrie 2010
Infec ii intestinale					
Infec ii intestinale acute	13848	13617	98,3	388,2	382,1
inclusiv dizenterie bacterian	422	428	101,4	11,8	12,0
Hepatite virale					
Hepatite virale – total	201	170	84,6	5,6	4,8
din care:					
Hepatita A	24	15	62,5	0,7	0,4
Hepatita C	58	61	105,2	1,6	1,7
Infec ii imunodirijabile					
Varicela	4595	3914	85,2	128,8	109,8
Hepatit viral B	95	75	78,9	2,7	2,1
Parotidit epidemic	180	87	48,3	5,1	2,4
Infec ii respiratorii acute					
Infec ii acute ale c ilor respiratorii cu localiz ri multiple	139353	109650	78,7	3908,3	3075,2
Grip	1381	12514	de 9 ori	38,7	350,9
Boli infec ioase „social determinate”					
Tuberculoza organelor respiratorii	2479	2417	97,5	69,5	67,8
Sifilis	1752	1675	95,6	49,1	46,9
Infec ie gonococic	1157	909	78,6	32,5	25,5
Pediculoz	3236	2923	90,3	90,7	81,9

Num rul purt torilor virusului imunodeficien ei umane (VIH) a constituit 360 persoane sau cu 30 cazuri mai mult, comparativ cu ianuarie-septembrie 2009, cele mai multe cazuri au fost înregistrate în municipiile Chi in u i B l i, respectiv 65 i 63 cazuri. Totodat , au fost înregistrate 66 cazuri de boal SIDA, inclusiv 24 cazuri în municipiul B l i.

6.4. Infracțiuni

Conform informației Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-septembrie 2010 s-au înregistrat 24,0 mii infracțiuni sau cu 34,6 la sută mai mult decât în perioada respectivă a anului precedent. Cele mai multe infracțiuni au fost înregistrate în localitățile urbane – 66% din total infracțiuni înregistrate.

La 10 mii locuitori revin în medie 67 infracțiuni înregistrate. Cel mai mare nivel de criminalitate a fost înregistrat în municipiul Chișinău – 103 crime la 10 mii locuitori, ce respectiv depășește nivelul mediu pe țară de 1,5 ori. Un nivel înalt al criminalității a fost înregistrat și în municipiul Bălți și raionul Drochia, respectiv 97 și 79 cazuri la 10 mii populație.

Numărul infracțiunilor înregistrate

	ianuarie-septembrie 2009	ianuarie-septembrie 2010	ianuarie-septembrie 2010 în % față de ianuarie-septembrie 2009
Infracțiuni înregistrate – total	17839	24017	134,6
din care:			
Infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei	1187	1391	117,2
din acestea:			
omor	174	196	112,6
vătămări intenționate grave	241	288	119,5
Infracțiuni privind viața sexuală	294	446	151,7
din acestea, violuri	190	295	155,3
Infracțiuni contra patrimoniului	8211	12681	154,4
din acestea:			
furturi	6063	9422	155,4
țișări	155	128	82,6
jafuri	720	865	120,1
escrocherii	730	1402	de 1,9 ori
pungării	74	262	de 3,5 ori
antaș	35	46	131,4
Infracțiuni contra sănătății publice și convieuirii sociale	1702	1539	90,4
inclusiv infracțiuni legate de droguri	1554	1386	89,2
Infracțiuni contra familiei și minorilor	146	108	73,9
inclusiv trafic de copii	17	17	100,0
Infracțiuni economice	1047	764	72,9
inclusiv:			
contrabanda	196	118	60,2
fabricarea banilor falși	224	241	107,6
Infracțiuni contra securității publice	624	829	132,9
inclusiv huliganism	516	701	135,9

În ianuarie-septembrie 2010 s-a mărit numărul infracțiunilor înregistrate contra patrimoniului (cu 54,4%), infracțiunilor privind viața sexuală (cu 51,7%), infracțiunilor contra securității publice (cu 32,9%) și celor contra vieții și sănătății persoanei (cu 17,2%). Din categoria infracțiunilor contra patrimoniului cele mai răspândite sînt pungăriile, numărul căror a crescut de 3,5 ori, după care urmează escrocheriile (de 1,9 ori), furturile (cu 55,4%), antașul (cu 31,4%) și jafurile (cu 20,1%). Totodată, s-au majorat și cazurile de viol (cu 55,3%), cazurile de huliganism (cu 35,9%), vătămrile intenționate grave (cu 19,5%), cazurile de omor (cu 12,6%). În această perioadă, s-a micșorat numărul infracțiunilor contra sănătății publice și a convieuirii sociale, a infracțiunilor economice și a celor contra familiei și minorilor.

Din numărul total de infracțiuni înregistrate, 741 cazuri sau 3,1% revin celor excepțional de grave și deosebit de grave, iar 4,4 mii cazuri sau 18,3% – celor grave.

Cu aplicarea armelor de foc, explozivelor și grenadelor au fost comise 27 crime. Din total infracțiuni din categoria dată au fost înregistrate 9 cazuri de huliganism, 5 cazuri de omor, cîte 2 cazuri de vătămare intenționată gravă și țîlhărie.

Contra persoanelor au fost comise 4,4 mii crime, în urma cărora au decedat 425 persoane sau cu 61 persoane mai mult comparativ cu ianuarie-septembrie 2009. Principalele cauze de deces fiind accidente rutiere (42,6%), omorurile (39,5%) și vătămrile intenționate grave (9,2%).

Din numărul total de infracțiuni înregistrate practic fiecare a treia a fost săvârșită de persoane în vârstă apte de muncă, dar fără ocupație. Ponderea infracțiunilor săvârșite de către minori sau cu participarea acestora a constituit 4,0% în total infracțiuni față de 5,0% în ianuarie-septembrie 2009.

În ianuarie-septembrie 2010 au fost relevate 11,8 mii persoane care au comis infracțiuni sau cu 1,6 mii persoane mai mult comparativ cu ianuarie-septembrie 2009, ce prezintă o majorare de 16,2 la sută. În structura persoanelor care au comis infracțiuni, se constată o creștere a infracțiunilor săvârșite de persoane în stare de ebrietate (de 3,0 ori). Persoanele care au comis infracțiuni în grup au constituit 10,5% din total persoane relevate de comiterea infracțiunilor. Majoritatea persoanelor au săvârșit crime pentru prima dată – 96,1%, iar ponderea minorilor în total persoane care au comis crime a constituit 11,3%.

Numărul persoanelor relevate care au comis crime

	ianuarie-septembrie 2009		ianuarie-septembrie 2010		ianuarie-septembrie 2010
	persoane	în % față de total	persoane	în % față de total	în % față de ianuarie-septembrie 2009
Total	10123	100,0	11760	100,0	116,2
din care:					
femei	1265	12,5	1258	10,7	99,4
minori	1015	10,0	1130	9,6	111,3
persoane apte de muncă, dar fără ocupație	8633	85,3	10123	86,1	117,3
în grup	1012	10,0	1239	10,5	122,4
în stare de ebrietate	223	2,2	735	6,3	de 3,3 ori
au săvârșit crime pentru prima dată	9588	94,7	11303	96,1	117,9
anterior au comis crime	535	5,3	457	3,9	85,4

Numărul accidentelor rutiere în ianuarie-septembrie 2010 a constituit 2028 cazuri. În urma acestor accidente s-au pierdut viața 276 persoane, inclusiv 28 copii, paralel fiind înregistrate 2668 persoane traumatizate, din care 445 copii.

Conform datelor Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a Ministerului Afacerilor Interne, numărul incendiilor în ianuarie-septembrie 2010 s-a micșorat cu 17,7 la sută, alcătuind 1384 cazuri. În rezultatul acestora au fost înregistrate 116 cazuri de deces, inclusiv 2 copii. În urma incendiilor economiei s-au produs pierderi în valoare de 31,4 mil. lei.

Numărul incendiilor și cazuri de deces

	ianuarie-septembrie 2009	ianuarie-septembrie 2010	ianuarie-septembrie 2010 în % față de ianuarie-septembrie 2009
Numărul incendiilor	1681	1384	82,3
Persoane care au decedat în urma incendiilor	111	116	104,5
din care, copii	1	2	de 2 ori
Persoane traumatizate	44	27	61,4

VII. INFORMAȚIE SUCCINTĂ CU PRIVIRE LA SITUAȚIA SOCIAL-ECONOMICĂ A ȚĂRII

Industria. Întreprinderile cu genul principal de activitate de industrie au fabricat în ianuarie-septembrie 2010 producție industrială (lucrări, servicii) în valoare de 353,9 mil. lei (în prețuri curente) sau cu 7,1% mai puțin decât în ianuarie-septembrie 2009. În luna septembrie 2010 în raport cu septembrie 2009 indicele volumului producției industriale în prețuri comparabile a constituit 78,3%.

Producția principalelor produse industriale

	Septembrie 2010		Ianuarie-septembrie 2010		
	cantitatea	în % față de septembrie 2009	cantitatea	în % față de ianuarie-septembrie 2009	ponderea în total pe țară, %
Mezeluri, tone	5,5	103,8	47,7	97,7	0,6
Sucuri de fructe și legume, tone	–	x	375,2	47,3	2,5
Lapte și frișcă cu conținut de grăsimi <6%, tone	19,6	133,3	258,8	162,6	0,5
Unt, tone	2,6	136,8	17,2	115,4	0,5
Lapte prins, cremă de lapte prins, iaurt, chefir, smântână, lapte acru etc., tone	32,3	119,2	312,0	124,7	1,6
Făină, tone	2279,4	106,3	12631,6	89,3	32,2
Crupe, grâuri și aglomerate, tone	9,4	54,3	162,6	104,9	6,8
Paste făinoase, tone	24,2	104,3	172,6	189,9	5,1
Divin, mii dal	–	x	5,5	110,0	1,9
Vinuri naturale din struguri, mii dal	145,8	92,7	1180,7	86,9	18,8
Vinuri de Porto, Madeira, Sheary, Tokay și altele, mii dal	19,0	131,9	153,5	113,3	21,3
Articole tricotate, mii buc.	211,4	106,8	4738,5	115,8	33,0
Pantaloni lungi și scurți, salopete și ortezi, mii buc.	2,2	23,7	36,9	83,9	5,0
Fuste și fuste-pantaloni, mii buc.	–	x	9,0	38,9	5,5
Bluze și cămăși pentru femei și fete, mii buc.	4,3	204,8	17,4	75,8	1,5
Cherestea, mii m ³	0,4	180,8	2,6	87,5	73,0
Energie termică, mii Gcal	–	x	5,1	99,1	0,4

Agricultura

Fitotehnie. Rosta medie la hectar a principalelor culturi agricole în întreprinderile agricole și gospodăriile rurale (de fermieri) mari¹, în perioada de recoltare până la 1 octombrie 2010, se prezintă prin următoarele date:

	Recolta medie la hectar, chintale	
	2010	în % față de 2009
Cereale și leguminoase boabe (cu excepția porumbului) – total	18,2	123
din care:		
grâu de toamnă și primăvară	20,5	136
orz de toamnă și primăvară	14,7	97
leguminoase pentru boabe	11,3	107
Porumb pentru boabe	16,1	78
Floarea soarelui	14,8	132
Rapiță de toamnă și primăvară	10,9	102
Legume de câmp	16,5	73
Fructe – total	31,4	de 5,2 ori
Struguri	14,8	60

La data de raport pentru rosta anului viitor au fost semănate 6,3 mii ha de culturi de toamnă, față de 11,2 mii ha la data corespunzătoare anului 2009, iar aratul de toamnă s-a efectuat pe o suprafață de 12,2 mii ha (în anul precedent – 17,6 mii ha).

Zootehnie. Conform statisticii la 1 octombrie 2010 în gospodăriile de toate categoriile față de data respectivă a anului trecut a crescut cu 20% efectivul de porcine, iar efectivul de bovine, din care vaci, de ovine și caprine a scăzut, corespunzător, cu 3%, cu 0,9% și cu 11%. În întreprinderile agricole și gospodăriile rurale (de fermieri)² s-a înregistrat majorarea efectivului de bovine cu 17%, de vaci – cu 22%, de porcine – cu 16%, de ovine și caprine – cu 9%.

¹ Întreprinderile agricole cu personalitate juridică și gospodăriile rurale (de fermieri) cu suprafața terenurilor agricole de 50 ha și peste

² Întreprinderile agricole cu personalitate juridică și gospodăriile rurale (de fermieri) care au la balanță unități animale (ferme)

Producția animalier obținută în întreprinderile agricole și gospodăriile rurale (de fermier)¹ se caracterizează prin următoarele date:

	Ianuarie-septembrie 2010		Ponderea gospodăriei în total producție în întreprinderile agricole și gospodăriile rurale (de fermier) ¹ pe țară, %
	total, tone	în % față de ianuarie-septembrie 2009	
Creșterea vitelor și păsărilor (în masă vie)	1010,4	126	3,5
Vânzarea vitelor și păsărilor pentru sacrificare (în masă vie)	1513,7	de 8 ori	5,7
Lapte – total	1321,6	124	11,4
Lâni	6,5	79	20,0

Ca urmare a majorării cotelor de vite, în întreprinderile agricole în ianuarie-septembrie 2010 în comparație cu perioada respectivă a anului precedent, a crescut producția animală: volumul vânzării vitelor și păsărilor (în masă vie) pentru sacrificare – de 8,0 ori, creșterea vitelor și păsărilor – cu 26% și producția laptelui – cu 24%.

Nivelul de mortalitate a efectivului de bovine a constituit 0,9% (în medie pe întreprinderile agricole ale țării – 3,0%), de porcine – 2,5% (10,3%), de ovine și caprine – 3,1% (3,5%).

Investiții în capital fix. În ianuarie-septembrie 2010, din contul tuturor surselor de finanțare au fost realizate 157,5 mil. lei investiții în capital fix (în prețuri curente), din care au fost efectuate lucrări de construcții-montaj în sumă de 90,1 mil. lei, ceea ce a constituit, respectiv 90,9% și 97,8% (în prețuri comparabile) față de ianuarie-septembrie 2009, respectiv 2,5% și 2,8% din volumul total al investițiilor însușite în total pe țară.

În ianuarie-septembrie 2010 din contul mijloacelor populației au fost date în folosință 68 case de locuit individuale cu suprafață totală de 8,8 mii m² fiind în scădere cu 23,3% față de ianuarie-septembrie 2009.

Organizațiile în antrepriză au executat lucrări de construcții-montaj în sumă de 64,9 mil. lei (în prețuri curente) sau 114,0% față de ianuarie-septembrie 2009 și 2,7% din volumul total al lucrărilor executate în total pe țară. Cota-parte a lucrărilor de reparații capitale și curente a constituit 69,8% în volumul total al lucrărilor în antrepriză executate.

Transporturi. În ianuarie-septembrie 2010 întreprinderile de transport auto au transportat mărfuri în volum de 36,9 mii tone, cu 28,1% mai mult comparativ cu perioada corespunzătoare din anul 2009. Parcursul mărfurilor a totalizat 22,2 mil. tone-km, cu 10,6% mai mult decât în perioada similară a anului 2009.

Cu autobuze și microbuze au fost transportați 1013,0 mii pasageri, cu 6,2% mai mult comparativ cu ianuarie-septembrie 2009.

Comerț cu amănuntul și servicii cu plată prestate populației. În ianuarie-septembrie 2010 prin unitățile comerciale au fost vândute mărfuri cu amănuntul în valoare de 535,0 mil. lei (3,0% din volumul total de vânzări pe țară), sau cu 12,5% mai mult decât în perioada corespunzătoare din anul 2009.

Stocurile de mărfuri în rețeaua de comerț cu amănuntul la 1 octombrie 2010 s-au cifrat la 194,4 mil. lei, în creștere cu 4,5% față de 1 octombrie 2009.

În ianuarie-septembrie 2010 unitățile oficial înregistrate au prestat populației servicii cu plată în sumă de 278,6 mil. lei (2,6% din volumul total de servicii pe țară), înregistrând, în termeni reali, o creștere de 5,1%, față de aceeași perioadă din anul 2009.

Munca. Salariul mediu lunar al unui lucrător în ianuarie-septembrie 2010 a fost de 2042,2 lei, inclusiv în luna septembrie – 2158,8 lei, respectiv cu 9,9% și cu 14,7% mai mult față de perioada similară a anului precedent.

Situația demografică. Conform datelor preliminare, în ianuarie-septembrie 2010 au fost înregistrați 1537 nou-născuți și 1442 persoane decedate. Rata natalității constituind 12,8 născuți-vii la 1000 locuitori și rata mortalității generale – 12,0 decedați la 1000 locuitori.

În această perioadă au fost înregistrate 861 căsătorii și 368 divorțuri.

Director general

Lucia SPOIAL

¹ Întreprinderile agricole cu personalitate juridică și gospodăriile rurale (de fermier) care au la balanță unități animale (ferme).

PRECIZĂRI METODOLOGICE

Datele privind principalii indicatori macroeconomici ai Republicii Moldova în ianuarie-septembrie 2010 sînt preliminare și în edițiile ulterioare pot fi precizate.

PRODUSUL INTERN BRUT

Produsul intern brut (PIB) – principalul agregat macroeconomic al sistemului conturilor naționale care reprezintă rezultatul final al activității de producție din unitățile producătoare rezidente și care corespunde valorii bunurilor și serviciilor produse de către aceste unități pentru consumul final.

La etapa de producție PIB constituie suma valorii adăugate brute pe activități economice, iar la etapa de utilizare – valoarea bunurilor și serviciilor destinate pentru consumul final, formarea brută de capital și exportul net de bunuri și servicii.

Producția include toate produsele fabricate și serviciile prestate în cursul unei perioade contabile.

Consumul intermediar reprezintă valoarea bunurilor și serviciilor utilizate ca intrări în cursul producției, excluzînd consumul de capital fix, și care sînt fie transformate, fie consumate în totalitate în timpul procesului de producție.

Serviciile intermediarilor financiari indirect măsurate (SIFIM) se măsoară indirect convențional prin soldul dintre dobînzile încasate și cele plătite de instituțiile financiare, fiind rezultatul activității de intermediere financiară a acestora. Deoarece serviciile de intermediere financiară indirect măsurate nu pot fi repartizate pe tipuri de activități, prin convenție, acestea sunt alocate consumului intermediar al unei unități speciale, numită unitate fictivă. Unitatea fictivă are o producție nulă, un consum intermediar egal cu valoarea SIFIM și o valoare adăugată brută egală, dar de semn contrar.

Valoarea adăugată brută corespunde producției totale de bunuri și servicii, diminuată cu consumul intermediar.

Impozite pe produse – impozite prelevate proporțional cu cantitatea sau valoarea bunurilor și serviciilor produse, comercializate sau importate de rezidenți. Din ele fac parte taxa pe valoarea adăugată, accize, impozite pe bunurile și serviciile importate.

Subvenții pe produse – sumele versate pe unitatea de bun sau serviciu produs sau importat.

Impozite nete pe produse – impozite pe produse minus subvenții pe produse.

Consumul final reprezintă valoarea bunurilor și serviciilor utilizate pentru satisfacerea directă a necesităților umane, fie ele individuale sau colective. Consumul final acoperă consumul final al gospodăriilor, administrației publice și instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației.

Consumul final al gospodăriilor populației însumează toate bunurile și serviciile utilizate pentru satisfacerea directă a nevoilor individuale ale gospodăriilor rezidente.

Consumul final al administrației publice cuprinde cheltuielile administrației publice pentru procurarea bunurilor și serviciilor în folosul colectivității sau al unor grupuri de gospodării.

Consumul final al instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației reprezintă cheltuielile acestor unități pentru procurarea bunurilor și serviciilor în vederea furnizării lor gratis gospodăriilor populației cu titlu de transferuri sociale în natură.

Formarea brută de capital arată procurarea netă a bunurilor și serviciilor de către unitățile - rezidente, produse în perioada considerată, dar nu și consumate. Cuprinde formarea brută de capital fix, variația stocurilor.

Formarea brută de capital fix reprezintă valoarea bunurilor durabile dobîndite de unitățile rezidente în scopul de a fi utilizate ulterior în procesul de producție.

Variația stocurilor reprezintă diferența între stocul de la sfîrșitul perioadei considerate și cel inițial. Stocurile reprezintă bunurile, altele decît cele de capital fix, deținute la un moment dat de unitățile de producție.

Exportul net de bunuri și servicii se determină ca diferență între exportul de bunuri și servicii și importul de bunuri și servicii.

Produsul intern brut se calculează în preuri de bază, de piață (PIB nominal) și preuri comparabile (PIB real).

Prețul de bază reprezintă prețul primit de producător pentru o unitate de bun și serviciu, excluzînd impozitele pe produse și incluzînd subvențiile pe produse.

Prețul de piață include marjele comerciale și de transport, impozitele pe produse și exclude subvențiile pe produse. Pentru excluderea influenței diferitelor taxe pe impozite și subvenții în diferite activități economice asupra structurii producției și a exploatării veniturilor, indicatorii de ramură se calculează în preuri de bază.

Recalcularea în preuri comparabile (preurile anului precedent) se efectuează atît pentru produsul intern brut pe resurse, cît și pe componentele de utilizări.

La recalcularea producției și consumului intermediar în preuri comparabile se utilizează două metode:

– deflatarea datelor în preuri curente în perioada de raport cu utilizarea indicilor de preț respectivi;

– extrapolarea datelor în preuri curente în anul de bază utilizînd indicii volumului fizic sau indicatori naturali.

La recalcularea componentelor produsului intern brut pe utilizări se utilizează, atît indici de preț respectivi (indicii prețurilor de consum, indicele de preț pentru investiții ș.a.), cît și indicatori naturali.

Indicele-deflator al produsului intern brut – raportul produsului intern brut, calculat în preuri curente de piață la volumul produsului intern brut calculat în preurile anului precedent sau în preurile perioadei respective

a anului precedent. Spre deosebire de indicii de preuri la bunuri și servicii, deflatorul produsului intern brut caracterizează schimbarea remunerației muncii, excedentului brut de exploatare / venitului mixt brut, consumului de capital fix în rezultatul modificării preurilor, precum și a masei nominale a impozitelor nete.

Economia neobservată se definește ca ansamblul activităților „lipsă” în informația de bază utilizată la elaborarea conturilor naționale, fie din motivul că acestea sunt activități ascunse, ilegale, informale sau că reprezintă producția gospodăriilor casnice pentru consum propriu, fie în rezultatul neajunsurilor în sistemul colectării datelor. Incluziunea acestora în conturile naționale se numește **măsurarea (estimarea) economiei neobservate**.

Producția în sectorul informal se determină ca activitate economică efectuată de întreprinderi necorporative neînregistrate ale gospodăriilor casnice și/sau talia care ora după numărul salariilor este sub censul stabilit și care produce produse destinate pieței.

Producția ascunsă în sectorul formal reprezintă producția legală neînregistrată de organele administrative și fiscale și neraportată lor de către agenții economici cu scopul evaziunii impozitelor, contribuțiilor de asigurări sociale, nerespectarea legii în privința salariului minim, a numărului de ore lucrate, necompletarea chestionarelor administrative, fiscale sau statistice etc.

Producția gospodăriilor casnice pentru consum propriu este determinată ca activitate economică, în rezultatul căreia gospodăriile casnice consumă sau acumulează bunurile și serviciile produse de ele înseși.

Producția ilegală reprezintă producția de bunuri și servicii a căror vânzare, distribuire sau posesie este interzisă de lege sau care în mod obișnuit este legală, dar devine ilegală când se realizează de persoane neautorizate.

INDUSTRIE

Valoarea producției industriale în preuri curente include:

- valoarea producției întreprinderilor industriale cu numărul personalului industrial 10 și mai multe persoane și venituri din vânzări peste 3 milioane lei anual, cuprinse în cercetare statistică lunară, care asigură peste 80% din volumul anual de producție;

- valoarea producției întreprinderilor cu numărul personalului industrial mai puțin de 10 persoane și venituri din vânzări mai puțin de 3 milioane lei anual, unităților secundare de producție, cuprinse în cercetare statistică anuală (calculat estimativ);

Indicele volumului de producție în procente față de perioada corespunzătoare a anului precedent se calculează reieșind din valoarea producției în preuri comparabile (preurile medii ale anului precedent).

AGRICULTURĂ

Producția agricolă în expresie valorică este evaluată în preuri curente, precum și în preurile anului 2005 – pentru comparabilitate la calcularea indicatorilor relativi, și este determinată ca suma producției vegetale și animale.

Producția globală în preuri curente include, de asemenea, și valoarea serviciilor destinate pieței ei, prestate de către întreprinderile de deservire a agriculturii și întreprinderile agricole, gospodăriile rurale care produc produse agricole și servicii nedestinate pieței ei, prestate de instituțiile și organizațiile bugetare.

Volumul producției vegetale se determină prin mărimea recoltei globale a culturilor agricole. În expresie valorică, la valoarea recoltei globale se adaugă sporirea (sau se scad pierderile) valorii producției nedeterminate în fitotehnie pe an, precum și valoarea cheltuielilor pentru înființarea și întreținerea plantărilor multianuale până la intrarea pe rod.

Volumul producției animale se determină prin mărimea masei vii a produselor și sporului vitelor și păsărilor tinere crescute în curs de un an, a sporului în greutate al animalelor mature, obținut în urma îngrășării lor, precum și cantității de lapte, lână, ouă și alte produse animaliere obținute în procesul folosirii gospodăriei animalelor și păsărilor.

INVESTIȚII ÎN CAPITAL FIX

Investițiile în capital fix reprezintă totalitatea cheltuielilor îndreptate la crearea și reproducerea mijloacelor fixe – construcția nouă, înlocuirea, reconstrucția și reutilizarea tehnică a întreprinderilor industriale, agricole, de transport, comerț și altele în funcțiune, cheltuielile pentru construcția locuințelor și obiectelor cu destinație social-culturală.

La investițiile în capital fix se referă cheltuielile pentru lucrările de construcții de toate tipurile, cheltuielile pentru montarea utilajelor, pentru achiziționarea utilajului care necesită nu necesită montaj, prevăzută în devizele pentru construcții; pentru procurarea uneltelor de producție și a inventarului gospodăresc, incluse în devizele cheltuielilor pentru construcții; pentru achiziționarea mașinilor și utilajelor care nu intră în devizele pentru construcție; pentru alte lucrări și cheltuieli capitale.

TRANSPORTURI

Volumul marfurilor transportate – cantitatea de marfuri transportate, în tone.

Parcursul marfurilor – volumul marfurilor transportate, în tone-kilometri, adică deplasarea unei tone de marfă la un kilometru. Se calculează prin însumarea produsurilor obținute de la înmulțirea cantităților marfurilor transportate în tone cu distanța de transport în kilometri.

Pasageri transportați exprimă numărul persoanelor care au constituit obiectul transportului cu mijloacele de transport în perioada de raport, inclusiv estimările pasagerilor beneficiari de gratuitate și de transport.

Parcursul pasagerilor – volumul transportului de pasageri, în pasageri-kilometri, adică deplasarea unui pasager la un kilometru. Se calculează prin însumarea produsurilor obținute de la înmulțirea numărului pasagerilor transportați cu distanța de transport în kilometri.

Mărfuri și pasageri transportați, parcursul mărfurilor și pasagerilor se determină în baza datelor centralizate pe transportul feroviar și aerian și prezentate, respectiv de Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, precum și datelor rapoartelor statistice centralizate pe transportul auto, fluvial și troleibuze.

Volumul mărfurilor transportate cu **transportul auto** cuprinde datele centralizate ale cercetărilor statistice exhaustive ale întreprinderilor cu activitatea principală transport auto, cât și întreprinderilor cu alte genuri de activitate, care efectuează transporturi auto de mărfuri pentru terți (contra plată) și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate.

În **transportul feroviar** volumul mărfurilor transportate include transportul mărfurilor în trafic intern, mărfurile intrate (import) și ieșite (export) și cele în tranzit.

Pasagerii transportați și parcursul pasagerilor cu autobuze (inclusiv microbuze) – calculați în baza rapoartelor statistice primite de la persoane juridice și fizice care efectuează transporturi de pasageri cu transportul public, exceptând transporturile urbane realizate de întreprinderile individuale în orașele și din orașele UTA Găgăuzia.

COMUNICAȚII

Indicatorii privind prestațiile și mijloacele de comunicații vizează întreprinderile de stat și societatea pe acțiuni care activează în acest domeniu.

TURISM

Datele privind capacitatea și frecventarea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici care administrează efectiv structurile de cazare turistică colective.

Datele pentru activitatea turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici titulari de licențe de turism.

Prin **structură de primire turistică** cu funcțiuni de cazare turistică se înțelege orice construcție sau loc amenajat, destinat, conform proiectării și executării, pentru cazarea turiților.

Capacitatea de cazare turistică în funcțiune (exprimată în locuri-zile) reprezintă numărul de locuri de cazare puse la dispoziția turiților de către structurile de cazare turistică colective, în număr de zile în care acestea sînt deschise în perioada de raport, adică zilele în care a fost posibilă cazarea turiților.

Numărul de turiți cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică cuprinde toate persoanele (cetățeni moldoveni și străini), care se deplasează într-un loc, altul decît acela în care își au reședința, pentru o perioadă mai mică de 12 luni și petrec cel puțin o noapte într-o structură de cazare turistică colectivă în locul vizitat, scopul principal al vizitei fiind altul decît acela de a desfășura o activitate remunerată în locul vizitat.

Înnoptarea reprezintă fiecare noapte pentru care o persoană este înregistrată într-o structură de cazare turistică colectivă, indiferent dacă fizic este prezent sau nu în cameră.

Indicii de utilizare netă a locurilor de cazare turistică se calculează prin raportarea numărului de înnoptări realizate la capacitatea de cazare turistică în funcțiune din perioada respectivă.

Turismul intern reflectă serviciile turistice prestate în locurile turistice din țară și vîndute de către titularii de licențe cetățenilor moldoveni.

COMERȚ CU AMPLASAMENTUL ÎN SERVICII CU PLAT PRESTATE POPULATIEI

În **volumul total de vânzări cu amplasamentul** se includ vânzările de mărfuri prin rețeaua de comerț cu amplasamentul (inclusiv repararea autovehiculelor, obiectelor de uz casnic și personale), precum și cele comercializate prin sectorul neorganizat de comerț (piețe).

Evidența vânzărilor de mărfuri cu amplasamentul se ține în preuri curente, iar indicii care caracterizează evoluția acestora în diferite perioade de timp se calculează în preuri comparabile.

În **volumul total de servicii cu plată** se includ încasările obținute de agenții economici și persoanele fizice (antreprenorii particulari) în urma prestării de către aceștia a serviciilor cu plată populației.

Evidența serviciilor cu plată prestate populației se ține în preuri curente, iar indicii care caracterizează evoluția acestora în diferite perioade de timp se calculează în preuri comparabile.

COMERȚ EXTERIOR

Datele din compartimentul “Comerțul exterior” sînt elaborate în baza declarațiilor vamale completate ulterior cu unele categorii de mărfuri (produse) transportate prin cablu, conducte (energie electrică, gaze naturale), evidența cărora se ține în baza rapoartelor statistice.

Volumul comerțului exterior reprezintă totalitatea bunurilor materiale care fac obiectul schimbului între țara noastră și alte țări, care maresc sau micșorează resursele materiale ale țării ca rezultat al intrărilor sau ieșirilor din țară. În volumul comerțului exterior nu sînt incluse serviciile cu caracter material și nematerial.

Evaluarea exporturilor se efectuează în preuri F.O.B. sau franco-frontieră rii exportatoare, a importurilor – în preuri C.I.F. sau franco-frontieră rii importatoare. Exportul cuprinde și reexportul, adică mărfurile importate și apoi reexportate fără a fi supuse prelucrării.

Soldul balanței comerciale se calculează ca diferența dintre export și import.

PREȚURI

Indicele prețurilor de consum este un instrument de măsură care caracterizează și furnizează o estimare a evoluției de ansamblu a prețurilor mărfurilor cumpărate și tarifelor serviciilor utilizate de către populație pentru satisfacerea necesităților de trai într-o anumită perioadă (denumită perioadă curentă) față de perioada fixă (denumită perioadă de bază).

Rata lunară a inflației reprezintă creșterea prețurilor de consum într-o lună față de luna precedentă.

Indicele prețurilor produselor industriale determină evoluția prețurilor produselor industriale în primul stadiu al comercializării (fără taxa pe valoarea adăugată). Indicii sunt calculați lunar în baza observărilor statistice a prețurilor la circa 866 de produse reprezentative în 221 întreprinderi industriale.

Indicele prețurilor la producția agricolă vîndut de gospodăriile agricole se calculează în baza prețurilor medii reale stabilite la producția vîndută în perioada de raport, în procente față de anul de bază.

Indicele prețurilor în construcții – raportul prețurilor curente la lucrările de construcții montaj, înregistrate trimestrial în 100 organizații reprezentative, față de prețurile de deviz ale anului 1991 (adoptate ca constante) și prețurile curente ale anului precedent.

FINANȚE

Bugetul public național reprezintă totalitatea veniturilor și cheltuielilor, formate ca elemente independente în sistemul bugetar.

Veniturile bugetului public național sînt impozitele și taxele, alte încasări, specificate de legislația în vigoare.

Cheltuielile bugetului public național sînt determinate de cheltuielile prevăzute de legea bugetară anuală în vederea satisfacerii necesităților societății, din care: acoperirea necesităților socialculturale și de cercetări științifice, înținerea aparatului de stat, acoperirea necesităților militare, achitarea datoriei de stat, acordarea de subvenții, dezvoltarea sectorului economic al statului etc.

Deficitul bugetar reprezintă depășirea cheltuielilor asupra veniturilor.

Excedentul bugetar reprezintă depășirea veniturilor asupra cheltuielilor.

SITUAȚIA SOCIALĂ

Veniturile medii disponibile ale unui membru al gospodăriei reprezintă totalitatea veniturilor bănești în natură (evaluate în lei) obținute din diverse tipuri de activități.

Cheltuielile de consum pe un membru al gospodăriei casnice reprezintă totalitatea cheltuielilor curente pentru produse alimentare, nealimentare și servicii.

Minimul de existență reprezintă volumul minimal de bunuri materiale și servicii, necesare pentru satisfacerea cerințelor primordiale, asigurarea menințerii și susținerea viabilității omului.

Salariu nominal – plăți brute în bani sau în natură acordate salariaților de obicei peste intervale regulate de timp pentru timpul lucrat sau lucrul efectuat. În salariu se includ de asemenea plățile pentru timpul nelucrat, primele anuale, sezoniere sau alte prime acordate neregulat.

Salariul mediu lunar nominal al unui lucrător din economie (pe activități economice, raioane, municipii) – raportul între fondul de salarii (calculat pînă la careva reineri) și numărul mediu de salariați luat ca bază la calcularea salariului mediu.

Salariu real – puterea de cumpărare a salariului nominal.

Indicele salariului real – raportul dintre indicele salariului mediu nominal și indicele prețurilor de consum.

În numărul pensionarilor sînt incluse persoanele, cărora le-au fost stabilite pensiile conform Legii Republicii Moldova cu privire la asigurarea cu pensii.

Mărimea medie a pensiei se calculează ca raportul dintre suma pensiilor stabilite și numărul pensionarilor aflați la evidența organelor de protecție socială.

Populația activă din punct de vedere economic – persoane care furnizează forță de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii, incluzînd populația ocupată și omerii.

Populația ocupată – persoane care desfășoară o activitate economică sau socială producătoare de bunuri și servicii în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii sau alte beneficii.

Omeri conform criteriului BIM – persoane de 15 ani și peste, care în cursul perioadei de referință îndeplinesc concomitent următoarele condiții:

- nu au un loc de muncă și nu desfășoară o activitate în scopul obținerii unor venituri;
- sînt în căutarea unui loc de muncă, utilizînd în ultimele patru săptămîni diferite metode pentru a-l găsi;
- sînt disponibili să înceapă lucrul în următoarele 15 zile, dacă li-ar fi oferit imediat un loc de muncă.

Rata omajului – raportul dintre numărul omerilor și populația activă (omeri plus populația ocupată).

Omeri înregistrați – persoane apte de muncă, în vîrstă aptă de muncă, care nu au un loc de muncă, un alt venit legal și sînt înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă ca persoane în căutare de lucru și care dau dovadă că doresc să se încadreze în muncă.

Numărul populației pentru anii intercenzitari se determină în baza rezultatelor ultimului recensământ și a datelor referitoare la mișcare naturală și migratorie dintre data recensământului și anul de referință. Totodată se ia în considerare și schimbarea numărului populației în rezultatul reorganizării teritoriale administrative.

Sursa datelor pentru **mișcare naturală a populației** sunt actele stării civile și buletinele statistice despre nașteri, deces, căsătorie, divorț, întocmite de oficiile stării civile.

Ratele de natalitate, mortalitate, nupțialitate și divorțialitate sunt calculate ca raportul dintre numărul celor născuți, decedați din perioada de referință, adus la expresia anuală cu ajutorul coeficientului de timp și numărul mediu anual al populației stabile din aceeași perioadă. Se calculează în promile.

Sursa datelor pentru **mișcare migratorie a populației** este baza de date automatizată a Ministerului Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor și a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Morbiditate – cazuri de îmbolnăviri ale populației, înregistrate în anul curent cu diagnosticul stabilit pentru prima dată.

Criminalitatea – fenomen social-juridic, care include infracțiunea săvârșită pe un anumit teritoriu și pe parcursul unei perioade anumite de timp.

Infracțiune înregistrată – fapt obiectiv periculos, relevat și luat la evidență oficială, în conformitate cu legislația penală în vigoare.